

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:73 • 3 Ekim '98 • 5 DM

Tensikat, tehdit ve baskılar...
MESS saldırıyor!

Satış sözleşmelerini yırtalım!

Grevlere, direnişlere!

İCİNDEKİLER

Sınıfın nabızı

Bursa metal işçileriyle attı 4

Packard'lı öncü işçiler

görev başına 6-7

Devlet Cumartesi Analarına yine

saldırdı 6-7

Barış sorunu:

Devrimci ve Oportünist çizgi

(Orta Sayfa). 14-18

Güney Kürdistan'da

Amerikan barışı. 26-27

Hücre saldırısına karşı güçlü eylemin

zayıf sonuçları-2 26-27

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:73 ● 3 Ekim 1998

Fiyatı: 5 DM

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçıtay
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sıhhiye/ANKARA Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cumhuriyet Mahallesi Aytar Sokak Çarşıbaşı İşhanı
No: 303/KAYSERİ Tel: 0 (352) 221 04 31

Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1/KIRŞEHİR Tel: 0 (386) 214 08 05

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK Tel: 0 (372) 252 25 92

Kemalpaşa Mah. Demiryolu Cad.
No: 40 İZMİR

Hürriyet Cad. Ziver Bey İşhanı Kat: 2, No: 59
ANTAKYA Tel: 0 (326) 213 76 14

Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı
No: 61 NİĞDE

Kızıl Bayrak'tan

Metal sektöründeki grup toplu sözleşmesinin, çeteci sendika Türk Metal tarafından satılması, metal işçilerinin öfke patlaması ile karşılanmıştı. Perşembe gecesi yangından mal kaçırıcısına imzalanan sözleşme, işçiler tarafından Cuma sabahı duyulur duyulmaz, iş bırakmalar, yürüyüşler ve aynı gün başlatılan istifalarla karşılanmaya çalışıldı. Öz Çelik-İş'in de Türk Metal ile birlikte sözleşmeyi imzalamasıyla, işçilere tek adres kalıyordu, DİSK-Birleşik Metal... Üstelik DİSK'in adı ve uzak bir geçmişe dayanan bir "prestiji" vardı.

Metal işçilerine yönelik bildirimizde, DİSK bürokratlarının bu mirası çoktan yediğini, Bugünkü işçi sendikalarının esasta farklı olmadığını, işçilerin "kendi kaderlerini ellerine almaları gerektiği"ni söyleyerek taban örgütlenmelerine işaret etmiştik.

Nitekim, gazetemizin yayına hazırlandığı son gün Birleşik Metal'in de aynı sözleşmeye imza attığı haberleri geldi.

Bu sayımızdaki konu ile ilgili yazılarımız, bu son gelişmeden önce hazırlandığı için, yukarıda değindiğimiz genel uyarılar dışında, bu imzanın metal işçisinin başlattığı süreç açısından ne anlama geleceğine doğal olarak giremiyoruz.

Metal işçisi saltanatını devirmeye çalıştığı Türk Metal başta olmak üzere, sermayedarların ve sermaye devletinin saldırılarıyla karşı karşıya. Tensikatlar, tehditler ve fiili saldırılar sürüyor.

Sermaye sınıfı ve devleti, metal işçileri ile birlikte, onları süreç hakkında uyarmaya-örgütlemeye çalışan sınıf devrimcilerine de saldırıları yoğunlaştırıyor doğal olarak.

Sürece yönelik hazırladığımız ve metal ve tekstil

başta olmak üzere temel fabrikalarda dağıtımını yaptığımız bildiriler, her zamanki gibi, işçilerin olumlu, patronların ve devletin ise öfkeli tepkilerini çekiyor. Bu saldırıların başında Adana'da bildiri dağıtımı sırasında gözaltına alınan okurlarımız Adil Vural ve Şahin Gül yoldaşlara yöneltilen terör geliyor. Aynı zamanda bir Üniversite öğrencisi olan yoldaşlarımız, kaba ve kör bir şiddet eşliğinde gözaltına alınmakla yetinilmiyor. Çürüyen düzenin çeteci polisi, gençlerimizi "okula ihbar etmek" ve "geleceklerini karartmak"la tehdit ediyorlar. Peki çürüyen düzeninizin geleceğini kim garanti edecek? Bizler ki, bataklığınızı kurutarak insanlığın geleceğini kurtarmak

üzere yola çıkmışız, gelecek hakkında lağım farelerinin bizlere söyleyebileceği ne olabilir?

Gençlerimize vaadettiğiniz bir tek gelecek var; uyuşturucu, içki ve fuhuş batağında çürümek. Bir gün kolunda bir iğne ile bir köşede bulunmak. Gençlerimiz vaadettiğiniz bu geleceği istemiyor. Gençlerimiz temiz bir toplumda, özgür ve eşit olarak yaşamak için kaderini işçi sınıfının kaderi ile birleştiriyor. Sizin üniversitelerinizin, diplomalarınızın, mesleklerinizin onlara vaadedebileceği bir şey kalmadı.

İşçi sınıfının ise, "gençlik gelecek, gelecek sosyalizm!" şiarında da simgeleşen, sosyalist bir toplumda özgürce gelişme vaadi var.

Sermayenin sınıfa ve sınıf devrimcilerine yönelik saldırılarını püskürtmenin yolu ise, sınıf mücadelesini daha da yükseltmekten geçiyor.

Yani daha büyük bir azim ve hırsla yüklenmeliyiz sürece. Tüm güçlerimizi, tüm ilişkilerimizi seferber ederek...

Çıktı! Kitapçılarda

**Program sorunları
üzerine konferanslar**

**Demokrasi
ve
Devrim**

ERSEN YAYINCILIK

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**Program sorunları
üzerine konferanslar**

**Bağımsızlık
ve
Devrim**

ERSEN YAYINCILIK

Şimdi sıra efendilerinde! Sermaye saldırıyor, karşı saldırıyla püskürtelim!

Türk Metal'in efendileri harekete geçti. Sermaye, metal işçisinin zayıf yanından yüklenerek eylem dalgasını henüz filiz halindeyken boğmak istiyor. Ama, metal işçisinin Türk Metal'e yönelen öfkesi, yılların birikimi üzerinde, özünde sömürü ve baskıya karşı yükselmektedir. Eylemin bir anda dalga dalga bütün temel sanayi merkezlerine ve temel metal fabrikalarına yayılması ve üretimi durdurma, yol kesme, Türk Metal şubelerini basma eylemleriyle elele gelişmiş olması, durgun geçen yıllardan sonra yeni bir dönemin açık işareti oldu. Bu patlama yılların öfke ve birikiminin bir ürünü olduğuna göre, kökleri derinlerdedir.

Türk Metal'in efendileri, MESS patronları ve sermaye devleti daha eylemlerin ilk evrelerinde metal işçisinin hem güçlü yanlarını ama hem de zayıflıklarını tarttı. Sermaye sınıfı metal işçisinin kendisine yönelmeden önce, başına çöreklenmiş Türk Metal'le hesabı kesmek istediğini, buradan alacağı güçle sermayeye yöneleceğini gördü. Eylemlerin ilk günlerinde MESS patronları küçük saldırılarının bile ateşe benzin dökmek demek olacağı korkusuyla daha ziyade kontrolü elden kaçırmamaya çalıştı. İşçilerin her adımında sürekli polis kuşatması ve patronların "sendika değiştirmek hakkınız ama, yasal sınırları aşmayın" yollu uyarı ve nabız yoklamaları bu çabanın ürünleriydi. Böylelikle, bir taraftan hareketin yayılmasının önüne geçilmeye çalışılırken, diğer taraftan metal işçisinin çıkışının güçlü ve zayıf yanları ölçülüyordu. Metal işçilerinin zayıflığı, açık ki, uşağıyla hesaplaşırken mücadeleyi efendiye doğru yöneltmekte ve büyümekte tereddüt göstermesindeydi.

Türk Metal nihayetinde, MESS patronlarının ve sermaye devletinin uşağıdır. Sermaye, öfke ve tepki kendisine de açık biçimde yönelseydi, uşağı feda etmeye de, bağitlanan satış sözleşmelerinde geri adım atmaya da hazır. Hareketi büyütmemek için tavizler verebilirdi. Örneğin, BMC patronu işçinin öfkesi karşısında hemen böyle bir ilk adım attı. Düne kadar sendika değiştirme çalışmalarını nedeniyle sürekli işçi çıkararak BMC patronu, patlayan eylemliliklerle birlikte işçilerin Türk Metal'den istifasını desteklediğini, noter işlemleri için ek zam verebileceğini ve yeni sözleşme için hemen masaya oturabileceklerini söylüyordu. Bu sermayenin kendisine yönelecek, gücünü üretimden alan militan bir hareketten ve bunun bütün ülkeye bir anda yayılmasından duyduğu korkunun ifadesiydi.

Ama, bu kısa zaman diliminde Türk Metal'in efendileri, metal işçisinin öfke ve gücünün yanısıra zayıflıklarını da en açık biçimde gördü. Birleşik Metal Sendikası'nın süreç boyunca pasif ve silik tutumu da gözletildiğinde MESS, Türk Metal'in çözülmesini ve işçilerin ileriye doğru attığı bu ilk adımı sessizlikle karşılamayı da tercih edebilirdi. Ama, adım adım derinleşen kriz ortamında burjuvazi sınırlı da olsa hakkını arayan bir sendikal mücadele dahi istemiyor. Metal işçisini yeniden örgütsüzlüğe, kahredici bir sessizliğe ve boyun eğişe mahkum etmek istiyor. Bu nedenle, şimdi artık uşağı Türk Metal'e açıktan sahip çıkıyor. Metal işçisi ne kadar "bizim sorunumuz patronla değil, Türk Metal ile" diyorsa, sermaye şimdi o kadar pervasız biçimde Türk Metal'e sahip çıkıyor, metal işçisinin zayıflığına yükleniyor. Son hareketliliğin sembollerinden Tofaş'ta Türk Metal'e dönmekte direnen 60 işçi işten atılırken, Dökaş'ta 17 işçinin işine son verildi. Renault'da patron bildiri üzerine bildiri dağıtarak Birleşik Metal'e geçişleri durdurmaya çalışıyor. Türk Traktör'de, Uzel'de, Packard'da vb.lerinde işçilerin Türk Metal'den

ayrılmaması için yoğun bir baskı uygulanıyor. Yine hareketin öncülerinden Ford-Otosan'da patron işçi komitesindeki öncü işçileri tek tek çağırıp tehdit ediyor, izine çıkararak fabrikadan uzaklaştırmaya çalışıyor. Açık veya örtülü baskı ve tehditler, Türk Metal'den ayrılmaya engel olma, geri çevirme çabaları şimdi bütün metal fabrikalarında gündemleşmiş durumda. Sermayeye cepheden yüklenmekten kaçınan metal işçisi, şimdi sınıf düşmanının kendi zayıflığına karşı tersinden saldırıya geçtiğini görüyor. Dahası bunlar sermayenin ilk yoklama saldırılarıdır, eğer püskürtülmezse çok daha yaygın ve yıkıcı saldırı dalgasının geleceğinden metal işçisi şüphe etmemelidir.

Metal işçisinin yaktığı mücadele ateşinin güçlenmesi, militanlaşması ve yayılması Türk Metal'in efendilerinin korkulu rüyasıdır. Bu nedenle bütün işçi sınıfına "kötü örnek" olan metal işçisinin etkisinin kırılmasıyla, örgütlülüğünün dağıtılması amaçları örtüşüyor. Baskı, tehdit ve tensikatlarla ayağa kalkan işçileri yeniden Türk Metal'e mahkum etmek, eylemlerin öncüsünü hızla kırmak bugün sermayenin temel hedefidir.

İşçi kıyımları sermayenin elinde işçilerin örgütlülüğünü dağıtmak ve öncüsünü biçerek hareketi kurmayız bırakmak için hep güçlü bir silah oldu. '85'ten sonra gelişen işçi hareketi, '91'de Körfez krizi vesilesiyle gündemleştirilen yaygın işçi kıyımlarıyla kırıldı. Bu tensikat ve öncüsüzleştirme dalgasının ardından taşeronlaştırma geldi. '94'te 5 Nisan sonrası işçi sınıfının huzursuzluk, öfke ve arayışlarını burjuvazi yeni bir işçi kıyımı dalgasıyla karşıladı. Milyonların işsiz olduğu bir ortamda süreklileşen ve olağanlaştırılan işçi kıyımlarıyla işçi kitleleri boyun eğmeye zorlanırken, öncü işçilerin ayıklanması örgütsüzleştirmeye ek boyutlar kattı. İşçi sınıfı bugün bu saldırıların etkisini yılları bulan sancılı bir sürecin ardından aşmaya ve yeniden mücadeleye yönelirken şimdi aynı kirliliğe ve tehlikeli silah bir giyotin gibi yeniden işlemeye başlamıştır.

Metal işçisi, şimdi sermayenin bu karşı saldırısını püskürtmek sorumluluğuyla yüzyüzedir. Ve, metal işçileri şimdi bunun imkanlarına fazlasıyla sahiptir. Ama unutmamalıyız ki en iyi savunma saldırıdır. Metal işçisi sermayeye cepheden saldırıya geçmediği, bağitlanan sözleşmeleri bir kağıt parçası kabul edip yırtıp atmadığı, taleplerini elde edene kadar üretimi durdurmadığı, eylemini bütün metal fabrikalarına yaymak için enerjik bir çabayla ileri atılmadığı, kısacası, Türk Metal'i ezme çabasını MESS'i de püskürtme ve ezme hedefiyle birleştiremediği için bugün sermaye bu kadar pervasız davranabiliyor. O halde, sermayenin bu yeni saldırısını karşı saldırıyla yanıtlayalım! Tensikatların, baskı ve tehditlerin durdurulması, atılan işçilerin geri alınması, sözleşmelerin iptali ve yeni sözleşmeler, Türk Metal'e aidat kesintilerinin derhal durdurulması talepleriyle, aynı ilk günlerdeki gibi üretimi durdurmak, işgallere, yol kesmelere girişmek, çevre fabrikaları hızla eylemlere çekmek tek çaredir. Ters dünden daha beter bir kölelik, faşist Türk Metal ve sermayenin tahakkümü olacaktır. Bunun için yasal prosedür vb.'ne takılmadan meşru gücümüzü kullanacağımız taban örgütlülüklerimizi yaratmak, işyerlerinde işçi komitelerini kurmak, olanları sağlamlaştırmak, fabrikalar arasında dayanışma ve koordinasyon için ileri atılmak zorunludur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Patronlar, işçilerin bürokratlara olan öfkesini işçilere karşı bir silaha dönüştürmek istiyorlar. Türk Metal'den istifaları üretimden gelen gücümüzü kullanarak, cepheden sermayeye meydan okuyarak topluca yapmalı ve bunu hemen Birleşik Metal'e üyelikle tamamlamalıyız. Bugün Türk Metal'i ezerken Birleşik Metal'den daha iyi bir seçeneğimiz yoktur. Bu konuda tereddüt sadece patronların sendikasılaştırma girişim ve heveslerine çanak tutar. Birleşik Metal'in, işçilerin sınıf çıkarlarını tavizsiz savunan devrimci bir sınıf sendikası olmadığı açıktır. Ama, tabanda, fabrikalarda küçümsenmeyecek devrimci, ilerici bir potansiyel bulunan bu sendikayı devrimcileştirmek metal işçisinin elindedir ve görevidir. Hiçbir sendika kendiliğinden devrimci sınıf sendikası haline gelmez. Bu ancak işçilerin kendi kaderlerini ellerine almalarıyla mümkündür. Bunun için şimdi geniş olanaklara da sahibiz. İşyerlerinde komitelerimizi kurmak ve bütün inisiyatifi elimize almak, devrimci, ilerici öncü işçilerden temsilcilerimizi seçmek, fabrikalar arasında dayanışma ve koordinasyona girişmek ileriye doğru atılmış koca bir adım olacaktır.

Diğer taraftan, görev aynı ölçüde Birleşik Metal'de örgütlü öncü, devrimci işçilerin omuzlarındadır. Birleşik Metal'in bu önemli günlerdeki tutumu tereddütlü ve utanç vericidir. Ne Türk Metal'den kopan metal işçisine gerçekten sahip çıkılmakta, ne de süren toplu sözleşme görüşmelerinde tabanın mücadele ve grev isteğine uygun davranılmaktadır. DİSK yönetimine ve R.Budak'a söylenecek sözümüz yok! Kaderini sermayeye ESK vb. binbir bağla bağlayanlardan, işçi sınıfı elbet günü geldiğinde hesap soracaktır! Bugün Türk Metal'den sorduğu gibi! Birleşik Metal'in yönetimi ise reformist-uzlaşmacı konum ve tutumlarıyla arada bir yerde durmanın gittikçe nasıl zorlaştığını gösteriyorlar. Metal işçisi ayağa kalktıkça, güçlendikçe yarın daha açıktan soracaktır: "Bir proletarya var, bir de burjuvazi, hangi taraftasınız?!"

Birleşik Metal'de örgütlü işçiler Türk Metal'den kopan sınıf kardeşlerine yönelen sermayenin saldırısına baskı, tehdit ve tensikatlarla karşı tavır almalı, bunu kendi toplu sözleşme sürecine aktif müdahaleyle birleştirmelidir. Bu, hem kendilerine sahip çıkmanın tek gerçek yoludur, hem de sınıf kardeşlerine karşı ertelenemez bir görevdir. Eyleme geçmek, Birleşik Metal'i harekete geçmeye zorlamak yakıcı bir ihtiyaçtır.

Metal işçisinin ve bütün işçi sınıfının derinlerdeki öfkesinin ve mücadele birikiminin heba olmaması, filiz halindeki çıkışının boğulmaması için sermayenin saldırısına, karşı saldırıyla yanıt vermek ve mücadele ateşini bütün fabrikalara yaymak metal işçilerinin, komünistlerin, öncü devrimci işçilerin omuzlarında ağır bir sorumluluktur. Gün mücadele günüdür!

Sermayenin baskı, tehdit ve tensikatlarına geçit verme!

Bağitlanan sözleşmeler iptal edilsin! Türk Metal'e aidat kesintilerine derhal son verilsin!

Birleşik Metal işçileri! MESS'in dayattığı satış sözleşmesine boyun eğmeyelim!

İşyeri komitelerinde örgütlenelim!

Birleşik Metal'de örgütlenelim! BMS'yi sınıf sendikası yapmak için ileri!

Türk Metal'i ezdik! Şimdi sıra efendilerinde!

Kahrolsun MGK sendikacılığı! Kahrolsun sermaye iktidarı!

Sınıfın nabızı

Bursa metal işçileriyle attı!

Türk Metal'in %43'lük zammı öngören TİS anlaşmasına imza atmasıyla başlayan ve 18 yıllık bir birikimin sonucu ortaya çıkan metal işçilerinin ilk tepkileri faşist Türk Metal Sendikası'ndan istifa etmek oldu.

İlk tepki Oyak-Renault işçilerinden gelmişti. Üretimi durdurmuş, fabrika sınırları dışarısına çıkmadan noterin gelmesini beklemişlerdi. Konuştuğumuz bir Renault işçisi eylemin başlangıcını şöyle anlatıyor: "Biz 12:00-8:00 vardiyasında çalışan 18-20 kişi, TİS anlaşmasının %43'lük bir artışla imzalandığını duyduğumuzda bu bardağı taşıran son damla olmuştu. Türk Metal bundan önce de bunu hep yapmıştı ama bundan sonra böyle olmamalıydı. Herşeyi göze almıştık. Bunun sonunda işten atılmak da vardı, ama umurumuzda değildi. Bizim vardiyanın sayısının az olmasından dolayı 6:30 vardiyasını bekledik, onlar geldiğinde irtibata geçerek ilk tepkiyi dışa vurmaya sağladık. Artık üretim durmuştu ve bahçedeydik."

Ardından otomobillere radyoların montajı sırasında, radyodan Renault işçilerinin eylem yaptıklarını öğrenen TOFAŞ işçileri de ayağa kalkarak Renault işçilerinin yanına gelmek için sokağa döküldüler. İlk önce çalıştıkları fabrikanın hemen önündeki Bursa-Yalova karayolunu trafiğe kapattılar. İşveren işçilerin öfkelerini yatıştırmak için iki gün ücretli izin vererek işçileri fabrikadan uzaklaştırmaya çalıştı. Bunda nispeten başarılı olduysa da TOFAŞ işçilerinin Türk Metal'den istifa etmelerine engel olamamıştı. Fabrikadan servislerle ayrılan TOFAŞ işçileri servislerin yönünü Renault fabrikasına çevirdi. Amaçları sınıf kardeşleriyle birlikte olmaktı. Ama düzenin kolluk güçleri bunu engellemek için yola barikat kurmuştu. Polis servisleri güzergahlarına yönlendirdi. Ama işçiler servislerden inerek, minübüslerle işçi kardeşlerinin yanlarına ulaştılar.

Fabrika önüne noter gelmeyince işçiler toplu olarak notere giderek istifa ettiler. Bu sırada Renault işçilerinin yükselttikleri sese sadece Bursa'dan değil Türkiye'nin çeşitli illerinden sesler ekleniyordu. Bursa'dan Bosch, Mako, İstanbul'dan Mercedes, Beko, Packard, Ford-Otosan, Uzel, Ankara'da Türk Traktör, Man, İzmir'de BMC işçileri çeşitli eylemlilikler içine girmişlerdi.

Akşam geç saatlere kadar süren istifalardan sonra, noterlerin cumartesi ve pazar günleri de mesai yapacaklarını açıklamaları üzerine işçiler evlerine gittiler. Ama noterler belirttikleri günlerde mesai yapmadılar. Satış sözleşmesini imzalayan Türk Metal Sendikası doğrusu işçilerden bu kadar tepki göstermelerini beklemiyordu. Zaten işçilere göre de satış sözleşmesi perşembe gece imzalanmasının anlamı şuydu: Anlaşma perşembe gece imzalanacak, cuma günü ufak çapta tepkiler olacak, araya cumartesi ve pazar günleri girecek, pazartesi normal bir şekilde işbaşı yapılacaktır. Umduklarını bulamamaları da araya cumartesi, pazarın girmesi eylemin gelişmesi için kötü oldu. Pazartesi Bursa yerelinde Renault, TOFAŞ, Bosch, Mako işçileri işbaşı yaptılar. Ama Bursa'nın Orhanlı ilçesinden bir ses yükseliyordu. 1200 kişilik TOFAŞ'ın yan sanayisi ve Koç'a ait olan Döktaş fabrikası işbirlikçi işyeri önüne noteri çağırıyordu. Ama noter kolluk güçlerince içeri alınmadı. Bunun üzerine işçiler gruplar halinde notere giderek adı sendika olan çete örgütünden istifa ettiler. İşveren saldırısının ilk belirtileri TOFAŞ'ta yaşanmaya başlamıştı. Bölümlerin yemekte biraraya gelmeleri çeşitli mazeretler uydurarak engellenmiş, yemekhanenin çeşitli yerlerindeki kameralar tarafından işçiler gözetlenerek psikolojik baskı artmıştı. Bu gelişmelere rağmen pazartesi günü de işçiler vardiya çıkışlarında noterlere giderek istifa ettiler. Salı olduğunda

işçilere bir sessizlik hakim oldu.

Bu sessizlik küçük istisnalar gözönüne alınmazsa pazar gününe kadar sürdü. Pazar günü İzmir'e giden Rıdvan Budak öncülüğünde basın toplantısı düzenlenmiş, BMC işçileriyle konuşulmuş ve burada Birleşik Metal-İş Sendikası'na 300 kadar işçi üye olmuştur. Rıdvan Budak'ın İzmir'den sonraki durağı hareketin merkezi Bursa oldu. Bursa'da pazartesi günü bir basın toplantısı düzenleyen Budak, işçileri DİSK'e çağırdığı açıklamasından Birleşik Metal-İş'in MESS'in %43'ü öngören TİS anlaşmasına teslim olacağını kokusu buram buram yükseliyordu. Açıklamanın ardından Oyak-Renault Fabrikası'nın önüne gidildi. Buraya noterler de getirilmişti. Fabrika önüne gidildiğinde Türk Metal çetesinin üyeleri oradaydı. Tabii ki (Söylemeye bile gerek yok ama!) düzenin kolluk güçleri de... İşçiler çıktığında çok azınlık bir bölüm (toplam yaklaşık olarak 300 kişi) üye olmaya geliyordu. Büyük bir çoğunluk ne servislere biniyordu ne de noterlerin oraya geliyordu. Tam bir kararsızlık içinde bekliyorlardı. Fabrikadan çıkan işveren yaltakçıları işçiler üzerinde psikolojik baskı oluşturarak işçileri servislere yönelttiler. İşçilerle konuşmalarımızdan bunun sebebi ortaya çıktı. İşveren ve temsilcileri vardiya çıkışına 10-15 dakika kala bir konuşma yaparak; Türk Metal'le yapılan sözleşmenin iki yıl gibi bir süre geçerli olacağını, bunun için işçilerin önünde iki yıl gibi uzun bir sürenin olduğunu, herhangi bir sendikaya üye

olurken acele etmemelerini, düşünerek üye olmalarını söylemişti. İlk gün Bursa'da Döktaş'ta 300, Renault'ta 700 işçi, Türkiye'de toplam olarak 2100 işçi Birleşik Metal'e üye olmuş; yine aynı gün İzmir BMC'de 2, Döktaş'ta 9, TOFAŞ'ta ise 60 kişi işten atılmıştır.

TOFAŞ'tan hiç üye çıkmamasına karşılık, 60 kişi sabah işyerine alınmamışlardı. Fabrikaya alınmamalarının gerekçesi sendikal faaliyet yürütmelerinden dolayı işten atılmalarıydı. TOFAŞ'ta bu işten atılmalara karşı hiçbir tepki oluşmadı ve bu saldırının ardından hemen Türk Metal'e tekrar üye olmaları için baskı başladı. Bu baskı da yavaş yavaş sonuç vermeye başladı.

Salı günü Renault'da aynı konuşma tekrarlandı. Ama bu sefer işçilerde bir kararsızlık yaratamadı. İlk güne oranla daha çok işçi Birleşik Metal-İş'e üye oldu. TOFAŞ'tan sonra, yan sanayisi Döktaş'ta da baskılar arttı. Yaklaşık 20-25 kişi işten atıldı. İşçiler sabah fabrikaya geldiklerinde yemekhanede toplanarak Birleşik Metal-İş'e üye olanların istifa etmeleri ve Türk Metal'e geri dönmeleri yönünde tehdit ağırlıklı olmak üzere konuşmalar yapıldı. Sonra işçiler işyerinin servisleriyle notere götürülerek zorla Birleşik Metal'den istifa ettirilip, Türk Metal'e üye yaptılar.

Bu işten atılmalarından sonra Rıdvan Budak, yaptığı açıklamada; İşten atılmaları haksız bulduklarını, istifalardan sonra başlatılan işten atılmaların sebebinin DİSK'e yönelik olduğunu sandıklarını, sosyal barış için sabredeceklerini söyledi.

Bu sözlerinden anlaşıldığı gibi herhangi bir eylem örgütlemek gibi kaygıları yok. Yine aynı açıklamada işçi sınıfının sarı sendikacılığı istemediğini söylerken bu açıklamalarla sermayeyle diz dize, Amerikan tipi bir sarı sendikacılık yaptıklarını ispatlıyorlar.

Yine aynı açıklamada, Türk Metal ile Öz Çelik-İş'in bu satış sözleşmesini imzaladığını, kendilerinin bir yaptırım gücünün kalmadığını anlatıyor, "ama biz ne yaparsak yapalım, iyiyi de kötüyü de, çirkini de güzeli de işçiyle birlikte kararlaştırırız" sözleriyle de bu anlaşmayı imzalayacaklarını gösteriyorlardı. Nitekim de öyle oldu. Gösteriş olsun diye esnek üretimle ilgili üç maddenin çıkarıldığı aynı anlaşmaya imza attılar.

Uzel dağıtımından izlenimler...

Bir resmi araç. Sivil polis otoları. Ne yapsak? Dağıtacağız. İşçiler çıkmaya başladı. Yüzlerce işçi servislere doluşmaya başlıyor. Biz de dağıtım. İşçilerden biri "Helal olsun. Ortalık sivil kaynıyor. Siz dağıtıyorsunuz" diyor. Hem güvenlik nedeniyle hem de mümkün olduğu kadar geniş bir işçi kitlesine ulaşmak için acele ettiğimizden dolayı işçilerin tepkilerini ölçecek, diyalog kuracak zamanı pek bulamıyoruz. Dağıtım herşeye rağmen başarılıyor ve dönüyoruz. Bir önceki vardiyada "Dayanışma" gazetesinin iki çalışanının dağıtım sırasında alındığını, o yüzden böylesi güvenlik önlemleriyle karşılaştığımızı öğreniyoruz...

İki gün önce "Dayanışma" gazetesi çalışanlarının dağıtım sırasında gözaltına alındığı vardiyaya dağıtım yapıyoruz. Bu buraya ikinci çıkışımız. Başlıyoruz. İki gün önceki olayın yansıması hemen her serviste çeşitli biçimlerde çıkıyor karşımıza. Servis şöförlerinden biri "Dağıtmayın, bizi uyardılar" diyorken bir diğeri daha sert çıkıyor, yoldaşın üzerine yürüyor "dağıttırmyorum, ekmeğimle oynuyorsun" diyor, biz dağıtıp "senin ekmeğinle oynadığımız yok, ayrıca dağıtım sen karar veremezsin" diyor diğer servislere yöneliyoruz. Ülkücü görünümlü bir şöför önce bize "siz ne yapıyorsunuz" şeklinde sesleniyor. Müdahale edecek bir faşist ya da bir sivil polis olabileceğini düşünerek yanına yaklaşıp ona da bildiriye uzattığımızda ise "acele edin, yakalanacaksınız" diyor. Yine işçilerden birçoğu yakalanmamızdan endişeleniyor. Bir sırt çantası dolusu bildiriye tükettiğimizde işçilerin çoğuna ulaşmış, ancak hala bir kısmına dağıtamamıştık. Zaten servisler de kalkmıştı. Yolda birbirimize karşılaştığımız işçileri anlatıyoruz.

Gözaltılar, tehditler, baskılar ne işçi sınıfını ne de işçi sınıfının komünist partisini yıldıracabilir. Tersine, aşağılık-sömürge sınıf karakterini her defasında biraz daha açıkça sergilediği bu faşizan uygulamaları sayesinde sermaye ve onun kolluk güçleri işçinin burjuvazi tarafından yılanmış kafasında her geçen gün biraz daha yıkılıyor. İşçi sınıfı gerçek dostunu deneyimlerden geçtikçe daha iyi tanıyor ve dünya kadar taptığı sermaye devleti ve polis teşkilatına karşı devrimcileri, komünistleri, sınıfın yanında olanları kollamayı öğreniyor.

Bir dahaki dağıtım için şimdiden hazırız.

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!

Metal fabrikalarında dağıttığımız bildiriden:

Metal işçisinin öfkesi patladı Şimdi eylem zamanıdır!

Birleşme, kenetlenme ve sınıf kavgasını yükseltme günüdür!

* Türk Metal Sendikası'nın başındaki mafya çetesi, MESS patronlarının çıkarları için işçileri bir kez daha arkadan hançerledi.

* Türk Metal yöneticileri işçilere "Grev gömleklerinizi sandıktan çıkartın" demişlerdi. Ama MESS patronlarının hazırladığı sefalet sözleşmesini itirazsız imzaladılar.

* 17 Eylül gecesi, apar-topar imzalanan bu satış sözleşmesi işçilerde yıllardır biriken öfkenin fitilini ateşledi:

* Bu ihanete 18 Eylül sabahı "Kahrolsun Türk-Metal!" sloganıyla işbirakıp eyleme geçen Renault ve Tofaş işçilerini, onlarca işletmede binlerce işçi takip etti.

* İşçi eylemleri dalga dalga yayıldı, işçiler sokaklara döküldü.

* Polis ve jandarma işçi gösterilerini ablukaya alarak sindirmeye çalıştı.

* Türk Metal mafyası "kıskırtıcılar var" diyerek işçileri polise jurnalledi. Bosch işçilerinin üzerine faşist beslemelerini yolladı, işçilere saldırttı.

* Türk Metal Sendikası'nın çeşitli şubeleri işçiler tarafından basıldı.

* İşçiler sermayenin kapıkulu, MESS uşağı Özbek çetesinin ihanetlerine artık dur demeye başladı. Metal işçisi sürü olmadığını bugün patron uşaklarına gösteriyor. Yarın patronların kendisine gösterecek.

* Türk Metal'den istifalar sürüyor.

* İstifa eden işçi sayısı şimdiden 25 bini aştı.

* Toplu istifalar hızlanarak sürecek!..

MESS patronları işçinin emeğini haraç mezat gaspetmenin keyfini çatıyor. Yıllardır işçi cephesindeki sessizliğe öylesine alışmışlar ki, Tofaş ve Renault işçilerinin eylemlerine karşı küstahlığı elden bırakmıyorlar. Dağıttıkları bildiride, "Kölesiniz, köleliğinizi bilin" demeye getiriyorlar. Yılların suskunluğunun yarattığı bu şımarıklık şimdi küstahlık olarak işçilere yöneliyor.

Generallerin Anadol-D hükümeti İMF'den "aferin" almak için alelacele mesaj gönderiyor: "Memurlara buçuk fazla vermedik, Metal işçilerine de."

Tekeller medyası manşet atıyor: "Öfke MESS'e değil, sendika yöneticilerine." Böylelikle ortalığı sise boğarak işçilerin nezdinde gerçek hedefi karartmaya çalışıyor.

Sermaye cephesi bayram ediyor. Metal işçileri ise hayal kırıklığını kavgaya gücüne dönüştürmeye çalışıyorlar. Sermayenin sadık uşakları, işçi kılıklı hainler yine itfaiyeciler rolünde. Türk-İş Genel Başkanı B. Meral diyor ki: "Bu vatan için her zaman fedakarlık yaparız." "Türk Metal Sendikası işçileri tahriklere kapılmasın." "Sendika işçinin malıdır."

Bu küstah hala konuşuyor. Bir kez daha işçileri aldatmaya çalışıyor. Bir kez daha kendi suçunun üstünü örtmeye çalışıyor. Çünkü, bu satış sözleşmesinde Türk-İş yönetiminin de onayı var. Meral yalan söylüyor. Türk

Metal, işçilerin çıkarlarını kollayan bir sendika gibi değil, MESS patronlarının uşağı bir çete örgütü gibi davranıyor. Parayı işçilerden alıyor, ama hizmeti sermaye sınıfına sunuyor.

(.....)

Türk Metal yöneticileri işpiyoncular çetesidir.

Patronlar işçi atmaya düşündükleri zaman atılacakların listelerini Türk Metal yöneticilerine yaptırıyorlar. Herhangi bir fabrikada işçi çıkarlarını savunan duyarlı ve ilerici işçiler Türk Metal yöneticilerinin bir işaretiyle hemen kapı dışına konuluyorlar. İtiraz edenler doğrudan polis tarafından işkence tezgahına çekiliyorlar. Türk Metal yöneticileri polis ajanları olarak çalışıyorlar. Duyarlı ve ilerici işçilerin isimlerini "terörist" diyerek düzenli olarak polise gönderiyorlar. Bu işçi sendikası MHP'li faşist katillerin bir çiftliği, tesisleri tetikçi yetiştirmenin eğitim alanı haline getirilmiştir. Bu faşist karargah işçilerin sendikası olabilir mi?

(.....)

Tüm işçiler Türk Metal'i terk edin! Kaderinizi bu mafya güruhunun elinden alın! İşçi sınıfına karşı düşman bir karargaha dönüşmüş bu sendikaya dayanışma aidatı ödemeyin. Siz isterseniz hiçbir kuvvet, hiçbir kanun sizi buna zorlayamaz. Bir tek işçi bu faşist sendikada kalmamalıdır. Durumun farkına varamayan, bu mafya çetesinin sözlerine aldanan işçi kardeşlerinizi aydınlatın, onları ikna edin.

(.....)

Kaderinizi elinize alın!

Türk-Metal Sendikası'nı terk eden işçiler Birleşik Metal-İş'e yöneliyorlar. Bu elbette ki haklı bir tepkidir. Fakat bütün işçiler bilmelidirler ki, işçi sınıfını bugünün sendikacıları, düzen partileri, paşaları, İMF-TÜSİAD hükümetleri kurtaramaz. İşçi sınıfının kurtuluşu ancak kendi eseri olabilir.

(.....)

İşçiler, arkadaşlar!

Bilmelisiniz ki, Birleşik Metal-İş'e üye olmakla sorunlar çözülmez. Sendika değiştirmeyi kaderinizi kendi ellerinize almanın bir fırsatına çevirin. Bütün fabrikalarda işyeri komiteleri kurun. İşçileri ilgilendiren her türlü kararın işçi inisiyatifi üzerinden bu komitelerde alınmasını, işçi komitelerinin onaylamadığı hiçbir kararın meşru sayılmayacağını, toplu sözleşmelerde işçi toplantıları yapılarak sözleşme şartlarının saptanmasını ve komiteler üzerinde oluşan heyetin toplu sözleşmelerde taraf olarak pazarlığa oturmasını Birleşik Metal ve DİSK yöneticilerine bir koşul olarak dayatın.

Türk Metal Sendikası'ndaki gibi sendikanızı çetelerin denetimine bırakmayın. Sendikanızın çiftliğe dönüştürülmesine, çeteleri besleyen arpalıklar haline getirilmesine izin vermeyin. Sendikalarınıza sahip çıkın, hain bürokratları kovun! Sendikaların yönetimine samimi, dürüst, mücadeleci, ilerici, sınıfı için bedel ödemekten kaçınmayacak kadar fedakar ve asla size ihanet etmeyecek işçi kardeşlerinizi seçin! Size ihanet etmeye kalkışanları hemen alaşağı edin ve böylelerini lanetleyerek saflarınızdan kovun!

Packard'lı öncü işçiler görev başına!

Türk Metal'in MESS'le yaptığı % 43'lük satış sözleşmesi büyük tepki topladı. Bursa'daki TOFAŞ işçilerinin iş durdurarak sendikadan istifa eylemi, kısa sürede Renault, Packard, Coşkun Öz, Bosch olmak üzere diğer fabrikalara da sıçradı. Sadece Bursa'da değil aynı şekilde İstanbul'da Otosan, Packard, Uzel'de, İzmir ve Ankara'daki bazı metal fabrikalarında da eylemlilikler oldu. Beklemedik bir anda sınıf hareketinde ortaya çıkan bu patlama, dikkatlerin kendisine yönelmesine neden oldu. Kendiliğinden patlak veren ve iş durdurma, yol kapatma ve yer yer polis barikatına karşı durmaya varan militan eylemlilikler, gelişen hareketin olumlu yönleri. Ancak bazı fabrikalarda kendiliğinden söylenen "bizim işverenle hiçbir sorunumuz yok, biz sadece sendikadan istifa etmek istiyoruz" sözü hareketin bilinç düzeyinin sendikal alanı aşmadığını, onunla sınırlı kaldığını göstermektedir. Metal işçilerini yıllardan beri rezilce satan Türk Metal'e karşı duyulan tepki metal işçilerinin kendilerini satan sendikalarını terketmek biçiminde olmuştur. İşçiler ilk önemli çıkışı yapmışlardır. Bu eylemlilik süreci ile durgunluğunu kıran sınıf hareketinin bundan sonraki kaderi, sermayenin bu yükselişi bastırıp karşı bir saldırıya çevirip çevirmeyeceği sınıf içindeki öncü güçlerin ve sınıf devrimcilerinin oynayacağı role bağlıdır.

İmzalanan toplu sözleşme vesilesiyle satılmış sendikaya karşı yöneltilen tepkiler hızla yayıldı. Delphi'ye bağlı İstanbul ve Bursa Packard fabrikaları da bu hareketliliğe katılanlar arasında yerlerini aldılar. İlk olarak '89'da İstanbul'da kurulan Packard'ın, Bursa'da ve İzmir'de birer fabrikası daha açıldı. İstanbul'da Dudullu Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan fabrikada çalışan yaklaşık 1200-1300 işçi, kurulduğu andan itibaren işverenin eliyle Türk Metal'e üye kaydedilmişti. Zaman içinde Birleşik Metal'e geçme yönünde çalışmalar olduysa da başarı sağlanamadı.

Türk Metal, toplu sözleşme öncesinde sözde işçilerin isteklerini dikkate alma adına bir anket çalışması düzenlemişti. Buna göre de zaten arkasında durmayacağı belli olan bir teklif verdi. (1. altı ay için %90, 2. altı ay için %70, 3. altı ay için enflasyon + %10, 4. altı ay için enflasyon + %10). Sözde çıkmaza giren toplu sözleşmenin satılacağını bilen işçiler, yine de bunun ne oranda olacağını merak ediyorlardı.

17 Eylül perşembe günü akşam vardiyasında toplu sözleşmenin imzalandığı ve işçilerin %43'e satıldığı duyuldu. Bu habere işçiler oldukça öfkelenildi. Vardiya temsilcisi kendisinin de daha fazla bir bilgisi olmadığını, ertesi gün kesin bilgilere sahip olacağını söylüyordu. 18 Eylül cuma günü sabah A vardiyasındaki işçilerin birçoğu işyerinden Türk Metal'e giderek tepkilerini gösterdiler. B vardiyası da sözleşmeyi öğrenince tüm fabrikanın haberi olmuş oldu. B vardiyası isteyken A vardiyasının sendikaya gitmesi ve sendikacılarla tartışması duyuldu. Saat 16:00'ya doğru C vardiyası geldi. Herkes öfkeliydi ve Bursa'dan da haberler geldikçe birşeyler yapmak istiyorlardı. B vardiyasındaki birçok işçi de fabrikayı terketmemişti. C vardiyası 16:00'da işbaşı yapması gerekirken kimse çalışmıyor ve yemekhanede oturuyordu. Sonra saat 16:10 civarında ilk protesto eylemi yemekhanedeki masalara vurma şeklinde başladı. Kısa bir süre önce de bazı işçilerin yıllık izinlerinde sorun çıkmış ve bunun protestosu yapılmıştı. Dışarda bulunan işçiler de yemekhaneye gelerek eyleme destek verdiklerinde yemekhane iyice dolmuştu. Bazıları bardaklarla, bazıları kütblalarıyla, kimi de çıplak elleriyle vuruyordu masalara. Hep birlikte "Satılık sendika!", "Sendika buraya!", "Sendika istifa!" sloganları atıldı. Daha sonra bir işçi çıkarak "Burada hak alma mücadelesi veriyoruz, işverenle hiçbir sorunumuz yok. Sendikacılar gelene kadar üretime başlamayacağız" dedi ve protesto eylemine devam edildi. Normalde üretimin 5 dk. bile durmasına tahammül etmeyen Packard müdürü şu dönemde stoklarda fazla harnes kalmamasına ve devamlı acil siparişler olmasına rağmen işçilerin karşısına çıkıp öfkenin kendisine yönelmesini göze alamadı. Yaklaşık yarım saat geçmesine rağmen protesto eylemi hiç durmadan devam ediyordu. Bir işçi çıkarak, Bursa'daki Tofaş işçilerinin iş bırakarak, sendikadan istifa etmeye başladıklarını söyleyip bizim de istifa etmek isteyip istemediğimizi sordu. Bunun üzerine tüm işçiler "Evet!" diyerek daha coşkulu bir şekilde protestoya devam ettiler. 40-45 dk. geçmesine rağmen durmadan masalara vurularak protesto ediliyordu. Bu arada Dudullu'daki notere haber verildi. B vardiyasındaki işçiler de gitmemiş, fabrikanın kapısında bekliyorlardı. Yemekhaneden çıkılarak B vardiyasındaki işçilerin yanına gidildi. Sendika temsilcisi ortalıktan kaybolmuştu. İşveren olayları kaygıyla izliyor ama karışmıyordu. Saat 17:00 olmasına rağmen eylem devam ediyordu. Daha sonra noterin gelmeyeceği öğrenildi. Eylemin zayıf noktası ise tam bu anda ortaya çıktı. Öncü bir inisiyatif ortaya konulamıyor, herşey kendiliğindenliğe bırakılıyordu. Çünkü birçok işyerinde (Tofaş, Renault, Uzel vb.) noter getirilinceye kadar üretimin duracağı duyuruluyor ve bunun için birçok eylem yapılıyordu. Noterin gelmeyeceği öğrenilince ne yapılacağına karar verilemedi. Bu durumun farkında olan ve eylemin yaklaşık bir saati aşkın bir süre devam etmesinden rahatsız olan patron, personelden bir kişi gönderdi. Orda da aynı şeyler söylendi, işverenle bir sorun olmadığı ve sendikadan istifa etmek istendiği ifade edildi. Patronun noterin getirilmesi talep edildi. Bu durum değerlendirilen işveren, tüm işçileri yemekhaneye topladı ve personelden sorumlu kişi bir konuşma yaptı: Sendikadan istifa etmenin hepimizin hakkı olduğunu, ancak noterin bugün gelemeyeceğini, beğensek de beğenmesek de bir anayasanın olduğunu hepimizin uyması gerektiğini ve noterin pazartesi geleceğini söyleyip üretime geçmemizi istedi. Bunun üzerine bir işçi çıkarak sendikadan istifa etmek istediğimizi ve 3 vardiya olarak pazartesi sabahı topluca istifa edeceğimizi söyledi. Böylelikle işveren, 5 saatlik iş durdurma eylemini bitirdi. 2

gün kazanmış oldu ve pazartesi için hazırlıklar yapılmaya başlandı. Bu andan itibaren çalışmanın en temel eksikliği tek bir elden yürümemesi oldu. (En azından bir süre için) Sendika ve işveren de hafta sonunu kendileri açısından değerlendirdiler. Sendika temsilcisi C vardiyasından tek tek hatları gezerek işçileri istifadan vazgeçirmeye çalıştı. Çeşitli söylentiler yayarak karalama ve iftiralar atarak, işçileri kandırmaya ve güvensizlik yaymaya çalıştı.

Haftasonu noterin fabrikaya gelmeyi kabul etmediği öğrenilince iki yoldan biri seçilecekti. Ya üretimi durdurup işverenin noteri getirmesi için baskı yapılacak ya da A ve B vardiyası pazartesi sabahı topluca notere gidecek. C vadiyası ise saat 16:00'dan sonra gidecekti. Sonuçta A ve B vardiyasının birlikte C vardiyasının ise iş çıkışında notere gitmesi herhangi bir zorluk karşısında C vardiyasının üretimi durdurması kararı alındı.

Ayrıca Bursa Packard'ın pazartesi istifaya başlayacağı haberi geldi. Pazartesi sabahı hekes heyecanlı bir şekilde fabrikaya geldi. Müdür de boş durmamıştı. Servisler fabrikaya 200-300 metrede durdurulup işçiler arandıktan sonra yürütülerek fabrikaya gönderiliyordu. Tüm engellemelere rağmen C servis şoförleri de sabaha kadar bekletilmiş, C vardiyası A vardiyasından gelenlerle dışarda birleşerek B vardiyasından çıkacakları bekledi. B vardiyası ise dışarı çıkana kadar üretime başlamadı.

Bu arada Türk Metal de boş durmamış, istifaları engellemek için yemekhaneye bildiri dağıtmıştı. Bildiride işçilerin oyuna gelmemeleri, bu işi örgütleyenlerin karşılığında para, ev, araba aldığı, istifa etseler dahi Bursa istifa etmediği işleri yetkinin Türk Metal'de kalacağı, sendikasız kalınırsa sosyal hakların tırpanlanacağı vb. şeyler yazıyordu. Ama sendika ağalarının yalakası olan küçük bir azınlık dışındaki işçilerin çoğu kararını vermişti bir kere. Akşama doğru C vardiyasındaki işçiler de istifa için noterlere gittiler. Bursa Packard'ın ise işlemleri bitirdiği haberi geldi. Pazartesi günü istifa işlemini yapamayanlar ertesi günlerde devam ettiler. Eğer noter kağıtlarında sonradan çıkacak herhangi birşey olmazsa Türk Metal'in yetkisi düşmüştür.

Şimdi Packard işçilerinin önünde en büyük tehlike, patronun bu süreçte öncü işçileri işten çıkarmasıdır. Bir diğeri ise işçilere sendikasıylaştırma saldırısını dayatmaktır. Bu kendiliğinden yükseliş ya da leriye taşınarak belli bir mevzi kazanılacak ya da bu hareket sermaye sınıfı tarafından bastırılıp karşı bir mevziye dönüştürülecektir. O yüzden Packard'daki öncü ve devrimci işçiler bu saldırıları karşılama sorumluluğu ve bilinciyle hareket etmelidirler. Öncelikle işçiler arasındaki tepkinin sönmemesi ve birliğin dağılmaması için işyeri komiteleri, grup sözcüleri vb. örgütlülükler oluşturulmalıdır. Gelişecek herhangi bir işten çıkartma saldırısını püskürtebilmek açısından bu çok önemlidir. İkinci olarak hareketin zayıf yönünü, sendikal düzeyi aşmayan bilinç yönünü hedef alıp geliştirmek ancak öncüler şahsında ifadesini bulacak bir komite ve bu komitenin çalışmasına bağlıdır. Komite, işçilere; haklarımız için mücadele etmedikçe, kendi sınıf konumumuzdan bakmadıkça ve en önemlisi de bağımız siyasal sınıf kimliğimizi kazanmadıkça hiçbir sendikanın farklı olamayacağını, kölelikten kurtulamayacağımızı anlatmayı başarmalıdır. Çünkü bize gerekli olan sendikanın, yani sınıf çıkarlarımızı savunan bir sendikanın varolabilmesi için biz işçilerin bunları bilince çıkarması gerekiyor. Bu, ihanetlere uğramamak, taban inisiyatifimizi kullanmak, kazanmak vs. için yaşamsal bir önemdedir!

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

Packard'dan bir Kızıl Bayrak okuru işçi

SÜTAŞ'ta direniş

Küçükbakkalköy'de süt ve ürünleri işletmesi olan SÜTAŞ aynı zamanda bu ürünlerin dağıtımını da yapıyor. Türkiye genelinde 2500 çalışanın bulunduğu işletmenin ürünleri kamyonetlerle bakkal, market, hipermarket, yemek fabrikaları ve orduya dağıtılıyor. Dağıtım işinin önemli bir bölümünü Tüccar Plasyer diye adlandırılan ve Bağ-Kur'lu sendika kapsamı dışı şahıslara yaptırılıyor. Sendika kapsamında olan işçiler ise sabahın 4:30'unda başlayan ve 14 saat süren ağır çalışma koşulları, sosyal yaşam ve hakkının bulunmaması, avans almak gibi bir haklarının dahi olmaması ve gördükleri hakaret, aşağılamalar üzerine sendikal örgütlülüğe yönelmişler. Örgütlülüğün belli bir aşamasından sonra patronun muhbirleri aracılığı ile örgütlenmeden haberder oluyor ve ihtiyacı olmadığı halde 10 işçi alıyor ve bir işçiyi işten atıyor. İşten atılma üzerine örgütlenen işçiler hizmet üretimini durduruyor ve dağıtım çıkıyorlar. Patron attığı işçiyi işe aldığını söylemesine rağmen işçiler 1 Ekim'de dağıtım çıkmadı. Direnişteki işçiler üç maddeden oluşan taleplerini patrona iletiler:

- 1- İhtiyacı olmadığı halde işe alınanlar işten çıkarılacak.
 - 2- İşçilerin yasal örgütlere üye olmalarının önüne hiçbir engel çıkartılmayacak.
 - 3- İnsan gibi muamele görmek istiyoruz.
- "Taleplerimiz yerine getirmeden direnişi bitirmeyeceğiz" diyor SÜTAŞ işçisi.
- Türkiye'nin çeşitli illerine dağılmış olan SÜTAŞ'ın diğer işletmelerindeki işçi kardeşlerine de bulundukları yerlerde örgütlenme faaliyetlerine başlamaları çağrısını yaptılar.
- Tez Koop-İş'e üye olan işçiler yemek siteleri, ordu gibi kurumlara ürün dağıtıyor. Ürünün gecikmesi, hiç gitmemesi veya bozulması durumlarında SÜTAŞ yaptığı sözleşme gereği yüklü cezalar ödüyor. İşçiler hizmet üretiminden gelen bu güçlerini ve yaptırımını iyi kullanmalı ve örgütlülüklerini bir an önce tamamlamalıdır.

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Kızıl Bayrak/Kartal

Plastaş'ta açlık grevi 25. gününde kararlılıkla sürüyor!

Tuzla Plastaş'ta gerekçesiz işten atılmaya karşı başlayan 3 kişilik direniş bir işçinin tazminatının ödenmesinin kabul edilmesi ve direnişi bırakması sonucu 2 kişiyle sürdürülüyor. İşçilerden biri ilk günden bu yana direnişi açlık grevi şeklinde sürdürüyor. Diğer 6. günde açlık grevini bitirip (yakın geçmişte mide ameliyatı geçirdiği için) işyeri önünde bekleme şeklinde sürdürüyor. Açlık grevinin 20'li günlere geldiği bugünlerde henüz kitlesel bir duyarlılık, bir eylemlilik olmadığı gibi Petrol-İş'in şube ve genel merkez düzeyindeki duyarsızlığı, ilgisizliği de devam ediyor.

Sendikalarının bu tutumunu protesto eden Plastaş İşçileri 14 Eylül günü Kartal Petrol-İş'te bir basın açıklaması yapmak istedi. İşçiler şube başkanı K. Aktaş ve şube sekreterince kendi sendikalarında tartaklandılar ve içeri alınmadılar.

18 Eylül'de sendikalarının genel merkezinde yapmak istedikleri basın açıklaması için yine sendikalarına

alınmadıkları gibi, sendikanın içi-dışı, çağrılan sivil polislerce abluka altındaydı. Direnişçi işçiler bütün bunlara rağmen sendikalarını duyarlı olmaya ve üyesi olan işçilere sahip çıkmaya çağırıyor.

Düzeltme: Gazetemizin 71. sayısı 4. paragraf 8. satırda direnişçi işçilerin bir iddiasına yer vermiştik. Bu ifadede Kartal Petrol-İş şube başkanı Kemal Akbaş'ın bir akrabası ve birkaç işçi Plastaş'ta muhbirlik yapmakla suçlanıyordu. Biz bu iddiayı, isim verilmesine rağmen, açık bir hedef göstermeyi tercih etmediğimiz için K. Akbaş'ın akrabaları şeklinde yazmıştık. Plastaş'ta K. Akbaş'ın birden fazla akrabasının işçilik yaptığını sonradan öğrendik. Bu işçi arkadaşları şahıs olarak da tanıyor, böyle birsey yapmayacaklarını da biliyor, ama Akbaş'ın akrabası olduklarını bilmiyorduk. Düzeltir, yanlışlık için işçi arkadaşlardan özür diler, bizi uyardıkları için teşekkür ederiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Gebze'de belediye işçisi mücadeleye kazandığını mücadeleye koruyacak!

Gebze Belediyesi'nde 700 işçiyi ilgilendiren TİS görüşmelerinin Hizmet-İş Sendikası ile işveren arasında kapalı kapılar aradında, işçilerin iradesi dışında sürdürülmesine, belediye işçileri, tepkilerini kitlesel toplantı ve basın açıklaması yaparak ortaya koydular. Belediye işçilerinin bu haklı eylemine Güzeltepe belediye işçileri de kitlesel katılımı dayandırmaya içerisinde oldular.

Fazilet Partili belediye yönetimine her yönden yakınlığı ile bilinen Hizmet-İş Sendikası'nın Genel-İş Gebze Şubesi ile arasındaki yetki davasının mahkemece Ocak-98 tarihinde kendi lehine sonuçlanmasıyla birlikte, işverenin yıllardır sistemli olarak işçilere yönelik sürdürdüğü baskı ve saldırıyı bu dönem içerisinde daha da hızlandırdığı görülüyor. Geçmişte işçilerinin Genel-İş'teki örgütlü birliğini dağıtmaya yönelik toplu işten atmalar, sürgün, idari baskılar v.b. saldırıların yanında bugün de belediye işleri taşeronlaştırarak işçilerin yıllardır mücadeleleri sayesinde elde ettikleri sosyal ve ekonomik kazanımlarını tümden ortadan kaldırmaya yönelik saldırılar uygulamaya konulmaya çalışılıyor.

İşçilerin geçmiş sözleşme döneminden doğan ücret farkları, 7 aylık mesai ücretleri ile 2 ikramiye, kömür ve elbise paraları v.b. alacakları bulunuyor. İşçilerin bu hakları verilmediği gibi, haklarını almaya dönük tepki ve eylemlerini her defasında işveren ve sendika bürokratları eliyle işçilerin çalışma üniteleri değiştirilerek, mesaiye gelmeyenlere rapor tutularak, viziteye çıkışlar engellenerek v.b. karşılık buluyor.

Bugün de TİS görüşmeleri Temmuz ayından bugüne dek işçilerden habersiz sürdürülüyor, işçilerin baskısı karşısında Hizmet-İş şube yönetimi ücretlerde %200 oranında artış ile sosyal hakların korunacağı vaadinde bulunuyorlar. Tek bir işçi temsilcisinin alınmadığı görüşmelerdeki gelişmelerden işçiler bilinçli olarak haberdar edilmiyor. Sendikanın ücretlerde iyileştirmeler argümanının pratikteki karşılığı ücret farklarının ödenmemesi, fazla mesai ücretlerinin gasp edilmeye çalışılması, yıllık 2 kez verilen elbise ihtiyacının 1'e indirilmesi vb. oluyor.

Belediye işçileri sözleşme görüşmelerinde işçilerin iradesinin yansıtılmasını istiyorlar. Bu nedenle içerisinde bulunduğumuz ay içinde 3 kez kitlesel toplantılar yaparak isteklerini şube yönetimine iletiler. Şube yönetimi işçilerin istemlerini dikkate almadığı gibi sözleşmeyi satışa bağtılmanın manevralarını yapıyor. İşveren baskısı altında sürdürülen bu manzaralara belediye işçileri şimdiye dek ortaya koydukları tepkilerini artık; vezne kuyruğu, sokağa çıkma, sendikadan istifa vb. eylemlerini ortaya koyarak kanıtlayacağını kararlılığını sergiliyorlar.

200'e yakın işçinin katıldığı son eylemden öncü işçiler TİS görüşmelerinde işçilerin iradesi yansıtılmadığı takdirde T. Metal işçilerinin yaptığı gibi, tepkilerini sendikalarından istifa ederek ortaya koyacaklarını belirttiler. Yine Genel-İş döneminde elde ettikleri kazanımlarını mücadele ederek, sessiz kalmayarak koruyacakları kararlılığında olduklarını ortaya koydular.

Kızıl Bayrak/Gebze

Metal işçileri yolu açtı, sıra tekstil işçilerinde

1998 ile işçi sınıfının özelleştirme, tensikat ve sendikasızlaştırma saldırısı ile karşı karşıya geleceği sinyalleri verilmişti. Sermaye bu saldırıyla işçilerin örgütlü olduğu yerleri hedef aldı. Sendikalarda yıllardır asalak halinde yaşayan bu bir avuç sendika ağası işçilerin yarattığı zenginliklerin ortağı olabiliyorlar. Biz işçiler bu ihaneti yeni yaşamıyoruz. Bu dün de vardı, bugün de. Ve ihanetin kaynağı kurutulmadıkça yarın da karşımıza çıkacak.

Burjuvazinin mafyalaştırdığı sendika ağalarının işçilerden yana olmadığı çok açıktır. Ve biz bunların ancak TİS süreçlerinde farkına varabiliyoruz.

Türk-Metal'de örgütlü metal işçileri dayatılan sefalet sözleşmesine karşı harekete geçti. Bu, sendika değiştirme üzerinden açığa çıktı. Yapılan eylemler Türk-Metal'e karşı görünse de, hemen arkasından tensikatların başlamış olması, gerçek düşmanı gösteriyor. Yıllardır Türk Metal'le MESS patronlarının kapalı kapılar ardında, işçiler üzerinde oynadığı kirli oyunlarla hesaplaşmadır metal işçilerinin isyanı.

Metal işçileri yol açtı, sıra tekstil işçilerinde

Türk-İş'e bağlı Teksif-İş Sendikasında TİS görüşmeleri sürüyor. Bu görüşmelerden çıkacak sonuç, tekstil işçilerinin yaşam koşullarını belirleyecek. Metal işçilerine dayatılmak istenen ücretler tekstil işçilerinin önünü koyulacak. Onbinlerce tekstil işçisini ilgilendiren bu sözleşme işçileri bir adım daha yoksulluğa itecek. Patronların kar hırsı, sadece düşük ücretleri değil, tensikatları da gündeme getirecek. Öncelikle tekstil sanayisinin önemli illerinden Adana, İzmir, Bursa, Denizli, Uşak ve İstanbul'daki büyük dokuma fabrikalarında karşımıza çıkacak.

Türk Metal'in ihaneti ne ise, Teksif'in ihaneti de aynı olacak!

Teksif-İş'e bağlı fabrikalarda toplu sözleşme öncesi kısmi tensikatlar yaşanıyor. Aylardır direnen İzmir Taç işçisinin geldiği yer 250 sınıf kardeşimizin işten atılmasıdır. Yine Malatya'da 1100 işçinin çalıştığı İpaş Tekstil'de tensikatlar başladı. Devlet işletmelerindeki çalışan işçiler de örgütlülüklerine sahip çıkmazlarsa işsizler ordusuna katılacaklar.

Tensikatların önünü kesmek, mücadeleyi yükseltmek için dinamiklerini oluşturmak gerek. Bugün metal işçilerinin eylemi, tekstil işçilerine kılavuz olabilmeli.

Tekstil patronları öncelikle hareketin seyrine göre tavır alırlar. Kendiliğinden gelişen kitle hareketliliğinde eğer kitle saldırıya hazırlıksızsa, bu durumdan kazançlı patronlar çıkacaktır. Önemli olan işçi öncülerinin taleplere karşı kararlılık göstermesidir.

Biz işçilere düşen görev:

- Toplu iş sözleşmeleri işçilerin denetiminde yapılmalıdır.
- Temsilcilik seçimlerini gerçekleştirmek demokratik seçimlerle, devrimci işçileri sendika temsilciliklerine getirmek
- İşçilerin denetimindeki sınıf sendikalarını gündeme getirmek
- TİS komiteleri oluşturmak
- Fabrikalar arası koordinasyonu sağlayan dayanışma komiteleri oluşturmak.

Kahrolsun MGK sendikacılığı!
Sermaye mezara işçileri götürecek!

KALDER faşizmi

KALDER TÜSİAD'ın "kalite"yi yaygınlaştırmak için kurduğu bir dernektir. Ve bu dernek eliyle her yıl kalite ödülleri dağıtılmaktadır. Bu ödüllerle işçilerin patronlarına olan bağlılıklarını sağlamak, sınıf bilinçlerini köreltmek, işçiler arası rekabeti artırarak işçileri daha fazla bölmek, işçileri robotlaştırarak baskı altında tutmak, "topyekün mükemmelleşme yolunda azami fayda sağlamak", yani iliklerine kadar sömürmek amaçlanmaktadır.

Bu yılki ödüle aday olan şirketlerden biri de Beko. Beko'da bu ödülü almak amacı ile yerleştirmek istedikleri bu sistemi hiçbir tepki olmaksızın kolaylıkla uygulamaya koydular. Bir yıldır buna yönelik eğitimler yapıldı.

Öncelikle verilen TPM eğitimiyle hatanın sifra nasıl indirileceği, "topyekün mükemmelleşme"ye nasıl ulaşılacağı kafamıza kazındı. Yaptığımız işin ve çalıştığımız makinenin "bizim!" olduğu ve bunlardan bizim sorumlu olduğumuz anlatıldı.

Bunu izleyen eğitim konusu işçi sağlığı ve işgüvenliği oldu. Bu eğitimle iş kazalarının %70'inin biz işçilerin dikkatsizliğinden kaynaklandığını, %20 oranında kazanın makine kaynaklı, %10'unun ise önüne geçilemeyecek kazalar olduğunu öğrenmiş olduk.

Çevre eğitiminde ise ilk arıtım sistemini kuranlardan olduklarını, çevreye zarar vermediklerini iddia ettiler.

Aslında verilen bu eğitimler ve yapılan bu yatırımlarla -çevreye yönelik olanlar dahil- amaçlanan maliyetleri düşürmek, kârı artırmak ve Beko yöneticilerinin deyimiyle "bu ortak amaç etrafında tüm çalışanların kenetlenmesini sağlamak"tır.

Fabrikaya bu ödül için denetim amacıyla KALDER'den gelen ekibin soracağı sorulara verilecek yanıtlar önceden hepimize dağıtılarak bunları "öğrenmemiz", yani ezberlememiz istendi. Çalışanlarına karşı ne kadar "yalın, içten, açık ve dürüst" olduklarını soruların yanıtlarını bize bırakmayışlarından bile anlayabiliriz. Kendi çıkarları uğruna bizlere düşünmediğimiz şeyleri ezberletmeleri ve söyletmeleri, böylece yalana itmeleri bu sistemin bizlere vereceği kültürün de bir göstergesidir. Bu sahtekarlığı bize dayatanlar bir yandan da bizlere gerçekçi ve dürüst olmamız gerektiğini söylüyorlar.

Biliyoruz ki, daha çok kâr elde etmek için biz işçileri de kullanarak her türlü yoldan yararlanıyorlar. Hepimizin

çalıştığı işyerlerinde çeşitli yöntemler ve araçlarla baskıcı ve dayatmacı bir sistem oturtulduğunu biliyoruz. Bu ödül aracılığı ile yerleştirilen bu toplam kalite/esnek üretim sistemiyle amaçlanan baskıları daha da artırmak, işçilerin sınıf bilincini köreltmek, işçinin kaderinin şirketin kaderiyle ortak olduğu -şirket varsa ben de varım- yanılmasını yaratmaktadır.

Bu saldırılar yalnızca Beko işçilerine değil, bu ödüle aday olan ve bu sistemi uygulamaya koyan tüm fabrikaların işçilerine, yani bir bütün olarak işçi sınıfına yapılmaktadır.

Bu eğitimlerle öylesine bir motivasyon yerleştirdiler ki bizlerin bir yandan çalışıp bir yandan da (molalarda, iş çıkışı ve işe gelişlerde, hatta evde) dağıttıkları kitapçıkları ezberlememizi sağladılar.

"Çalışanlarımız yalın organizasyon, stratejik yönetim, takım çalışması gibi kavramları öğrendi, kullanıyor hatta değişimi kendisi talep eder hale geldi" diyerek başarılarıyla övünüyorlar.

KALDER denetiminin toplu sözleşme süreciyle çıkışmasının da bir anlamı olmalı mutlaka. Bu ödülü almak için 10 yıldır yaptırmadığı havalandırma sisteminin 3 ay içinde çalışmasını başlatan ve "çalışanlarının tatminini" ilke edinmiş Beko kapitalisti, işçilere üyesi olduğu MESS'in yapmış olduğu toplu sözleşme görüşmelerinde %22 ücret zammı önerdi, %28 ile %43 arasında değişen bir zammı uygun gördüler. Oysa MESS'in bülteninde yıllık enflasyon %100'ü aşkın olarak gösteriliyor ve MESS'e bağlı işyerlerinde işçilerin reel ücretlerinin sürekli arttığı iddia ediliyordu. Bunun yanı sıra işçi sınıfının yüzlerce yıllık mücadeleler sonucu kazandığı hakları (sosyal güvencelerin kaldırılması, haftalık çalışma saatlerinin uzatılması, esnek çalışma, taşeronlaştırmanın resmileştirilmesi, her türlü sosyal yardımın kaldırılması vb. gibi) gaspetmek istediler ve bunun ilk adımını Türk Metal'in imzaladığı satış sözleşmesi ile attılar. Bunun yanında bizlere sıfır hata ve sıfır devamsızlık dayatılıyor. "Şirketim varsa ben de varım" anlayışını bizlere empoze eden ve haklarımızı elimizden almak isteyen işverene ve TÜSİAD, KALDER, MESS gibi işveren örgütlerine karşı kaderimizi kendi ellerimize almalı, sınıfımız için mücadele etmeliyiz.

Zafere kadar mücadele!
Yaşasın sınıf mücadelesi!
Beko'dan Kızıl Bayrak okuru
bir işçi

Bütün sömürücüler cehenneme!

Türk Metal'e üye işçilerin bu çeteleşmiş sendika şahsında azgın sömürüye, ihanete ve çürümeye karşı yükselttiği eylemler ikinci haftasını doldururken teknelci medya, bu eylem karşısında takındığı gerici tutumunu sürdürmeye devam ediyor. Daha ilk patlak verdiği andan başlayarak teknelci medya, eylem karşısındaki klasik "üç maymun" tutumunu genişleterek sürdürüyor. Eyleme yer vermeyen teknelci medya, çeşitli vesilelerle inceltilmiş bir karalama ve çarpıtma saldırısını yöneltmekten geri durmuyor.

Clinton-Monica Lewinsky ilişkisine ekranlarında ve sayfalarında genişçe yer ayıranlar, işi ayrıntısına kadar vardırıp haber yapma özgürlüğü adı altında bu düşkün ilişkiye düşküncü ortak olanlar, Amerikan halkının incinen duygularını(!) kendilerine dert edinenlerin onyıllardır işçilerin kanına ekmek doğrayan çeteleşmiş Türk Metal sendikasına karşı onbinlerce işçinin eylemleri karşısında ise kulakları sağır, gözleri kördür. Ama henüz masumane bir çerçevede yerine getirilen bir görevdir bu: Düzenin çıkarlarını zedeleyen olayları görmeyeceksin- duymayacaksın, görür ve duyarsan bile yansıtmayacaksın. Asıl misyon, asıl görev ise dördüncü maymunu oynamaktır: Çarpıtacaksın, karalayacaksın, kafaları karıştıracaksın, içeriğini boşaltacaksın, hedef saptıracağını, açıktan yalan söyleyeceksin vs.

Burjuva medya önce gelişmeleri görmezden-duymazdan geldi. Bir yandan sayfalarını Amerika'nın uçkur davalarıyla doldurmaya, metal işçilerinin eylemlerine iki satır bile ayırmamaya devam etti. Diğer yandan ise eylemleri başlatan Tofaş ve Renault işçileri ile dalga geçercesine, çarşaf çarşaf yeni otomobil modelleri tanıtımlarıyla şirketin reklamlarını öne çıkardı.

Nihayet gelişmeleri haber yapmak zorunda kaldığında ise tam bir çarpıtmaya gitti. Bu çerçevede işlenen metal işçilerinin üç-beş satırlık eylem haberlerine bakılırsa, "eylemler işverenlere karşı değil"miş. Bilakis patronlar sendika değiştirmek isteyen işçilere yardımcı oluyormuş! Teknelci medyaya bakılırsa sorun işçi ile sendika arasındaki basit bir anlaşmazlıktan çıkıyormuş! İşçilerin patronlardan yana hiçbir şikayeti

yokmuş! vs. vs. Koca bir işçi eylemleri dalgasından bu tür saptırmaları haber(!) değeri olarak görebilmiş teknelci medya. Efendisi patronlar ve uşakça çıkarları daha fazlasını görmeye, görse de yansıtmaya izin vermiyor.

Metal işçilerinin eylemleri boyunca sermaye medyası "sahibinin sesi" olma görevini başarıyla yerine getirdi. Yüzbinlerce işçinin sağlıklı ve doğru haber alma hakkı gaspedildi. Bununla da kalmadı, eyleme sahip çıkma, destek sunma görüntüsü altında inceltilmiş bir saldırı yöneltildi ve yöneltiliyor. Bu saldırılar satılık kaleşörlerin dahiyane yorumları eşliğinde medyada yer alıyor. İşte bunlardan en masum bir örnek:

"Bizim Bursalı TOFAŞ işçileri, Renault işçileri, Mako, Delphi Packart, Robert Bosch, Coşkunöz, SKT ve DÖKTAŞ işçileri de 'kendilerine yalan söylendiği için...' sokağa döküldüler. Türk-Metal, kendisine üye 80 bin işçiye; toplu iş sözleşmesi taslağını önce işçinin onayına sunacağı, sonra gidip işverenlerin temsilcisi MESS'le görüşeceği sözünü verdi. Fakat sözünde durmadı... İşçiler sokağa döküldüler. İşverene karşı değil yalancı sendikaya karşı"(N. Doğru, Milliyet).

Bu sivri zekalı köşe yazarına kalırsa

işçiler, her toplu sözleşme döneminde döne döne kendilerini üç kuruşa patronlara sattığı, bir patron ajanı haline geldiği, işçilerin sırtından trilyonları iç ettiği vb. nedenlerle değil, sadece kendilerine yalan söylediği için bu sendikaya karşı eyleme geçmişler! Tıpkı Amerikan halkının Clinton'a, girdiği çirkef ilişkiler nedeniyle değil, bu kirli ilişkileri sakladığı ve yalan söylediği için gösterdiği tepki gibi!

İşçilerin köklerini derin bir çürümeye ve yozlaşmadan ve sefalet koşullarından alan bu tepkilerini, çürüyen ilişkilere çürümüş Amerikan toplumunun verdiği tepkiyle kıyaslamamızın bir mantığı nedir diye düşünebilirsiniz. Böyle bir mantık var. Yalan üzerine kurulu bir mantık. "Monica davası şunu gösterdi: Dünya insanlığı yeni bir değer kazanıyor; şeffaf olacaksın ve yalan söylemeyeceksin. Bütün

yalancılar cehenneme!"(agy) Yani, her türlü kirli ilişkilere girebilirsin, terinin son damlasına kadar işçileri sömürebilirsin, her türlü ihaneti ayyuka çıkarıp işçilerin tepkilerini çekebilirsin. Bunlar önemli değil. Önemli olan tüm bu pis ilişkileri "şeffaf" bir görüntü altında sürdürüp sürdürmemektir.

İşçi sınıfı davası ise şunu gösteriyor: Her türlü yalanın, yozlaşmanın çürümenin kaynağı bu sömürü düzeni ve onun sahibi sermaye sınıfıdır. İşçi sınıfı, bu sınıfı ve düzenini cehennem dibine gömmeden kendisini içine çekildiği çöküşten ve uygarlığı terkedildiği çürümeden kurtaramaz. O cehennemde efendilere olduğu kadar uşaklarına da yer olacaktır.

Türk Metal, işte senin de çarkın kırıldı!

Türk Metal sendikası, kuyruk acısıyla nihayetinde debelenmeye başladı. “Teröristler, bölücüler, vatan hainleri işçileri kıstırtıyormuş”. Bizde, dinime küfreden müslüman olsa, derler. Yıllardır sürü misali sürdürdükleri yetmiyormuş gibi, çeteciler şimdi de vatan sevgileriyle övünüyorlar. Yıllardır kanımızı emdiğiniz yetmiyor mu? Gözbağımız azıcık da olsa açıldı şimdi. Yıllardır gıkımızı çıkarmadık diye, bu saltanatınızın devam edeceğini sandınız. Yağma yok! Yeter artık! Yıllarca alınterimizi, emeğimizi patronlara peşkeş çektiniz. Ne zaman sesimizi çıkardık; patrone önce siz attırdınız işten. Biz sizin hayasızlıklarınızı hiç unutmadık. Bizi yıllarca kullandınız. “Yarım saç, yarım bıyık”la patronlara rezil ettiniz bizi. 3 Ocak “Genel Grev” soytarılığınızı unuttuk mu sanıyorsunuz. Otomotiv krizi sırasında “patronlara karşı her türlü fedakarlığa hazırız” diyenler, “sermaye bizim düşmanımız değildir; bunu söyleyenler vatan haini komünistlerdir” diyenler siz değil misiniz? Bu da yetmedi, patronların yararına Bursa’da miting bile yaptırınız. Ücretsiz izne çıkartarak bir çoğumuzu kapı önüne koydurdunuz. Sendika değiştirmeye kalktığımız bir çok fabrikada “Türk Metal’e geri dönmezseniz, fabrikayı kapatırım” diyen patronlarla ortak olup defalarca noterleri satın almadınız mı. Sizin MESS’ten farkınızın olmadığını dün de biliyorduk, bugün de, ama kendimize güvenmiyorduk. “Aman şuraya borcum var bana ne”, “aman çocuk rezil olur”, “aman şuraya taksidim var”, “aman yanacaksa başkaları yansın”...Baktık ki olacak iş değil bu. Aman dedikçe batıyoruz. Ekineğimiz küçüldü de küçüldü. Şimdi “anyayı da konyayı da öğrendik”. İşler şimdi değişti. Sivil faşistleri nasıl beslediğinizi, MİT ile, kontgerilla ile olan ilişkilerinizi biliyoruz artık. Kursamızdan kestiğiniz aidatların, Çatlı’ların, Yeşil’lerin ellerine nasıl geçtiğini, uyuşturucu, silah kaçakçılığı, adam öldürmede nasıl kullanıldığını en sonunda öğrendik. Gözümüz açıldı diye, birilerinin bizi kıstırttığını söylüyorsunuz. Üç hilalli bayraklarınız kandıramaz bizi. Patronların ağzı salyalı uşağı M.Özbek’in Kırıkkale’de kendine ait tüp dolum tesislerinde işçileri sendikasız çalıştırdığını da biliyoruz. Sizin vatan sevginiz Koç’ların, Sabancı’ların para kasalarını koruma sevgisidir. Sizin vatan sevginiz Susurluk çetelerine duyduğunuz sevgidir.

Bizim meselemiz yalnızca Türk Metal’den istifa etmek değildir. Asıl düşmanlarımız, sizi de besleyen kodamanlardır. Ama bugün işe sizinle başladık. Sanmayın ki gerisi gelmeyecek. Şimdi patronlar da tutuştu; “yapmayın etmeyin, daha fazlasını vereceğiz” diye. Beyler, yüzde 43 zamları, siz kimi kandırdığınızı sanıyorsunuz. TÜSİAD’ın genel sekreteri, enflasyonu yüzde 82 diye açıklıyor. Krizin devam edeceğini döne döne söylüyor. Peki siz ne yaptınız? Nasıl olsa ses çıkaran yok, diye iyice sırtımıza binmeye çalıştınız.

“Ya sev ye terket!” dediniz, biz de terketтік.

Sizin vatan sevginizin ne olduğunu anlayınca, kökünüz kibrit suyu döküverdik. Emeğin, alınterinin düşmanı olan sizlerle yapacak bir şeyimiz yoktu. Bugün yalnızca kendi gücümüze güveniyoruz. Birleşik Metal’in yöneticileri de bizi orta yerde bırakmaya çalışıyorlar. Bu oyunlara gelmeyeceğiz. Tutturmuşlar “yasalar böyle” diye. O yasaları biz mi koyduk oraya! Onların yasalarını çiğnemekten hiç vazgeçmeyeceğiz. Ya adam akıllı önümüze düşerler, ya da defederiz sendikanın başından.

Türk Metal’in polisleri, jandarmaları nasıl da kapılara yığdıklarını, noterlerin fabrikaya gelmesini engellemek için neler yaptığını gördük. Sendikalarından istifa etmemiz, onlar için vatani bölmektir. Askerler, polisler de vatan bölünmesin diye üzerimize saldırdılar! Şimdi düşünün bir kez, milliyetçilik tellallığı yapan bu namussuzlar hangi sınıfın milliyetçiliğini yapıyorlar? Koç’ların, Sabancı’ların vatani satma milliyetçiliği değil mi?

Emeğimizi, alınterimizi, tüm kaynaklarımızı Avrupalı, Amerikalı kodamanlara peşkeş çekenler bunlar değil mi? O kadar vatan sevginiz var da Amerikan üslerinin ne işi var bu memlekette. Beynimizi milliyetçilikle, ırkçılıkla yıllarca yıkadınız. Ama size karşı çıkınca hemen aramızda kışkırtıcı, terörist aramaya başladınız. Kırıkkale’de kont-gerilla kamplarına ne kadar adam verdiğinizi bilmeyen yok. İşçileri bilinçlendirmek, örgütlemek, sermayeye ve onların çeteleşen devletine karşı mücadele etmenin adı demek ki teröristlik oluyor. Ben açıkçası sevdim bu teröristlik işini! Aman siz patronların

çanaklarını yalamaya devam edin. Aman siz, uyuşturucu, silah kaçakçılığı, adam vurdurma işine devam edin.

Türk Metal’den istifa etmek bölücülükse, biz bölücüyüz! Yüzde 43 zammı kabul etmemek vatan hainliğiye biz vatan hainiyiz! Çeteleşen devlete, kanımızı emen patronlara karşı çıkmamız yasaları çiğnemekse biz yasalarınızı çiğnemeye devam edeceğiz!

Patronlar dışlarını en sonunda göstermeye başladılar. Öncüleri tırpanlamaya başladılar. Sessiz kalacağımızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Sermaye saldırıyorsa biz de saldıracağız. Sizin gibi ruhunu işverenlere satmış olanların çetelerle, MESS’le bütünleşmesini doğal karşılıyoruz. Patronlardan daha patron olduğunuzu biliyoruz. Sonunuz pek yakın. Türk Metal’i ezdik, sıra MESS’de!

Kızıl Bayrak okuru bir metal işçisi

METAL İŞÇİLERİ, KOKUŞMUŞ GÜNDEMİN FIGÜRANİ OLMAYACAKTIR...

Türk Metal Sendikası Genel Merkezi, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile başlatmış olduğu Grup Toplu İş Sözleşmesi 17 Eylül Perşembe günü İstanbul’da yapılan uzun görüşmelerden sonra tarafların birinci altı ay için yüzde 43, ikinci, üçüncü ve dördüncü altı aylar için enflasyon oranında zam konusunda mutabakata varmalarıyla imzalandı.

Öncelikle “Türk Metal Sendikası Genel Merkezi”nin bu sözleşme için alınan imzaya sahip çıkacağını herkes tarafından bilinmesi gerekiyor.

YÜZDE 90’DAN YÜZDE 43’E NERESELİNDİ? Her hazırlanan sözleşmede olduğu gibi Türk Metal’in hazırladığı sözleşme metninde istenen zam oranı yüzde 90 idi. Bu 90, elbetteki üyelerimize dağıtmamız arzetmişliklerden derlenen sonucu göre belirlendi.

Kabul etmek gerek ki bu oranı elde etmek “pazarlık marjı” ve “pazarlık” realitesini de ortadan kaldırır. İşveren, sendika olarak bizim verdiğimiz teklife bir miktar “tasarrufta” nâliyoz ve bunu da bekleyecektir.

İŞVERENLERE İLK REST: İşveren Sendikası, ilk görüşmeler sırasında sendikamıza yüzde 22 teklifi getirdi. Bu teklif tarafımızca reddedince görüşmelere ara verildi.

VE ANLAŞMA: Bu ara verime aynı zamanda uygulamalık sürecinin başlangıcı oluyordu. Uygulamalıktan sonra ikinci bir zam önerisi teklifi ile tekrar karşımıza geldiler. Bu oran yüzde 30 idi. Bu da tarafımızdan reddedildi. Aradan geçen süre zarfında yapılan görüşmeler de bir “sözleşme” noktası olabilecek karısı ile taraflar tekrar bir araya geldi ve 17 Eylül 1998 Perşembe günü yapılan mutabakata 1 Eylül 1998 ile 31 Ağustos 2000 tarihleri arasında geçerli olacak sözleşme yürürlüğe girmiş oldu.

KOLAY BİR ANLAŞMA OLMADI: Yüzde 90’ların konuşulduğu bir ortamda yüzde 43’te mutabakata varmak bazılarına göre “yanlış” idi. Karşımızdaki işveren sendikası yani MESS, Türkiye’de “es gücü” işveren ve sermayecilerin çatıştığı bir kuruluş. Geleceğimizi düşünerek, geleceğimizi düşünerek...

YARIM PUAN FAZLA OLAN BİR SÖZLEŞME: Evet... Türk Metal, yüzde 43’te sözleşmeyi imzalamadı. Sözleşmeyi imzalamayıp, birkaç gün öye erime ve tavlama peşinde koşanlar, enası birleşik telemtatle uğraşmıyorlar...

Geçkinin bir getirisini almış... Türk Metal yüzde 23’ten yüzde 43’e geçirdi sözleşmeyi... Şimdi neyi ve neden belirlendiği belli olmuyorlarmı da 43 puanıdan bir ila puan daha yukarıda bir sözleşme imzalamasını bekliyoruz.

Evet... Lethe sözleşme genisi yürümüyor. Demogonye gerek yok... Bir iki puandan vazgeçtik, hadi yarım puan fazla alsınlar, onlar ille takide eden bir olacaklar...

Bizim imzalamadığımız sözleşmeyi beğenmeyenler, bizim imzalamadığımız sözleşmenin reddeceğini çekinilmeden utarmaları gerekmez mi?

TÜRK METAL KANSERİN UŞAĞI OLMADI, OLMAYACAK DA...

TÜRK METAL SENDİKASI GENEL YÖNETİM KURULU

Sermayenin kara devleti, “kara para” aklıyor

Sermaye devletinin “vergi reformu” adı altında gündeme getirip yasalastırdığı reformunun ilk pratik icraatı kara paranın aklanması olacak. Vergi yasasının 47. maddesine dayanarak kara para sahipleri, “servetini nereden buldu?” sorularıyla muhatap olmaksızın, 30 Eylül’de paralarını devlet bankalarına yatırırlarsa, beş kuruş vergi ödmeden servetlerini aklayabilecekler. Gerçi devlet bu işi üstlenmeseydi de biraz zahmete girip, gayrı meşru işlerden elde ettikleri parayı aklayabiliyorlardı. Bu konuda burjuva devletinin bürokrasisinden, polisinden, ordusundan epeyce destek alıyorlardı. Ne de olsa iş ortaklarıydılar. Kara para kaynakları belli; uyuşturucu ticareti, silah kaçakçılığı, rüşvet, yolsuzluk, hırsızlık vb. Bunca kirli işi sermaye devletinden habersiz yapıp da yakalanmamak mümkün mü? Sermayenin faşist devleti şanına yakışır bir düzenlemeyle kara para sayesinde servet sahibi olan hizmetkarı olduğu burjuvaları büyük bir zahmetten kurtardı.

Kara paranın en büyük kaynağı: Uyuşturucu ticareti

Dünya uyuşturucu ticaretinin toplam hacmi 500 milyar dolardır (30 Eylül, Hürriyet). Bu ticaretin 150 milyar doları Türkiye üzerinden gerçekleşiyor. Susurluk kazası sonrası ortaya çıkan gerçekler uyuşturucu ticaretini bizzat devletin yönettiğini, ayak işlerinde de ülkücü faşist mafyayı kullandığı belgeleriyle kanıtlandı. Sermaye devleti birkaç Susurluk madurunu hukuksal olarak temize çıkarmayla yetinmeyerek, “kara parayı aklama” yasasıyla hizmette kusur etmeyen çeteci sermayenin servetlerini güvenceye alıyor. Zira uyuşturucu ticaretiyle bağlantılı birçok burjuva siyasetçinin, generalin, polis şefinin adı geçiyordu.

Bir diğer kara para kaynağı: Rüşvet ve yolsuzluk

Uluslararası Saydamlık Kurulu’nun dünyada yolsuzluk üzerine hazırladığı raporda, yolsuzluğun en fazla yapıldığı ülkeler sıralamasında Türkiye 22. sırada bulunuyor (30 Eylül, Yeni Evrensel). Bu kurulun tespit ettiği bir diğer gerçek de yolsuzluğun esas olarak burjuva devletinin ihalelerinde gerçekleştiğidir. Devlet hırsızlık, rüşvet ve yolsuzluğun başı olma hüviyeti ile bütün ihalelerde sermaye sahibi müteahhitleri daha da semirtiyor. Nitekim rapor sermaye devletinin bürokrasisiyle müteahhitler

arasındaki rüşvet ilişkisini belgeliyor.

Maliye Bakanı’ndan inciler

Maliye Bakanı kara parayı aklamada ne kadar haklı olduklarını ifade ederken şunları söylüyor: “*Mali milat devlet için istenmiyor, yurttaşlar için isteniyor. Kendisini güvencede hissetmek isteyen yurttaşın elde ettiği ve övüneceği, saklayamayacağı serveti sebebiyle gelecekte sıkıntıya düşmemesi için kendisine getirdiği bir olanak. Bu olanaktan yararlanılması gerekiyor. Çünkü devlet 1999’a arkasına bakmayarak, geçmişiyse didişmeyerak girmek istiyor.*” Sayın bakanın gerekçelendirmeye ilişkin incilerinden bir kısmı bunlardan oluşuyor.

Bu ülkede işçi ve emekçilerin “övüneceği, saklayamayacağı serveti” hiç olmadı. “Kendisini güvencede hissetmek isteyen” uyuşturucu ticareti, rüşvet, hırsızlık, yolsuzluk, silah kaçakçılığı vb. bilumum kirli işlerle meşgul olan “servet sahibi”, yurttaşlar bütün bataklığın kaynağı olan sermaye düzeninin varlığı koşullarında hep “güvencede” oldular. “Devlet geçmişiyse didişmek” istemiyormuş. Her türden pis ve kirli ilişkilerin üzerinden yükselen, sermaye devletinin aklama operasyonları egemenlikleri sürdüğü sürece kuşkusuz hep devam edecektir.

Yasayı aklamaya dönük bütün maharetini kullanan burjuva devletinin Maliye Bakanı, incilerine devam ediyor: “Biz geliri elde edildiği anda kavramaya çalışıyoruz. Ancak devleti ona göre organize edemediğimiz için bunları yakalayamıyoruz. Halbuki gelir harcanırken yakalayabilirdik. Kaçırdığımız bu kişiler katlarla, yatlarla, çok büyük yatırımlarla, arazi kapatmalarla karşımıza çıktılar.” Bu söylenenler kara paracıların uyuşturucudan, rüşvetten vb. elde ettikleri paralarla büyük servet sahibi olduklarının, burjuva devletinin maliye bakanı tarafından “samimiyetle” itiraf edilmesidir. İşçi ve emekçilerin en küçük bir hak eylemi söz konusu olduğunda, son derece organize davranıp kadrolu kadrosuz köpekleriyle, panzerleri ile seferber olan faşist devlet, “harcanırken” bile ele geçirilebilecek kara paracıları elinden kaçırsın. Sayın bakan hayır! Sermaye devleti bindiği dalı kesmez, hizmetkarı olduğu sınıfın karşısına dikilmez. Onun içindir ki kara paracıların ve onların devletinin mezara gömülmesi gerçekleştirilmedikçe, sosyalist işçi emekçi iktidarı kurulmadıkça bu düzen böyle devam eder. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

MGK’nın sadık hizmetkarı Perinçek tutuklandı

Doğu Perinçek ve bir grup İP’li sabah akşam postallarını yaladıkları “demokratik devrim ordusu”nun gözleri önünde önce gözaltına alındılar, sonra da tutuklandılar.

Sermayenin faşist devletinin asıl yönetici gücü olan MGK’nın mutlak hakimî faşist generalleri “devrimci” ilan etmenin, bunca yalakalığın sonucu bu olmamalıydı. Devlet solu olmaya bu denli alışmışken, MGK’nın desteğini arkasına alıp, “sol güç birliği” türkülleri söyleyip, “altı ok devrim programı” etrafında DSP ve CHP ile seçim ittifakı yapıp, meclise girmeyi planlarken olacak iş miydi gözaltına alınmak, tutuklanmak? MHP’nin faşist lideri Türkeş 12 Eylül mahkemelerinde “biz içerdeyiz, düşüncemiz iktidarda” diyerek bekçi köpekliğini yaptığı devlete o da sitem etmişti. Devletin yeniden yapılandırılmasında aktif rol alıp, MGK’ya bunca hizmette bulunup, “tam yerimi sağlamlaştırdım” diye düşünürken, “Perinçek içerde”! Perinçek şok geçirmesin de ne yapsın?

Bu karşı-devrimci hain ve partisi, sermayenin faşist devleti Kürdistan’ı yakıp yıkarken, katliamlar gerçekleştirip Irak içlerine kadar operasyonlar düzenlerken, olanları alkışladı. Kürt halkının özgürlük mücadelesinin önüne Kemalizmin imhacı, inkarcı politikalarıyla çıkmaktan çekinmedi. Bununla da yetinmedi, Kürt halkının kanını döken faşist ordusu “demokratik devrimin ordusu” ilan edecek kadar pervasızlaştı.

Faşist devlet, Gazi’de emekçilere dönük provokasyon gerçekleştirip onlarca devrimci ve emekçinin kanını dökerken kılını kıpırdatmayan bu hain ve partisi, Gazi emekçi halkının direnişini “ABD emperyalizminin bir oyunu” olarak değerlendirecek kadar alçaldı. Gazi provokasyonunun Susurluk kazası sonrası gözaltına alınan faşist katillerin bizzat katılımıyla gerçekleştiği belgeleriyle ortaya çıkınca, efendisine kusur etmeyen bu hain, olayı “Çiller-Mehmet Ağar çetesi”nin işi biçiminde daraltarak Susurluk devletini aklamayı da ihmal etmedi.

Döne döne bütün kötülükleri “Çiller-Ağar çetesi”yle açıklamaya çalışan Perinçek ve partisi bilmiyor mu ki; “bin operasyon”u yapan M.Ağar direktifi doğrudan MGK’dan aldı. Bunun böyle olduğunu bizzat kendisi itiraf etti. Öte yandan M.Ağar ve diğer katilleri, Kürt emekçi halkının üstüne salan güç devlet adına MGK değil miydi? Tetikçiliğini yaptığı ordu, bu hainin çok karşı olduğunu söylediği ABD

emperyalizminin biricik güvencesidir. 12 Eylül karşı devrimi sonrası CIA yetkilisinin “bizim çocuklar başardı” dediği ordu, bu hainin bugün “demokratik devrimin ordusu” diyecek kadar savunduğu ordu değil miydi?

İP-Aydınlık çevresi, siyaset sahnesinde boy gösterdiğinden beri hep egemen sınıflar arasındaki çatlaklara oynadı. ‘80 öncesinde Sovyetler Birliği’ni baş düşman ilan edip, “baş düşmana karşı mücadeleyi zayıflatıyor” gerekçesiyle devrimci örgütleri ihbar etti, onlarca devrimciyi Aydınlık gazetesinde teşhir edip, katledilmelerine neden oldu. 12 Eylül karşı-devrimi sonrasında “terör ve anarşi grupları” diye tanımladığı devrimci örgütlerin zarar görmesini sevinçle karşıladı. Bu karşı devrimci pratiğini burjuvaziye akıl hocalığı yapmaya kadar vardırdı.

Kontr-gerilla cumhuriyetinden kopararak ele aldıkları “Çiller-Ağar Çetesi”ne karşı bütün “millî”, “iç piyasacı” güçleri (MGK, ANAP, CHP, DSP vb.) bir konsensüs etrafında birleşmeye çağırdı. Sermaye devletinin Susurluk’ta kirli ve kanlı yüzü bütün açıklığıyla ortaya serilmesi üzerine harekete geçen MGK’ya hizmette üzerine düşeni bir kez daha yerine getirdi Emek-sermaye çelişmesini karartmak için tırmandırılan “laik/anti laik” yapay saflaşmasında yerini aldı. Perinçek haini mal bulmuş mağrip gibi bu yapay gündemin üzerine atladı.

Son KESK kongresinde MGK’nın işçi sendikaları gibi KESK’i de rehabilite etme politikaları doğrultusunda yönlendirme eğiliminden “vazife çıkaran” onbaşı Perinçek konuşmak istedi. Kamu emekçileri bu hainin kürsüden konuşmasına izin vermedi. Bunun üzerine koruma görevlilerini harekete geçirip kamu emekçilerinin üzerine saldı. Polisin de desteğini alan bu hainler onlarca kamu emekçisini yaraladı.

Bu hainin ve partisinin tarihi, devrimcilere, yurtseverlere, sosyalistlere karşı düşmanlığın tarihidir. İşçiler, emekçiler ve Kürt halkı düşmanlıkta sınır tanımayan bu haini de, partisini de unutmadı, unutmayacak.

Düzenin aklama ve tahkimat operasyonu ve burjuva medyanın kaset savaşları üzerine

Patronlar sınıfının yönetim aygıtı devletin beyni olan MGK, Susurluk kazası ile birlikte teknelci medya kanalıyla oynattığı oyunlarına yeni birini eklemiş bulunuyor: Aklama ve tahkimat operasyonu.

Bilindiği gibi Susurluk kazası çeteleşen devlet gerçekliğini ortaya çıkarmış, başka bir deyişle burjuva sınıfı iktidarının derinin altında bir irin topu halini almış gerçekliğinin ortalığa saçılmasını getirmişti. Bu durum aslında hiç de bilinmeyen birşey değildi. Zaten devrimciler bu gerçeği her fırsatta yazıyorlar, söylüyorlar ve canları pahasına doğruluyorlardı. Emekçi sınıflar ise bu gerçeği yaşantılarının her noktasında sezmekteydi. Fakat Susurluk kazası patlamayı bekleyen irin torbasına batırılmış toplu iğne işlevini gördü. Öyle yada böyle ortaya saçılmayı beyleyen bu gerçeklik Susurluk yolundaki mercedes-kamyon çarpışması ile artık kör gözlerin bile görmekten kaçınmayacağı bir hal aldı. Bu durumun, soyut planda düşünüldüğünde, işçi-emekçilerin kahredici öfkesine mahzar olması gerekir. Hiç şüphesiz somutta yaşanan da budur. İşçi-emekçiler yalnız çeteleşen devlet ve çürüyen düzen gerçekliğine değil, aynı zamanda çürüyen düzenin çeteleşen devlet eliyle yürüttüğü iktisadi saldırılara ve bunlara eşlik eden azgın devlet terörüne karşı da büyüyen bir öfke taşımaktadır. Fakat gün geçtikçe büyüyen bu öfke parlamak için bir kıvılcım beklemekte, akacak kanal aramaktadır.

Susurluk kazası sonrası belli bir ivme kazanan toplumsal hareketlilik bu öfkenin patlamasının bir vesilesi olamadı ne yazık ki. İşçi sınıfı saflarında sendika ağalarının düzenin kendilerine biçtiği itfaiyecilik rolü gereği düzenledikleri iç-boşaltma eylemleri dışında bir karşıkoşuş sargileyemedi. Susurluk kazası sınıfın uzun yıllar yaşadığı durgunluğu aşmasının bir vesilesi olamamasına rağmen, sırtında taşıdığı öfke çıkınına ağır bir taş olarak eklendi. Semt emekçilerinin “ışık söndürme eylemleri” üzerinden yakaladıkları ivme ise tabiri caizse mahalle aralarında kaybolmaya yüz tuttu. Bu durumda, geleneksel hareketin semtin dışını göremeyen ve kitle hareketinin dinamiğini kavrayamayan gerçekliğinin de payının büyük olduğunu hatırlatmak gerekiyor. Komünistlerin bu noktada yol açıcı olabilecek pratiği ise yeterli bir karşılık bulamadı.

Sürecin böyle ilerlemesi sermaye düzeninin kendini aklama operasyonları ve aynı anlama gelmek üzere; sürecin emekçilerde yarattığı bilinci bulandırma amaçlı seferleri düzenlemesinin yolunu açtı. İlk ipleri elinden kaçırmış gibi görünen düzen, emekçilerden gelmesini beklediği tepkinin gelmemesiyle, kendisinde yarattığı “hayal kırıklığını” hızla yendi. Süreç bir yandan burjuva çıkar odaklarının aralarındaki çıkar çatışmalarında birbirlerinin pisliklerini ortalığa dökmeleri şeklinde sürüyordu. Tabi ki “devletteki çürük elmalar” masallarıyla birlikte. Gerçi bu durum daha kontrollü olmakla birlikte hala devam ediyor. Buna ilkin RP’ye savaş açılarak başlandı. Temel amaç toplumu laiklik-şeriat ikileminde kamplaştırmak, emekçileri bölmek ve böylece hedef saptırmaktı. Bunun için bir yandan ordu eliyle darbe söpüsü sallanıyor; diğer

yandan ise çağdaşlık kılığında 8 yıllık eğitim propagandası yükseltiliyordu. Bu arada burjuvazinin sınıf içerisindeki truva atları sendika bürokratları, sınıfı satmaları yetmiyormuş gibi ESK ile ihanetlerini kurumlaştırıp MGK’nın emri altında oyunun tarafı olarak, “laik” rolü oynuyordu.

Şimdilerde ise MGK’nın düğmeye basması ile aklama operasyonunun yeni bir safhasına geçilmiş bulunuyor. Sözde “devlet temizleniyor”, “pir ü pak” oluyor. Oysa gerçek elbette ki başka türdür. Bir kaç, hatta bütün sineklerin öldürülmesi ile bataklığın kuruduğu nerde görülmüş; ya bataklığın kendi kendini kuruttuğu(!)... Aklama operasyonuna baktığımızda sermaye medyası ne kadar lastik misali çekiştirse de, yapılan aslında gerçekte bir kaç mafya bozuntusunun gözaltına, bir kaç bürokratin-siyasetçinin kızığa alınmasından harcanmasından başka birşey değil.

Operasyon yaklaşık iki haftadır kaset savaşlarına dönmüş durumda. Belli bir ön hazırlığı olduğu anlaşılan kaset savaşlarının startı metal işçilerinin eylemlerinin başlamasının hemen akabinde verildi. Amaç metal işçilerinin faşist Mustafa Özbek haininin ve diktatörlüğünün başına inen yumruğunun sarsıcı etkilerini düzen açısından bertaraf etmektir. Sınıfın yıllar süren sessizliği nihayet patlak vermişti. İşçi sınıfının kahredici öfkesinin eyleme dönüşmesinin henüz ilk işaretleriydi bunlar!...

İlk kaset Alattin Çakıcı ile Devlet Bakanı ve ANAP Milletvekili Eyüp Aşık arasındaki görüşmeyi içeriyordu. Bu, aklama operasyonunun düzenin çürümüşlüğüne en bariz örneklerini veren burjuva siyaset arenasına da yansıtılmasının ilk işareti idi. Ayrıca bu, yaklaşan seçimler için görücüye çıkacak burjuva siyaseti için de bir ihtiyaçtı aynı zamanda. Sanki devletin diğer tarafları temizlenmiş de, çetelerle ilişkisi bulunan “çürük elmalar” burada da temizlenecek(!) Bu alanda aklama operasyonunun temel dayanağı tabi ki Çakıcı. Anlaşılan oyun kurucu MGK, harcamadan önce kullanmak üzere gerekli malzemeleri sağlamıştı bu piyonundan. Fakat medyada açıklanan ve tek tek açıklanan ve numaraların kimlere ait olduğu naklen teyyid edilen telefon defteri bile bunun boşa kürek çekmek olduğunu açıklamaya yeter. Çakıcı’nın telefon defterinde Mesut Yılmaz dan MGK’yaveri “solcu”

Ecevit’e neredeyse tüm kalburüstü burjuva siyasetçiler ve üst düzey bürokratlar mevcut. Üstelik montaj olduğu yalanlamalarına rağmen ortaya sürülen bantların açıklığa kavuşturduğu gibi Çakıcı bunların hepsi ile abi-kardeş, hısım-akraba. Bu durum oldukça doğal çünkü baştan aşağı mafyalaşan ve çeteleşen pisliğin burjuva düzenin vitrinini kaplamaması düşünülemezdi. Çakıcı ile “abi-kardeş”liği açığa çakan Eyüp Aşık beklenenin aksine hemen istifa etti. Üstelik kendini çetelerle mücadelenin “en değerli savaşçısı”(!!) ilan ederek. Aslında burada sanıldığının aksine burjuva siyaset arenasında “şerefli vatan evlatları”nın da olduğu mesajı verilmek isteniyor. Kaset savaşları Çakıcı’nın Meral Akşener’le olan ilişkilerini anlattığı başka bir telefon görüşmesi kasediyle devam etti. Akşener’in “Benimle ilgili böyle bir iddia kanıtlanırsa istifa ederim” şeklindeki

hamasi nutuklarının hemen üstüne piyasaya sürülen kasetten sonra Akşener ve DYP komplo teorileriyle kenardan kıvrırma manevralarına girişti. Akşener’le ilgili olan kasetten sonra ortaya çıkan kasetler ise Çakıcı ile MİT görevlisi Yavuz Ataç arasındaki telefon görüşmelerinin kayıtlarını içeriyor. Enson ortaya atılan kaset ise Çakıcı ile işadamı Erol Evcil’inkiler. Bu görüşme hep gözlerden ırak tutulmaya çalışılan çete-sermayedar ilişkisinin, daha doğru bir söyleyişle çeteleşmenin sınıfsal gerçekliğinin somut bir örneği.

Kaset savaşlarının gösterdiği temel gerçek burjuva sınıf-siyaset-bürokrasi ve mafya iç içeliği-ortaklığıdır. Öyle görülüyor ki işe yaramaz burjuva politikacıları düzene vitrin mankenliği görevinin ötesinde mafyacılara “yer değiştirme memurluğunu” da becerebiliyorlarmış. MGK’nın uzun kolu medya başka zaman olayların en olmadık yanlarını didiklerken bu kasetlerin ortaya sürülüşü ile ilgili soru sormayı aklına bile getirmiyor. Bu “görev adamları”, bu kukla oyuncular kendilerine izin verilen alanda ve izin verilen malzeme ile oynarlar. Bu kasetler kimin elinde, nereden ve nasıl ortaya çıkmaktadır? Madem önceden bu ilişkiler biliniyor ve bu telefonlar dinleniyordu neden şimdiye kadar beklendi? Neden şimdi? Neden belli bir zamanlama ve sıralama izleniyor? Büyük “araştırmacı gazeteci”ler bu noktalarda dut yemiş bülbül. Onların görevi emekçileri yanıltmak ve bunun için komutanlarının ellerine malzeme olarak verdikleri buz dağının görünen kısmını kullanmak. Gerçekten de şimdiye kadar ortaya atılanlar buzdağının görünen kısmı; peki ya görünmeyen kısmı? Buzdağının tümü çürümüş düzen-çete devlet gerçekliğidir ve bütün bu çabalar bu dağa kılıf geçirmeye çalışmaktır. Dağ kılıfa girer mi, girse de yok sayılabilir mi? Bu irin ve kan üzerine kurulu haramiler saltanatının emekçiler tarafından yok sayılamayacağı kesin, er-geç bir gün yok edileceği de!...

Ya operasyonun “tahkimat” kısmı...

Aslında şimdiye kadar değindiğimiz, operasyonun “aklama” kısmı. Tahkimat kısmı ise doğal olarak sermaye basının sayfalarını daha az kaplıyor ve daha alttan yürütülüyor.

Üniversitelerin açılması rektörler kıtasının

denetleme törenleriyle yürüyor. Herbiri güya birer “özgür bilimadamı” olan rektörler, MGK’nın ellerine tutuşturduğu neredeyse hepsi birbirinin aynı olan ve öğrencilere yönelik tehdit ve şantaj dolu metinleri sektirmeden okuyorlar. Laiklik ve şeriat sosuyla bezeli bu metinlerle istenen, üniversiteli gençliğin esas duruşa geçmesidir. Diğer yıllardan farklı olarak bu yıl üniversitelerin açılmasından önce burjuvazi yoğun bir propaganda kampanyası yürüttü. Bunun görünürdeki nedeni dinci gericiliğe karşı türban mücadelesi. Gerçek nedense sermayenin saldırılarına karşı mücadele eden öğrenci hareketi. Önden tehditlerle yükselecek tepkilerin açığa çıkması yada güçlü bir şekilde açığa çıkmasının önüne geçilmeye çalışılıyor. ‘96 işgaller sürecinden sonra görece bir geri çekilme yaşayan öğrenci hareketi sermayenin daha da büyüyen saldırıları karşısında elbette ki sessiz kalmayacaktır. Sermaye bunu biliyor ve türbanı süreci saptırmanın bir aracı haline getirmeye çalışıyor. Gerçek düşmanla karşı karşıya kalma cesareti gösteremeyen sermaye, yarattığı sahte düşmanla savaşıyor. Tabi hedefte gerçek düşmanı hareketsiz kılmak var.

Harb okullarının açılışları ise ordunun direkt tehdit ve naralarının yeni vesileleri oluyor.

Bu arada “cumhuriyet tarihinde ilk kez” Genelkurmay Başkanı’nın hemen ardından Genelkurmay 2. Başkanı’nın ve ardından Jandarma Genel Komutanı’nın Emniyet Genel Müdürlüğü’ne ziyaretleri gerçekleşti. Ziyaretlerin ardında orduya şükranlarını sunan Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican, “Silahlı kuvvetlerimiz Emniyet teşkilatımızın desteğinde her zaman bize güç veriyor” açıklamasında bulundu. Bu durum burjuva iktidar aygıtı içerisinde farklı çıkar kliklerinin barınma alanı olarak yer yer “bozuk sesler” çıkaran polisin ordu tarafından esas duruşa alınmasının göstergesi olsa gerek.

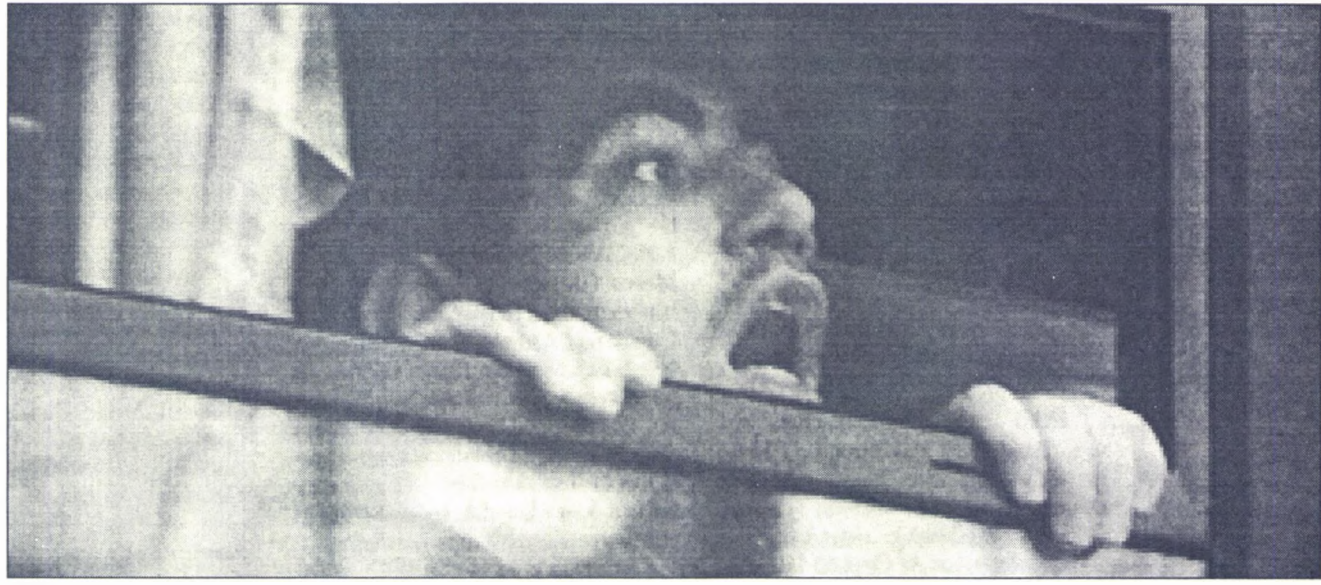
Sınıfın patlayan öfkesi!...

Buraya kadar anlattıklarımız cephenin bir tarafı, cephenin diğer tarafı ise savaşın tayin edici cephesi: İşçi sınıfı ve emekçiler cephesi. Susurluk sürecinde durgunluğu süren işçi sınıfı saflarında nihayet ilk mücadele kıvılcımı çıkmış durumda. “Metal işçilerinin öfkesi patladı!” Elbette ki bu kıvılcım direkt olarak çeteleşen devlet gerçekliğine karşı çıkmış değil. Ama bu, toplumun namlusunun çeteleşen devlete karşı dönmeyeceği anlamına gelmiyor.

Metal işçilerinin patlayan öfkesi karşısında eli ayağı birbirine karışan ve telaşa sınıfın yükselen sesini boğmaya çalışan sermaye, işçi ve emekçilerin birleşik-devrimci hareketi karşısında kaçacak delik arayacaktır. İşte “temiz toplum”un ilk işaretlerini işçi ve emekçiler o zaman vermiş olacak. Sermaye düzeni tarihin çöplüğünde yerini aldığı anda ise entrikasız, çetesiz, tüm pisliklerden uzak, ezilenlerin düzeni SOSYALİZM şafakta parıldayacak ve temiz toplum ancak o zaman gerçek olacaktır.

Temiz toplum savaşan işçilerle gelecek!

İşçi sınıfı savaşıacak sosyalizm kazanacak!

Devlet Cumartesi Anaları'na yine saldırdı

Cop, küfür, tekme, tokat, gözcü ve yargı terörünü göğüsleye göğüsleye kazanılan Galatasaray mevsisini, gene aynı baskılarla geri alabileceklerini sanıyorlar. Oysa ne cop, ne biber gazı ve ne de tutuklanma-cezaevine atılma tehdidi, çocuğunu yitirmekten daha fazla acı veremez bir anaya. Yine, kayıplar sorununu bir insanlık sorunu haline getirmiş ve 176 haftadır analarla birlikte Galatasaray Lisesi’nin önünü mesken edinmiş aydınların vicdanına da acı veremez. Ama bunu ancak beyni ve yüreği ile yaşayanlar bilebilir. Sermayenin beyinsiz ve yüreksiz uşakları ise, düşüncüyü ve duyguyu, yani insanı, kör şiddetle ezmek için boşuna bir çabayı sürdürüp dururlar...

15 Ağustos’u karşılayan 170. haftadan bu yana, sürekli saldırıya uğruyorlar. İnatla ve ısrarla, her cumartesi tam 12:00’de yine geliyorlar Galatasaray Lisesi’nin önüne. Öylesine suskun, oturup oturup gidecekler. Ama bırakmıyor çeteciler. Kaybettikleri devrimcilerin sloganlarından ne kadar rahatsız oluyorsa, analarının suskunluğundan da o derece rahatsızlar. Çeteci düzenlerine, soygun ve sömürülerine, insanlık suçlarına, vatan satıcılıklarına karşı çıkanları “bir avuç terörist, vatan haini, bölücü” gösterip tecrit edebilme umutlarını parçalıyor çünkü “sıradan” insanların, “aydın”ların bu eylemi. Her saldırıda kendileri teşhir oluyor, toplumdan tecrit ediliyorlar.

MGK’si, Cumhurbaşkanı, Başbakanı ile devletin, kendi çeteleşmesinin düzenli çeteleri

karşı mücadele” şalıyla örtmeye çalıştığı bir dönemde, kontra çeteleri tarafından kaçırılan, katledilen ya da hala izine rastlanmayan insanların böyle anılmasını, aranmasını hazmedemiyor. Birkaç mafya eskisinin içeri atılması gibi çürük bir ipe örmeye çalıştığı şalın Galatasaray’da parçalanmasından korkuyor. Kaybedilenlerin hemen tümü, devlet tarafından gözcüye alındıktan sonra yokolmuştur, devletçe yokedilmiştir. Anayasası, yasaları, mahkemeleri, meclisi, hapishaneleri vb. ile açık-legal bir örgüt olduğu halde, devletin “teröre karşı terör yöntemleri”ni, yani illegal mücadeleyi kurallastırdığının, yani kendi yasalarına göre suç işlediğinin resmidir kayıplarımız...

Ve Galatasaray, çeteleşen devlete bir suçüstüdür.

Aklama operasyonlarının teşhidir.

Devlet her cumartesi Galatasaray Lisesi’nin önüne polis yığınağı yapıyor. Ve saat 12:00’den itibaren buraya yaklaşan kayıp yakınlarını vahşi saldırılarla araçlara tıkip gözcüye alıyor. Pis işkencehanelerinde gecelettikten sonra mahkemeye çıkarıyor. Ve bırakıyor. Ertesi hafta yine böyle ve ertesi hafta yine. Son gözcü olayında ise araçların içinde de saldırıyı sürdürdüler. Sopa yetmedi, biber gazı sıkıldılar. Öksürük nöbetleri ve boğulma görüntüleriyle alıp götürdüler.

Sadece şiddet kullanmak da değil, mafya mensuplarına gösterdikleri “nezaket”le götürmüş bile olsa, devletin yaptığı, kendi yasalarına göre bile suçtur. İnsanlar

slogan atmıyor, pankart açmıyor, hatta toplu olarak bile yürümüyor. Birer ikiyeş geliyorlar randevu yerine. Ve savunuyorlar da sokakta böyle yürüme haklarını. Onlara deniliyor ki; biz bilmiyor muyuz, siz oturmaya gidiyorsunuz... Yasakoyucunun kendisi yasadışılığı, “terör” yöntemini kendisine mübah görüyor. Ama sokakta yurttaş, “yasayı çiğneme ihtimali”nden ötürü suçlu muamelesi yapıyor. Bununla da yetinmiyor, çünkü yasaları, her suça ne tür bir ceza verileceğini de belirlemiştir ve bunlar içinde dayak, işkence ve eziyet, küfür ve hakaret yoktur. Gaz kullanmak yoktur. Tecavüz yoktur. Kaçırma-kaybetme yoktur. Sakat bırakma yoktur. Tehdit, şantaj yoktur. Ajanlaştırma yoktur. Tüm bu yöntemler, “kitleleri silah zoruyla korkutma, sindirme” olarak tanımlanan terör yöntemleridir. Cumartesi Anaları devlet terörüyle korkutulup sindirilmeye çalışılmaktadır.

Galatasaray bir korku toplumu haline getirilmenin reddidir. Bu mevzi sadece kayıp yakınları ve insan hakkı savunucularının değil, insanlığın mevzisi. Dizginsiz terör gibi, dizginsiz korku da içgüdüsel ve hayvanidir. Devlet terörü, kapitalist barbarlığın insan toplumunu hayvanlaştırma operasyonudur. İnsanım diyen ve insan kalmak isteyen, bu operasyonu bozmak için Cumartesi Anaları’nın randevusuna yanıt vermelidir.

“Hepimiz kayıp anası, hepimiz tutsak yakınıyız” şiarıyla;

Her Cumartesi, saat 12:00’de Galatasaray Lisesi’nin önünde!..

Barış sorunu: Devrim

PKK 1 Eylül “Dünya Barış Günü” vesilesiyle ateşkes ilan etti.

A. Öcalan ateşkes ilanına paralel olarak

bir dizi açıklama yaptı.

PKK’nin “taktik”

adı altında sunduğu,

gerçekte stratejik bir yönelimi ifade

eden açıklamalarını gerekçelendiren

açıklamaları fazlasıyla

pragmatist ve diplomatik özellikler

taşıyordu. Ama son açıklamalardaki,

gerillanın “emniyet gücü” olabileceği,

güvenliği koruculardan daha iyi

sağlayabileceği türünden ifadeler artık

bu sınırları da aşıyor.

Sözde çözülen Latin Amerika

gerilla hareketleri deneyiminden ders

çıkarmış ve gerillayı “anayasal hukuk”

sınırlarında korumanın yolunu bulmuş

olduklarını düşünenler, böyle bir

gelişmenin akıbeti için

Filistin örneğine bakabilirler.

FKÖ gerillalarından bozma

güvenlik gücü siyonizme yılda bir,

Filistin emekçi halkına ise

her gün ateş açıyor.

Bu siyonizmin saldırganlığına ve

barış koşullarını her gün ihlal etmesine

rağmen yaşıyor. Öyleyse bu deneyim

ışığında, PKK’nin açıklamalarının

empervalizme diplomatik bir mesaj

olarak anlaşılması gerekiyor.

Bu düzey ise, devrimci eleştiriye

gerek bırakmıyor.

Ateşkes vesilesiyle eleştirimiz

devrimci güçlere yönelik olacak.

Ama tam bu noktada bir güçlkle

karşı karşıyayız.

Küçük-burjuva devrimci hareket,

önemli bir bölümüyle,

sadece DBGP adı altında politik

planda değil, bir düşünüş ve kavrayış

olarak da ulusal hareketin pesine

takılmış bulunuyor.

Barış istiyoruz. Kapitalizm savaş demek olduğuna göre barış için mücadele ediyoruz.

Bizim istediğimiz türden bir barış ancak bir devrime dayanarak elde edilebilir. Komünistler olarak kapitalizmin bilimsel eleştirisi üzerine yükseliyoruz. Biliyoruz ki, bu eleştiri silahı ancak gerçek uygulama gücünü silahların eleştirisi ile bulabilir. Böylece savaşımızı olduğu kadar barışımızı da devrime bağlıyoruz.

Bu yazı iki temel eksene bağlı olacak. Birincisi, barış talebini reformizme bağlayan halkaların eleştirisi. İkincisi ise, barış talebinin süreç içinde oluşumunun nesnel ve öznel yönleri. Bu iki eksene bağlı olarak bir dizi eleştiri ve süreç değerlendirmesi de yazıda yeralacak.

PKK 1 Eylül “Dünya Barış Günü” vesilesiyle ateşkes ilan etti. A. Öcalan ateşkes ilanına paralel olarak bir dizi açıklama yaptı. Yazı bu açıklamayı temel almayacak. Fakat yine de PKK’nin “siyasal çözüm” adı altında girdiği yönelimi açısından önemli olduğu için kısaca değinmek gerekiyor.

PKK’nin “taktik” adı altında sunduğu, gerçekte stratejik bir yönelimi ifade eden açıklamalarını gerekçelendiren açıklamaları fazlasıyla pragmatist ve diplomatik özellikler taşıyordu. Ama son açıklamalardaki, gerillanın “emniyet gücü” olabileceği, güvenliği koruculardan daha iyi sağlayabileceği türünden ifadeler artık bu sınırları da aşıyor. Sözde çözülen Latin Amerika gerilla hareketleri deneyiminden ders çıkarmış ve gerillayı “anayasal hukuk” sınırlarında korumanın yolunu bulmuş olduklarını düşünenler, böyle bir gelişmenin akıbeti için Filistin örneğine bakabilirler. FKÖ gerillalarından bozma güvenlik gücü siyonizme yılda bir, Filistin emekçi halkına ise her gün ateş açıyor. Bu siyonizmin saldırganlığına ve barış koşullarını her gün ihlal etmesine rağmen yaşıyor. Öyleyse bu deneyim ışığında, PKK’nin açıklamalarının emperyalizme diplomatik bir mesaj olarak anlaşılması gerekiyor. Bu düzey ise, devrimci eleştiriye gerek bırakmıyor.

Ateşkes vesilesiyle eleştirimiz devrimci güçlere yönelik olacak. Ama tam bu noktada bir güçlkle karşı karşıyayız. Küçük-burjuva devrimci hareket, önemli bir bölümüyle, sadece DBGP adı altında politik planda değil, bir düşünüş ve kavrayış olarak da ulusal hareketin peşine takılmış bulunuyor. Bundan dolayı barış sorunu ile ilgili eleştirimiz için iki yazıyı tercih ettik. Birincisi, *Atılım*’ın 12 Eylül ‘98 tarihli sayısındaki *Barış Talebi Üzerine* başlıklı yazıdır. İkincisi, Ekim ‘97’de *Serxwebun*’da yayınlanan ve *“Kürt Sorunu Potansiyel ve Objektif Olarak Devrimci Bir Sorundur, Bir Devrim Sorunudur”* başlığı altında *Kızıl Bayrak*’ta da yayınlanan M. Can Yüce imzalı yazıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>
M.Can Yüce’nin yazısının bir dizi nedenden

dolayı bizim için önemi var. Birincisi, yazı HADEP ve PKK içindeki sağ-uzlaşmacı çizgiyle mücadele süreci içinde yazıldığı için yönü, ruhu ve vurguları bu temelde şekilleniyor. Ancak yazı burjuva “siyasal çözüm”ün teorik-politik gerekçelendirmesi olmayı yine de aşamıyor. Bu PKK’nin son dönemdeki devrimcilik sınırlarını göstermesi açısından önem taşıyor. İkincisi, temel bir değerlendirme çerçevesindeki zayıflıklarına rağmen, yazı sağ-uzlaşmacı yönelime karşı bir mücadelenin ürünü. *Kızıl Bayrak*’ta bu politik durum gözetilerek yayınlandı. (Bunun bazı devrimci çevreler tarafından bir yere konamadığını biliyoruz. Komünistlerin Kürt sorununa ilişkin iki temel kitabı ve konferans değerlendirmeleri orta yerde dururken, daha 1992 gibi hayli erken bir tarihten bu yana “siyasal çözüm”ü kapsamlı bir eleştirinin konusu yaptığı biliniyorken, bunu anlamak istememeye dönük bilinçli bir tutum sayıyoruz.)

Bu yazıyla ilgili son notumuz ise yazarıyla ilgili. M.Can Yüce genelde PKK’nin yeni yönelimlerini rasyonalize etme çerçevesinde bir misyon üstlenmiş bulunuyor. Fakat biz sorunun bu yönünü önemsemiyoruz. Sorun buna neden ihtiyaç duyulduğudur. Anlaşıldığı kadarıyla, PKK ve Kürt emekçi kitleleri içinde devrimci damarın gözetilmesi ve Türkiye devrimci hareketinin yedeklenmesi ihtiyacı M.Can Yüce’nin “marksist” söyleminin de temelidir. Zira her sınıf ve kesim ulusal harekette kendinden ve eğilimlerinden bazı şeyler bulabilmelidir. Aksi takdirde kendi gerçek mecrasına yönelebilir.

İkinci yazı, *Atılım*’ın 12 Eylül tarihli sayısında çıktı. Ön notunda belirtildiğine göre yazı “teorik yayın” *Proleter Doğrultu*’ya yönelik hazırlanmış bir yazının son bölümüdür. Biz bu ara akımın “bildiğinden çok konuşma” özelliğini biliyorduk. Yazı bir hareketin başkasının beyniyle düşünmeye çalıştıkça düşeceği traji-komik durumu göstermesi açısından önemli ve ibretliktir. Bu sağlıksız yöntemle bir de “teorik” yazının sınırlılığı eklenince, onu tek başına ele almak imkansızlaşıyor. Böylece eleştiriye hem aslına hem de kopyasına birlikte yöneltmeyi tercih edeceğiz. Son olarak, bu “teorik” tespitlerle politik sonuçlar arasında *Atılım*’ın sayılarına yansıyan bazı tutarsızlıkları ayrıca ele alacağız.

Şimdiki barışın talepleri nedir?

“PKK neden siyasal çözüm ya da barış diyor?” (M.Can Yüce, agy.) *“Evrensel barış ve somut bir siyasal sorun olarak süren savaşta barış; koşulları, kapsam ve içeriği farklı iki ayrı sorundur.”* (Atılım, agy.)

Herşeyden önce bilinçli bir çarpıtmaya son vermeliyiz. Barış ile burjuva “siyasal çözüm” arasında bir eşitlik kurulamaz. Bu pek de masum olmayan bir özel çarpıtma girişimidir. Kitlelerin

ci ve oportünist çizgi/1

B. ÖZEN

Herseyden önce bilinçli bir çarpıtmaya son vermeliyiz. Barış ile burjuva “siyasal çözüm” arasında bir eşitlik kurulamaz. Bu pek de masum olmayan bir özel çarpıtma girişimidir. Kitlelerin barış talebini gözetmek, ama onun ancak tek karşılanma biçimi varmış gibi sunmak bu çarpıtmanın temelidir. Atılım’daki ifade, devrimci tutumu eleştirmeye dönük olarak, önce ancak bir dünya sosyalist cumhuriyeti şartlarında sağlanabilecek bir “evrensel barış” tanımlıyor ve bu zaten bugünün işi olmaması anlamında gündemden düşüyor. Geriye kalan, “somut bir siyasal sorun olarak, süren savaşta barış”, daha ilerde söylendiği gibi “güncel barış”tır. Bugün gerçekleşecek bir sorun olarak güncel barış ise zaten burjuva “siyasal çözüm”dür! Bir kere siz barış ihtimalini “güncel” gerçekleştirebilirlik üzerinden tanımlamaya başlarsanız, çıkacağınız sonuç bu olur.

barış talebini gözetmek, ama onun ancak tek karşılanma biçimi varmış gibi sunmak bu çarpıtmanın temelidir. Atılım’daki ifade, devrimci tutumu eleştirmeye dönük olarak, önce ancak bir dünya sosyalist cumhuriyeti şartlarında sağlanabilecek bir “evrensel barış” tanımlıyor ve bu zaten bugünün işi olmaması anlamında gündemden düşüyor. Geriye kalan, “somut bir siyasal sorun olarak, süren savaşta barış”, daha ilerde söylendiği gibi “güncel barış”tır. Bugün gerçekleşecek bir sorun olarak güncel barış ise zaten burjuva “siyasal çözüm”dür! Bir kere siz barış ihtimalini “güncel” gerçekleştirebilirlik üzerinden tanımlamaya başlarsanız, çıkacağınız sonuç bu olur.

Devrimci tutum ve devrimci bir barış, bugün sağlanabilecek olan bir barışın hangi talep karşılığında kazanılabileceği ayırımından çıkacaktır. Proleter bir devrime, bir işçi-emekçi iktidarına bağlanmayan, dahası Kürt ulusunun kendi kaderini tayin, yani devlet kurma hakkının kazanılmasını bile hedeflemeyen bir burjuva barış mı? Yoksa en azından bunlardan birini hedefleyen devrimci bir barış mı? Bu sorunun söz oyunları, açık bir tutum almaktan kaçınarak ya da Atılım’ın yaptığı gibi barışın önüne “onurlu” terimleri ekleyerek giderilebileceğini sanan var mı? Bugün “güncel barış”tan bahsedenler, onun yaygın bir kullanım olarak burjuva “siyasal çözüm”den farkını koymadan ve onu mahkum etmeden, ayrı bir devrimci tutum aldıklarını söyleyebilirler mi? Muğlaklıktan oportünizm türer, devrimcilik değil.

Barış talebini “güncel barış” olasılığı olarak formüle ederseniz ve dahası bu “güncel”i varolan sınıf ve siyaset tablosu üzerinden anlarsanız, hiçbir “Batı’ya taşınması gereken iç savaş” tespiti sizi kurtarmaz. Bu durumda “güncel” tek seçenek sistem içi bir çözüm olur. Böylece ateşkes talepleri de “anayasal” bir çerçeveye oturur ve sömürgeci diktatörlük bu sistem içi “siyasal çözüm”e bile yanaşmayınca, birileri çıkar ve yeni bir “güncel” tanımı yapmaya başlarlar. Politik bir süreç olarak ayrıca değerlendirecek olmakla birlikte, Sakık’la dillendirilen sağ-uzlaşmacılığın ve burjuvazinin

talep ve ifadeleri de son derece “güncel”dir. PKK silah bırakacak ve barışın “güncel” gereklerini yerine getirecektir. Bir kez “güncel”lik mantığının yolunu açtığınızda, onun sonuçlarına varmasından başka birşey de beklememelisiniz. Bu yeni “güncel”lik tanımı ise, bırakın bir talep olmayı doğrudan PKK’nin varlık-yokluk sorunudur.

Peki neden barış ve ateşkes için sistem içi talepler ileri sürülüyor? Özellikle PKK’nin “Türkiyelileşme” sloganını atıp Karadeniz ve Toroslar’da gerilla mücadelesinden sözettiği bir dönemde, neden taleplerde geri, sistem içi yön öne çıkıyor? Kuşkusuz bunun bir anlamı var. Bu, bütün bu söz ve pratiklerin devrime göre değil düzene göre ifade edildiği gerçeğidir. Savaşı “Türkiyelileştirme”yi hedefleyecek, sonra da sistem içi taleplerle durduracaksınız! Burada devrimci olan ne olabilir ki? Bu iki akım da güncellikten verili somut siyasal koşulları, aslında bugünü anlıyorlar. Böylece bu ülkede devrim de “evrensel barış”ın yanına, belirsiz bir tarihe atılıyor ve bugüne sistem içi olan ne varsa o kalıyor. Böylece savaşı yükseltmekle taleplerin küçülmesi son derece uyumlu bir hale geliyor.

1993’de ilk ateşkesin önemi bir kez daha askeri değil siyasaldı. PKK taktik bir ateşkesle yetinmemiş, iflah olmaz reformist PSK ile bir de Protokol imzalamıştı. Protokol’ün 3., 6. ve 9. maddeleri, onun ruhu ve sınırlarının da iyi bir göstergesiydi.

“3. Kürt ulusunun varlığını ve haklarını da güvence altına alan demokratik bir anayasa yapılmalı, tüm anti-demokratik yasalar ve kurumlar kaldırılmalıdır.”

“6. Partimiz de dahil tüm yasaklı partilerin ülkenin legal politik yaşamına serbestçe katılması olanağı tanınmalıdır.”

“9. Kürdistan’ın son yıllarda daha da yıkılan ekonomisinin iyileştirilmesi, tarım ve ticaretin yeniden canlanması için köklü ekonomik programlar uygulanmalıdır.”

Dikkat edilirse “barış” yani burjuva “siyasal çözüm”ün talepleri, karşısındaki sistemin

yıkılmasına dönük değil, tersine, varlığının devamına dönük ifadelendirilmiştir. Devrimci bir parti olarak “yasallaşmak”, barışa “anayasal güvenceler” ve savaşın yıkımının “ekonomik iyileştirilmeler”le giderilmesi... İyi ama, savaşla hedeflenen iktidara ulaşmadan yıkımın sonuçlarından kurtulmak isterseniz, siz savaş çıkarana kadar zaten yıkım yoktu, barış vardı denilecektir. Bu, Sakık’ın ve burjuva “siyasal çözüm” temel politikası sürdükçe hep doğacak olan yeni sağ-uzlaşmacı yönelimlerin mantığının emekçi kitlelerdeki karşılığı olacaktır. Bu durumda, Kürt halk kitlelerinin savaş yorgunluğundan sözederken, onun hangi mantığın ve doğallığın ürünü olduğu da daha kolay anlaşılacaktır.

Barış talebinin kritik noktası ona bir paket proje mantığı ile yaklaşmak, karşıda barışılacak olan sistemi muhatap almaktır.

Bolşevikler birinci emperyalist savaşın karşısına “iç savaş” sloganı ile çıktılar. Bu iki tarafın da haksız olduğu bir savaştı. Buna rağmen barışın kazanılması devrime bağlanmıştı. Barış talebi “ tarafların toprak ilhakı olmaksızın, tazminat ödemeksizin” ateşkesine dayanıyordu. Savaşan taraflardan biri haklı bir tarafken “topraksız, tazminatsız” bir barış talep edilebilir mi? Savaşın başlangıç koşullarına dönme mantığı üzerinden böyle bir barış talebi Kürt ulusal kurtuluş savaşının mantığına uyarlanabilir mi? Bolşevikler böyle bir savaşın başlangıç koşullarına dönme iç mantığı üzerine kurulu bir barış programını kendi başına savunmadılar. Kitlelerin barış talebini gözeterek, “ekmek, toprak, barış” ve “bütün iktidar sovyetlere” iki temel eksenini birleştirerek, bunu iç savaşa çevirme devrimciliğine bağlayan bir hat izlediler. Oysa bugün ateşkes ve barış talepleri hiç de Atılım’ın söylediği gibi kitle taleplerini gözetmiyor. Çünkü mantık barış talebi kitlelerin daha ileri mücadelelere kazanılması üzerinden değil, düzenle görüşmeler üzerinden kurgulanıyor. Dikkat edilsin, Protokol’de ne Kürdistan’daki aşiret yapısının, feodal kalıntıların kaldırılması, ne de Kürt yoksul köylülüğüne toprak talebi vardır. Bu savaşın devrimden koparılmasıdır. Söz konusu olan savaş içinde gerillayı oluşturan Kürt yoksul köylülüğü ise, savaş bir idealizmin değil sınıfsal-toplumsal ezilme, sömürülmenin bir sonucuysa, barışı toprak talebinden ayırmanın bir mantığı olabilir mi? PKK savaşı ulusal istemlere indirgeyerek savaşı devrimden, tam da böylece barışı da devrimden koparmıştır. Devrimci bir barış ise ancak devrimci bir savaşın ürünü olabilir.

Muhataplarımız “enternasyonalizm”, “Türkiyelileşmek” ve “birleşik devrim” üzerine çok şey söylüyorlar, ama ne savaşın ne barışın taleplerini, ne de de işçi-emekçi istemlerini gözetiyorlar. Brest Litovsk’da Bolşevikler mecburen Alman işgal güçleriyle barış anlaşmasını imzalayana dek tüm cephe boyunca Alman ordusuna yönelik devrimci çabalarına olağanüstü

önem ve hız verdiler. Gözetilen dar anlamda Sovyet iktidarının güvenliği değil, ama bir Alman devriminin ihtiyaçlarıydı. Alman devrimine karşı sorumluluklarını son sınırına kadar karşıladıktan sonradır ki, sosyalist anayurdun korunması öne çıktı. Bu örnek aynı zamanda, devrimci eleştiriye karşı geliştirilen savaşın ve diplomasinin gerekleri opotünizminin güçlü bir eleştirisidir ve bazen bir başka ülkenin devrimi için zorlama ve risklere bile girilebileceğini gösterir. Barış eğer halkların talebiyse, onu halkların diğer taleplerinden ayrı ele almanın ve tanımlayacak bir sıfat olarak “onurlu”yu tercih etmenin ne anlamı olabilir?

Doğrusu bunun mantığı yeterince açıktır. Emperyalizmle ilkesiz ilişkiler içerisine girer ve bunu bir olanak sayarsanız, burjuva sistemin varlığı çerçevesinde bir çözüm umarsanız, bu tür bir “siyasal çözüm”ün iki seçeneği ile yüzyüze gelirsiniz. Birincisi, Latin Amerika gerilla hareketlerinin çözülmesi sürecinden ve Sakık’ın rafine önerilerinden izlenebilir. Teslim alınıyorsunuz, emperyalizm buna aracılık, denetmenlik yapıyor ve bir süre sonra azgın bir sömürü ve baskıya dönmek üzere ara bir barış dönemi yaşıyor. Silahlarınızı teslim ettiğiniz için ise, evrensel değil “güncel” düşünüyor ve daha geri sistem içi talepler için legal partiler olarak savaşıyorsunuz. Bu seçenekte alınan kırıntıların sözü bile edilemez. İkincisinde ise Filistin örneğindeki gibi ancak kırıntı denilebilecek haklar karşılığında dar bir polis gücünü elde tutabiliyorsunuz. Beyninizi teslim alındığı için elinizde silah olmasının da pek bir önemi kalmıyor. Silahı kendi emekçilerinize ateşlemek sıradan bir şey haline geliyor. Karşılığında ne kazanıyorsunuz? Bir bayrağınız oluyor, emperyalizmin güdümünde Birleşmiş Milletler’de temsil ediliyorsunuz. Bunun adı da “ulusal onur” oluyor. İsrail’i pes ettiren intifadanın kazanımları üzerine yükselen Filistin devleti, bugün karşısında siyonizmin kendi imzaladığı anlaşmaya uymadığını görüyor. Böyle bir ülke ulusal onurunu koruyabilir mi? Ya da Filistinli emekçiler İsrail polisi değil de Filistin polisi tarafından kurşunlanmayı bir onur sayabilir mi?

Kaldı ki dikkat edilmesi gereken iki nokta var. Filistin türü kırıntı bir çözüm bile ancak ulusal istemlerin burjuva devlet kurma sınırlarında ifade edilmesi üzerinden ve 1987 sonrası yılmayan bir intifada sayesinde sağlanabildi. PKK bu gerçeği anlamış görünüyor. Hem tüm devrimci program, talep ve sembollerden uzaklaşılması, hem de savaş yükseltmenin mantığı aynı örneği tekrarlamak istediğini gösteriyor. Basın açıklamalarına bile giren “emniyet gücü” sözleri böyle anlaşılmalı.

Ulusal hareket içinde son dönemde yürüyen mücadelenin tarafları, son tahlilde sistem içi burjuva “siyasal çözüm”ün gerilla korunarak mı, tasfiye edilerek mi gerçekleştirileceği tartışmasının ürünüdür. Aslında ayırım önemsiz olmamakla birlikte, aynı politik çizginin, kavrayışın iki ayrı örgütsel ifadesidir. Sağ-uzlaşmacılığa karşı direnişçi bir örgütsel kimlik hep savunulabilirse de, “siyasal çözüm” çizgisi sürdürüldüğü sürece, daha

Barış talebini “güncel barış” olasılığı olarak formüle ederseniz ve dahası bu “güncel”i varolan sınıf ve siyaset tablosu üzerinden anlarsanız. hiçbir “Batı’ya taşınması gereken iç savaş” tespiti sizi kurtarmaz. Bu durumda “güncel” tek seçenek sistem içi bir çözüm olur. Böylece ateşkes talepleri de “anayasal” bir çerçeveye oturur ve sömürgeci diktatörlük bu sistem içi “siyasal çözüm”e bile yanaşmayınca, birileri çıkar ve yeni bir “güncel” tanımı yapmaya başlarlar. Politik bir süreç olarak ayrıca değerlendirecek olmakla birlikte. Sakık’la dillendirilen sağ-uzlaşmacılığın ve burjuvazinin talep ve ifadeleri de son derece “güncel”dir. PKK silah bırakacak ve barışın “güncel” gereklerini yerine getirecektir. Bir kez “güncel”lik mantığının yolunu açtığınızda, onun sonuçlarına varmasından başka birşey de beklememelisiniz. Bu yeni “güncel”lik tanımı ise, bırakın bir talep olmayı doğrudan PKK’nin varlık-vokluk sorunudur.

güçlü sağ dalgalar kendiliğinden oluşacaktır.. Ne sert örgüt içi önlemler ne de kitle hareketliliğinin yükselişi bunu tamamen engelleyebilir.

Sağ ve solu mantıken ayırıştıran çizgi, “güncel” barışın, mücadelenin politik kazanımlarının resmen tanınmasının nasıl daha kolay sağlanacağı üzerinde şekillendiğine göre, savaşmakla barışmak arasındaki inisiyatif de burjuvaziye kaptırılmış demektir. Zira taraflardan biri zaten buna hazırdır. Burjuva “siyasal çözüm”ün nesnel planda da inisiyatifi işin doğası gereği burjuvaziye vermesi doğaldır.

Burjuvazi ise hiç de sorunu savaş-barış ekseninde ele almamakta, talepler temelinde ve politik bir anlayışla değerlendirmektedir. Bütün ekonomik ve siyasal zorlanmalara rağmen PKK’nin içine girdiği süreç yüzünden inisiyatifi ele geçirmiştir. Dahası, ateşkes ve barış çağrılarına cevap verme gereği bile duymamaları hiç de yalnızca 70 yıllık inkar tutumunda anlamsız bir direnç katılığının değil, yanısıra, cevap vermeyerek hem PKK’yi yumuşatma hem de sağ-uzlaşmacı eğilimde görüldüğü gibi yıpratma olanağını görmelerindendir. PKK’nin bunu barış talebinin karşılanamazlığına yorması tam bir apolitizmdir.

Herşey bir yana, İrlanda ve Filistin örneği, burjuvazinin bu talebi burjuva güdüklüğü sınırlarında nasıl karşılayabildiğini ve dahası devrimci niteliği sağ-uzlaşmacılığa geriletebildiğini göstermiyor mu? Emperyalizm ve burjuvazi bu tür burjuva “siyasal çözüm”lere iki neden birleştğinde başvuruyor. Önderliklerini tamamen teslim alabileceğini güvenceleyip kitle hareketliliğinden fazlasıyla rahatsız olunca. Emperyalizm ve Türkiye burjuvazisi PKK’nin henüz bu derece yumuşatılamadığını görüyor ve bu sürecin olgunlaştığı bir evreyi bekliyor. Barış talebinin karşılanamazlığı üzerine teorik iddialarda bulunan PKK, yaşanan örneklerle Türkiye arasında hiçbir ciddi fark bulamayacaktır. Zira “teröristler”i legal muhalefet partilerine çevirmek, sadece İngiltere türü tuzu kuru emperyalist ülkelerin değil, Latin Amerika’nın hemen tüm devrim toprağı ülkelerinin de, üstelik kriz şartlarında girişebildiği bir manevradır.

Devrimci kesimlere burjuva “siyasal çözüm”ün devrimciliğini ispatlamaya yönelik bu tür propaganda çabaları ile güncel planda hep muhatap alınmanın burjuva politikacılar ve faşist generallerin şahsında nesnel olanaklarına yönelik ciddi politik tahliller el ele gidebilmektedir. Bu tür “ciddi” politik tahliller ise, devrimci hareket

tarafından hep taktik ve politika yapıyorlar diye hafifletiliyor ya da ciddiye alınmıyor. Bu bir taktik ya da politika olabilir. Ancak devrimci değil burjuva nitelikte... İşçileri, emekçileri ve devrimci kamuoyunu yanıltarak, beklenti yayararak ve tam da böylece onları yorarak politika yapıldığı nerede görülmüştür? Basın açıklamalarında her tür sınırı aşanlar, tam da bunu devrimcilerin oportünist algı ve anlayışları sayesinde meşrulaştırabiliyorlar. Son ateşkes vesilesiyle devrimci bir eleştiri yapamayan bazı çevrelerin Öcalan’ın açıklamalarını yorumsuz ya da imalı eleştirilerle geçiştirebilmeleri, çünkü

sağ pragmatizmin şimdiki sol yansımasından ibarettir. Devrimci bir özeleştiri ve hesaplaşmadan yoksun, titre ve faydacıdır. Zira güçlü bir devrimci haklılık ve eleştiriye değil, tutarsız bir ulusal sorun tutumuna ve ilkesiz birliklere sırtını dayamıştır. Bu onur verici bir durum olmadığı ortadadır.

PKK barış talebinin teorik planda karşılanamazlığını ve doğal bir devrimci nitelik taşıdığını söylüyor, ama buna rağmen güncel planda ateşkes muhatap bulabileceğini düşünüyor. Ateşkes tarihi, ilanı ve sona eriş tarihi ya da ihtimali bunun daha özel tarzda gözetilmesini getiriyor. *Atılım* bir kez daha kitlelerin barış talebiyle bu gerekçeler arasında ne tür bir bağ olduğunu düşünmelidir. Zira kendi ateşkes değerlendirmesi de kitle hareketliliğinden bağımsız olarak aynı eksende, yani burjuvazinin ne zaman muhatap olacağı çerçevesinde dönüyor ve sadece “güncel” planda PKK’den ayrışıp içinden geçilen süreçte cevap alınamayacağı üzerinden PKK’yi eleştiriyor.

Komünistler ilkesel planda ne barışa ne de ateşkes karşıdırlar. Ve “siyasal çözüm” diye adlandırılan burjuva çözümün sistem tarafından teorik planda karşılanmasının önünde bir engel olmadığını söylüyorlar. PKK’nin zayıflığının sonucu olarak buna güncel olarak cevap vermemeyi ise burjuvazi tercih ediyor. Herşey bir yana, PKK ateşkes muhatap bulma beklentisi ile gerçekleşmemesi arasındaki bağlantı üzerinde düşünmüş müdür? Eğer eklektik çizgileri içinde yeniden “karşılanamamazlık”, “devrimcilik” argümanlarına dönerlerse, bu ince tarih planlamaları ve PSK ile yapılan protokolün bir açıklamasını yapabilirler mi?

Barış talebi karşılanamaz mı?

Teori ile güncel politika arasındaki uyumsuzluğun temeli, devrimci bir program yoksunluğu ve buna bağlı olarak devrimci politikadaki zayıflıktır.

“Sadece yöntemlerde devrimcilik değil, aynı zamanda programda da devrimcilik olmalıdır. Hatta basit bir hak kazanmak bile devrimci yöntemlerin kavranmasından geçiyor.” (M. Can Yüce, agy.)

Devrimci bir partinin programı sadece iktidara geldikten sonra uygulanabilecek bir önlemler listesi değil, aynı zamanda devrime kadar tüm taktik açılımların gelip bağlanacağı yerdir. PKK ise

'78 tarihli devrimci programını ölü bir metne çevirmiştir. Onun yeni gerçek programı PKK-PSK protokolüdür.

Bu açıdan tüm diğer devrimci demokrat akımların yaşadığı süreçler de benzerdir. TDKP 1980'deki programının eklektik devrimci karakteriyle hesaplaşmamak için onu unutturdu ve böylece ara akım devrimciliğinden ileri çıkamadığı ölçüde geriye düştü. "İş-Ekmek-Özgürlük" bu liberal işçi politikacılığının yeni programı oldu. DHKP-C benzer bir sürece programının yerine bir anayasa taslağı koyarak şimdiden girdi.

Peki PKK'nin yeni programının en temel özelliği nedir? Program, devrimci partinin kitlelere devrim sonrası yapacaklarını tanımlaması ve devrime yönelik hangi zeminlerde yürüyeceğini ilan etmesidir. Niye yapar bunu? Öncülerini örgütlemek, kitleleri ise bu temelde birleştirip savaştırmak için. Yani program ve talepler karşıda mücadele edilen sisteme dönük değil, kitlelere dönük tanımlanır.

Lenin'in ünlü bir polemiginde Kautsky'den aktardığı şu sözler dikkat çektiğimiz sorunu çok özlü bir biçimde ortaya koymaktadır: "Program kurulu düzenden ya da kurulu devletten ne istediğimizi göstermelidir, ne beklediğimizi değil." Önemli olan taleplerde bir isteme dili/biçimi yerine alacağız ifadeleri koymak değil, bizzat mücadeleyi bu temelde örgütlemektir. PKK-PSK Protokolü ise kitleleri kazanmaya dönük değil, sistemle pazarlık yapmaya dönük olarak planlanıyor. Bunun doğal olarak istemeye değil, beklemeye uyacağı ise açıktır.

"PKK neden siyasal çözüm veya barış diyor? PKK'nin buradaki amacı şudur: Düşmanın bir çıkmazı var. Basit bir reform adımını bile, kendisi için bir çözülme gerekeceği sayıyor. Bu anlamda siyasal çözüme, barışa gelmez. Gelirse zaten kaybeder. Gelmediği zaman ne olur? Sıkıştır, siyasette birşey üretmez, teşhir ve tecrit olur. Kendi içinde ve kendi müttefikleriyle olan çelişkileri derinleştiriyor. Dikkat edilirse çok reformcu görünen bir adım; aslında devrimci bir taktikdir, devrimci bir ataktır. Bu taktikle düşmanını daraltıyorsun, sıkıştırıyorsun, teşhir ve tecrit ediyorsun, çelişkilerini derinleştiriyorsun ve devrimci düşünceyi, çalışmaları, mücadeleyi güçlendiriyorsun. Bu nedenle özel savaş siyasal çözümünü yasaklıyor. Bırakalım barışın kendisini, barış sözcüğüne bile saldırıyor. Bunu dile getirenleri işkenceden geçiriyor." (M.Can Yüce, agy.)

"Acaba Kürt ulusal kurtuluşçu güçlerin somut olarak PKK'nin savaş iradesinin kırılmasının bir yansıması ve sonucu mu, bu barış talebi?"

"Kürt ulusal kurtuluşçularının barış talebinde bulunması, buna karşın faşist MGK diktatörlüğünün barış talebine yakınlık göstermemesi, yukarıda geliştirilen analizler ve hareket edilen teorik öncüller ışığında süregelen savaşta, savaşa neden olan sorun henüz çözülmemiş olmasına karşın, ulusal kurtuluşçu güçlerin 'belli ölçülerde' amaçlarına ulaşmış oldukları ve bunu karşı tarafa da kabul ettirerek, hukukilik kazandırma anlamı taşımaktadır. ... 'Barış talebi' nesnel olarak fiilen elde edilmiş kazanımlara hukukilik kazandırarak pekiştirmek anlamı taşıyor." (Atılım, agy.)

M.Can Yüce'nin yazısında barışın doğal

Devrimci hareket karşılanamaz bulduğu.
karşılınırsa zaten düzenin kaybedeceği demokrasi
alanına rahatça ve sakinimsiz girmiştir.

Hiçbir teorik ilke ve sınır olmaksızın zaten devrimci ilan
edilen alanda taktiklerin "sıkı sıkıya" devrimin stratejik
gereklerine ve programa bağlanması ihtiyacı
kalmamaktadır.

Her demokratik acılım faşist diktatörlüğü vuracaktır!
Buna karşın ağır illegalite koşullarını dayatan faşist
diktatörlük yer yer demokratik manevralara girmiş ve
her seferinde devrimci bir kesimi legal-reformist bir
alana çekebilmiştir.

Bu süreç üstelik demokratikleşme manevralarına paralel
kontr-gerilla yapılanmasının tahkimatına rağmen
yaşanabilmıştır.

Bu durumda. Yunan cuntası ya da Portekiz faşizminin
yıkılışı türünden bir rejim değişikliği yaşandığında,
devrimci demokrasinin hiçbir ciddi devrimci dayanağı
kalmayacaktır.

Reformizmle devrimci demokrasi arasındaki esas farkı
oluşturan mücadele araçları olduğu sürece,
kitlelerin faşist rejim karşıtı hareketliliği karşısında
bunun sistem içi sınırlılığını anlamak
imkansızlaşacaktır.

devrimci taktik olduğu, karşılanamazlığı fikri neye dayanıyor? Birincisi, teoriye değil. İkincisi, tarihsel deneyimlere değil. Üçüncüsü, bugünün uluslararası deneyimlerine değil. Peki neye dayanıyor? "Güncel" Türkiye tablosuna. Teoriden, tarihten ve uluslararası ölçekten ayrı bir "güncel"lik tablosundan çıkarılmış bir "taktik"le karşı karşıyayız. Böylece sadece sistem içi ciddi değişimleri açıklamamakla kalmayan, dahası bugünü de açıklayamayan bir siyasal tahlille yüzyüze geliyoruz.

Bu üç boşluk alanı devrimci hareketin temel zayıflık alanlarıdır.

Devrimci hareketin devrimci teori ile arasında ciddi hiçbir bağ yoktur. Buna karşın ve özellikle de buna tepki olarak dar pratikçi devrimci hareketin karşısında devrimci olmayan, dahası politik bile olmayan sol bir teorizm eğilimi gelişmiştir. Bu eğilim reformist hareketin güçlenmesiyle gelişmiş, onunla birleşmiş, ve tersinden de, dar pratikçi devrimci hareketi tutuculaştırmıştır. Teoriyi önemsemek reformizmle korkutulmuştur.

Devrimci hareket olumsuz anlamda "ulusal"laşmış ve uluslararası ölçekten kopmuştur. Devrimci bir parti siyasal bir coğrafyada (ulusal ölçekte) devrimci politika üretmek için bile uluslararası ölçekle bütünleşen bir tahlile sahip olabilmelidir. 1970'lerde bu sınırlılık dünya çapındaki güçlü devrimci dalga nedeniyle ciddi sonuçlara yol açmıyordu. Kaba şablonculuğa vardırılan yönleri olsa da, dünyadan kopuk bir politik tahlil ve politik yaşam düşünülemediği bile. Yükselişin tablosu tersine döndü. 1990'ların liberal uluslararası ideolojik ortamı şartlarında, anlama ve aşmayla değil içe kapanmayla bunun etkilerinden kurtulmayı uman bir devrimci hareket gerçeği oluşturdu. Bu süreç içine kapanma özelliğini kalıcılaştırdı. Bu yüzden bugün proleter devrimlerin ve halk kurtuluşlarının yollarının ilk

belirtileri bu "ulusal" ölçekli devrimci hareket tarafından anlaşılamıyor. Bugün ne Rusya işçi hareketinin ne de Endonezya'daki hareketliliğin gerçek rolü anlaşılabilmekte, ne Latin Amerika gerilla hareketinin çözülüşü tahlil edilebilmekte, ne de Filistin ve G.Afrika süreçlerinden "uluslararası" bir deneyim elde edilebilmektedir.

Devrimci hareket tarihsel bir bakıştan hep uzak oldu. Ama 12 Eylül ve 1989 depremleri onu sadece teorik alanda değil, politik tahlilin "güncel" alanında da bundan tümüyle uzaklaştırdı. 12 Eylül sonrası süreci anlayamadığı için kendiliğinden bir kitle hareketinin yükselişini bekleyen ve 1989'un çöküşü sonrasında sosyalizmin deneyimlerini süzmeyi başaramayan devrimci hareket, bugün tümüyle kısır bir döngü içerisinde olduğunu ilan etmiştir.

Böylece devrimciliğin ve sosyalizmin küçük-burjuva yorumunun altında kalanlar, bunun zayıflıklarını savunamadıkları ve bilimsel-teorik, tarihsel ve uluslararası alanlarda tanımlayamadıkları ölçüde, sınırlı devrimcilik ve sosyalizmlerinden de uzaklaşmaya başladılar. Bugün reformizme evrilmiş olan sol bu süreci tamamlamış bir devrimci demokrat ve ulusal akımdır, onun yarınki akıbetini anlatmaktadır. Bu boşluk alanıyla mücadele edilmediği, dahası onu aşan bir devrimci teori, örgüt, sınıf temeli ile çıkılmadığı ve yeni dönemin yeni devrimci hareketi iddiası

somutlanamadığı ölçüde, ne orak-çekiçli sembollerin terki, ne ateşkes, ne de PKK'nin "Birikim" dergisi ve dini varyantlı idealizmle ideolojik yakınlaşması anlaşılabilir ve sağlam bir devrimci temelde eleştirilebilir.

Bu genel tablo içinde talepler, taktik tutum ve anlayışta sosyal-reformizm, devrimci demokrasi ve ulusal hareket arasında bir ortaklık vardır.

M.Can Yüce'ye göre burjuvazi "barışa gelmez", "gelirse zaten kaybeder". Güncel süreçte devletin saldırıları üzerinden tanımlanan bu tablo fazlasıyla pratiktir. Bu dar pratik algılayış üzerinden ise, burjuvazi barışa "gelirse zaten kaybeder" deniliyor. "Zaten" ifadesi, bu barışın karşılanacağı yegane "güncel" seçeneğin devrimci olduğu iddiasına dayanıyor. İyi ama, barışın teorik olarak sistem içi olmadığını gösterebilir misiniz? Bu, "zaten" bu tür bir barışı kabullenmeyeceğiniz biçiminde bir niyeti tanımlıyorsa, bunu yazmanızın ne gereği var? Zira politikada niyetler tahlil konusu olmaz ve yazılmaz. Barışı soyut tarzda tanımladığınız, taleplerden yalıtığınız sürece bunu "devrimci" sunma olanağınız olacaktır.

Peki somut barış talepleriniz nedir? PKK-PSK Protokolü'nün sistem içi karakteri hakkında bir kafa karışıklığı taşınabilir mi? *Atılım* barış talebine PKK'nin yorumladığı tarzda yaklaştığı ölçüde bu talebin reformizminin belirginleştiğini, ama bir soyutluk olarak kaldığı ölçüde devrimci görüntüye yakınlaştığını farketmiyor mu? Farkedemiyor, zira aynı "karşılanamazlık" kurgusu, kendi "devrimci program"ının özünü politik özgürlükler sorunu olarak tanımlamasında buluyor.

Devrimci demokrasinin mantığı nedir? Politik özgürlükler bir "devrim sorunu"du. Bu tespitle politik özgürlükler teorik planda sistemin sınırlarını aşan bir özellik kazanmaktadır. Bu fiili durumu dengelemenin yolu ise, *Atılım* için kağıt üzerinde

devrim sonrası iktidar biçimini özünde küçük-burjuva bir çerçevede tanımlamaktır. Böylece kağıt üzerinde bir tutarlılık yaratmak için sağa sapılmaktadır. Program mantığı açısından ise, devrimci dönüşümün özü ve ruhu açısından politik özgürlükler karşılanamazlığını korumaktadır.

Peki nasıl oluyor da politik özgürlükler sorununu devrim sorunu olarak gören devrimci-demokrat akımlar güncel planda kolayca legal zemine gerileyebiliyor, hala illegal bir temeli derme-çatma idare etmeye çalışanlar legal araçları temel alabiliyorlar? Dahası bu örgütsel süreçlerin arkasındaki politik algı ve kavrayışın içerisinde “demokratikleşme” beklentileri taşınabiliyor. Legal reformist yapılara dönen akımlarla aynı sürecin erken aşamalarındaki devrimci akımlar programlarının özünü politik özgürlükler olarak tanımlayabiliyorlar. Aynı pogramatik “temel” hedefe yönelmiş, yalnızca mücadelenin yol, yöntem ve araçlarında farklılaşan bir sol hareket gerçekliği ile karşı karşıyayız. Devrimci demokrasi bunu irdelemek gereği dahi duymuyor.

Devrimci demokrasinin politik özgürlükleri devrim sorunu olarak görmesi, buna rağmen somut demokratikleşme beklentileri içinde olması ile PKK'nin barış talebine yaklaşımı özünde aynıdır. PKK barış talebini devrim sorunu olarak görmekte ve karşılanamayacağını ifade etmekte, buna rağmen somut “ateşkes” beklentileri içinde olmakta, bu çerçevede somut muhatap aramaktadır.

Teorik planda karşılanamazlık ile “güncel” plandaki beklentencilik birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Siz politik özgürlükler ve barış gibi bir alanı tümüyle ve sakınımsız bir tarzda devrimci ilan ettiğiniz zaman, zaten taleplerin formülasyonunda reformizmle aranızda bir sınır çekme ihtiyacı da kendiliğinden ortadan kalkar.

Devrimci hareket karşılanamaz bulduğu, karşılanırsa zaten düzenin kaybedeceği demokrasi alanına rahatça ve sakınımsız girmiştir. Hiçbir teorik ilke ve sınır olmaksızın zaten devrimci ilan edilen alanda taktiklerin “sıkı sıkıya” devrimin stratejik gereklerine ve programa bağlanması ihtiyacı kalmamaktadır. Her demokratik açılım faşist diktatörlüğü vuracaktır! Buna karşın ağır illegalite koşullarını dayatan faşist diktatörlük yer yer demokratik manevralara girişmiş ve her seferinde devrimci bir kesimi legal-reformist bir alana çekebilmiştir. Bu süreç üstelik demokratikleşme manevralarına paralel kontr-gerilla yapılanmasının tahkimatına rağmen yaşanabilmiştir. Bu durumda, Yunan cuntası ya da Portekiz faşizminin yıkılışı türünden bir rejim değişikliği yaşandığında, devrimci demokrasinin hiçbir ciddi devrimci dayanağı kalmayacaktır. Reformizmle devrimci demokrasi arasındaki esas farkı oluşturan mücadele araçları olduğu sürece, kitlelerin faşist rejim karşıtı hareketliliği karşısında bunun sistem içi sınırlılığını anlamak imkansızlaşacaktır.

Aslında devrimci demokrasiden reformizme evrilen akımlar da kendi geri platformlarını aynı karşılanamazlık üzerinden rasyonalize etmektedirler. Emperyalizme ekonomik bağımlılık

Devrimci hareket olumsuz anlamda “ulusal”laşmış ve uluslararası ölçekten kopmuştur. Devrimci bir parti siyasal bir coğrafyada (ulusal ölçekte) devrimci politika üretmek için bile uluslararası ölçekle bütünleşen bir tahlile sahip olabilmelidir.

1970’lerde bu sınırlılık dünya çapındaki güçlü devrimci dalga nedeniyle ciddi sonuçlara yol açmıyordu. Kaba şablonculuğa vardırılan yönleri olsa da, dünyadan kopuk bir politik tahlil ve politik yaşam düşünülemediği bile. Yükselisin tablosu tersine döndü.

1990’ların liberal uluslararası ideolojik ortamı şartlarında, anlama ve asmayla değil içe kapanmayla bunun etkilerinden kurtulmayı uman bir devrimci hareket gerçeği olusturdu. Bu süreç içine kapanma özelliğini kalıcılaştırdı. Bu yüzden bugün proleter devrimlerin ve halk isyanlarının yeni döneminin ilk belirtileri bu “ulusal” ölçekli devrimci hareket tarafından anlaşılamıyor.

Bugün ne Rusya işçi hareketinin ne de Endonezya’daki hareketliliğin gerçek rolü anlaşılabilenekte, ne Latin Amerika gerilla hareketinin çözülüşü tahlil edilebilmekte, ne de Filistin ve G.Afrika süreçlerinden “uluslararası” bir deneyim elde edilebilmektedir.

ve dünya çapında ekonomik kriz şartlarında, Türkiye burjuvazisi “3 S” talebini bile karşılayamayacaktır. Sınıfa sendika, sigorta ve sekiz saatlik işgünü hakkı tanıyan bir bağımlı ülkenin hiçbir rekabet şansı kalmayacaktır. Zira uluslararası rekabette Türkiye sermayesi ucuz işgücü üzerinden düşük üretim maliyetine dayanmaktadır. Oysa bu, bugün emperyalizme bağımlı ülkelerin de ötesinde emperyalist ülkeler için de geçerli bir tablodur. Kapitalizm şartlarında devrimci partilerin “asgari program”larında ifadesini bulan sistem içi talepler bölümü bile tam uygulama olanağını ancak devrim sonrasında bulabilmektedir.

Reformizmle devrimci demokrasi arasındaki ortak algı ve kavrayışı gösteren bir olgu, sınıf içinde her iki akımın da kolayca ekonomizmde birleşebilmesidir. Sınıf hareketinin militan biçimlere uzaklığının da etkisiyle taktik talepler ve onun sıkı sıkıya strateji ile bağlantılı ifadesi gündemden düşmekte, “iş, ekmek, özgürlük” platformu taktik üzerinden stratejik bir ifade kazanmaktadır. Kavrayış bir kez daha ekonomik taleplerin sistem tarafından karşılanamazlığıdır.

Son olarak belirtelim ki, bu çarpık kavrayış kitle mücadelesi ve taktik taleplere yaklaşımda da çarpık bir yorumu getirmektedir. Taleplerin karşılanamazlığının devrimci yükselişi koşullayacağı ya da ancak taleplerin kazanılmasının temel bir yükseliş kriteri olduğu bir tablo çizilmektedir. Oysa taleplerin kazanılması-karşılanması ancak tüm diğer siyasal-sınıfsal konumlanışlarla birlikte bir kriter olabilir ve hiç de tek yanlı sonuçlar üretmez. Taleplerin karşılanması mücadeleyi yükseltebileceği gibi, tersinden, karşılanmaması geriye çeken/kırılmasına yolaçan bir rol oynayabilir.

Taleplerin karşılanamazlığı üzerinden ekonomizm, demokratizm ve ulusalcılık aynı platformda bulunmaktadır.

Peki, teorik planda karşılanabilirliği olan, karşılandığı ölçüde de sistemin kendini yeniden üretmesini kolaylaştıran talepler karşılanmadığında ne olur? M.Can Yüce bunu sistem “sıkışır” diye tanımlıyor.

Bu nesnel planda doğru. 1919’da Alman monarşisi devrimin karşısında yıkıldı. İki güncel ihtimal vardı. Ya sosyalist cumhuriyet ya da burjuva cumhuriyeti. İlkini seçenler

taleplerinin önemli bir bölümünü karşıladıkları için sosyalist devrimin önüne geçebildiler. Demokrasi aslında monarşiyi yıkmaya değil, sosyalizmi engelleme misyonunu yerine getirdi. Bunun karşılanmaması sistemi “sıkıştırır” ve sosyalizmi kolaylaştırır. Geçen yıl Arnavutluk’taki silahlı ayaklanmayı değerlendirdiğimizde de, banker krizi ile başlayan gelişmelerde yönetimdeki burjuvazinin halkın istemlerini karşılamayarak ayaklanmayı hazırladığını belirtmiştik. Bu, Arnavutluk’un esneme olanaklarının darlığından ve bu temeldeki “sıkışma”sından çok, burjuvazinin yönetim alanındaki güçlü bir gelenekten yoksunluğunun sonucuydu. Nesnel süreçlerin böyle işlemesi, devrimci siyasal öznenin sistem içi bir platforma

gerilemesini getirebilir mi? Düzen hiçbir biçimde esneyemediği için değil, çok değişik nesnel ve öznel etmenlerin kesişmesi sonucu esnemiyor diye, devrimci özne, kitle meşruluğunu daha kolay yakalamak adına ve bu esnememe tutumuna güvenerek, sistem içi bir taktik platformu stratejik görüp “devrimci” ilan edebilir mi? Bu bir dizi koşula bağlı ve güvenilemeyecek olan bir olgunun değişmezliği üzerine devrimin özünü formüle etmek, bunu programlaştırmak olur. Hedeflerin bu sınırlılığıyla devrimci bir siyasal özne tarafından formüle edilmesi kitleleri devrimci hedeflerden alıkoymanın en kolay yoludur ve devrimin daha başından boğulması anlamına gelecektir. Eğer Spartakistler monarşiyeye karşı bir sosyalist cumhuriyeti değil de demokratik cumhuriyet sınırlarında kalsalardı, bundan asıl yararlanan burjuvazi olacak, 1919 Ocak’ı bile yaşanmayacaktı.

1917 Şubat sonrasında tüm burjuva hükümetler, toplanmasının önünde herhangi bir engel olmamasına karşın, Kurucu Meclis’i toplamaktan kaçındılar. Bolşevikler Kurucu Meclis’in toplanmaya çağırılması için çalıştılar ve tam da bu talebin karşılanmaması üzerinden devrimci ajitasyonu yükselttiler. Ancak Meclis’in toplanmaya çağırılmasını asla stratejik bir hedef haline getirmediler. Bu onun toplanmaması ile toplanmasının imkansızlığı arasındaki büyük uçurumun üzerinden atlamak olurdu. “Tüm iktidar sovyetlere” stratejik hattı içinde sosyalist devrime yönelmiş bulunan Bolşevikler Kurucu Meclis’in toplanmasının sistem içi özelliğinin farkındaydılar. Buna karşın Kurucu Meclis ancak sosyalist devrim sonrasında toplanabildi.

Bu bölümün sonunda belirtmeliyiz ki, hem devrimci demokrasi hem ulusal hareket Türkiye burjuvazisinin yönetim yetenek ve geleneklerini fazlasıyla küçümsüyor. Devrimci bir yükseliş karşısında faşist rejimden kurtulmak ama burjuva yapıyı korumak Portekiz (1975) ve Yunanistan (1973) örneklerindeki gibi hiç de istisnai olmayan özelliklerdir.

Hepsinden önemlisi, 1917 Şubat sonrasında sosyalist devrimin gerçekleşmesi, nesnel planda sıkışan sistemin ancak siyasi öncünün asla stratejik hattan geri çekilmemesi sayesinde yıkılabildiğini göstermiştir.

(Devam edecek...)

Emperyalizm, savaş ve ulusal sorun/1

G.DEVRİM

Kapitalizm üretici güçleri geliştirdi ve toplumun tamamının savaşa sürülebilmesinin koşullarını hazırladı. Savaşlar dar ve profesyonel orduların cephede karşı karşıya gelmesini aşmaya başladı. Tüm ulusun askerileştirildiği ve orduların kitleleştirildiği bir döneme girildi. Cephe ile cephe gerisi arası ayrım silikleşmeye ve tüm topraklar savaş alanına dönmeye başladı. Bunun doğal bir parçası olarak sivil halk, orduların bilinçli ve doğrudan hedefi olmaya başladı. Kapitalizm herşeyi olduğu gibi savaşı da modernleştirdi. Yıkıma yönelik bir modernleştirmenin doğal sonucu ise sistemin topyekün modern bir barbarlığa dönüşmesidir.

Kapitalizm, savaş ve ulusal sorun

Savaşlar gerçeği sınıflı toplumlar tarihi kadar eskidir. Savaşlar ile ulus ve ulusal devlet arası ilişki ise kapitalizmin ürünüdür. Kapitalizm gelişmesine paralel biçimde siyasal yapı olarak ulusal devleti oluşturmuş ve böylece de ulusal devletler arası savaşlar döneminin önünü açmıştır.

Emperyalizm kapitalizmin üst aşamasıdır. Bu nedenle, çağımızdaki savaşlar gerçeğini yerli yerine oturtmak için, kapitalizmin oluşum dönemlerini değerlendirmek kaçınılmazdır. Zira, ancak bu yolla "emperyalist çatının" hangi "kapitalist bina" üzerinde yükseldiğini anlayabiliriz. Kapitalist işleyişinin etkileri ve yasallıkları, ulusallaşma süreçleri ve sömürgecilik olgusunun savaşlar gerçeğini dünya çapında yeniden biçimlendirmesi, feodal sınıfa karşı devrimlerin rolü konuları üzerinden sürecin temel eğilimlerini değerlendirebiliriz. Keza emperyalizm çağına sarkan

ulusallaşma süreçlerini ve ulusal kurtuluş savaşlarını, emperyalizmle birlikte derinleşen devresel ekonomik krizleri ve sosyal kurtuluş savaşlarının, devrimlerin yıkıcı olmaktan çok yapıcı rolü ve sonuçlarını da ancak böyle anlayabiliriz.

Kapitalist gelişmenin erken aşamasında üç tür savaştan bahsedilebilir. İlki; ulusal devletler arası savaşlardır. Bu savaşlarda iki devlet toprak işgali başta olmak üzere farklı amaçlara dayalı nedenlerle bir paylaşım savaşı yürütmektedirler. İkincisi; kapitalist ülkelerin sömürgeleştirme çerçevesindeki talan savaşlarıdır. Üçüncüsü; feodal toplumsal sistemin yıkılmasını amaçlayan burjuva devrimlerinin yol açtığı savaşlardır.

Modern zamanlarda devrimlerin rolü ve ulusallaşmada iki ayrı yol: İngiliz ve Fransız tipi

Feodal ekonomik yapı kendi gelişiminin ürünü olarak dar bölgesel alanlar üzerinde feodal beylikleri üretti. Dar bölgesel yapı üzerinde ekonomik işleyişin temeli köylünün bir kast olarak varlığı, toprağa bağlılığı ve artı-ürününe el konulması temelindeki sömürüne dayanıyordu. Temelde kırdaki kapalı iktisadi yaşama dayanan bu yapı içinde kentler ağırlıklı ticaretin ve giderek zanaatçılığın merkezleri olarak şekillendi. Kentlerin bu yapısı içinde kapalı lonca tipi zanaatçılığın ve tacirlerin durumu giderek

farklılaştı. Makinalaşmanın ilk örnekleriyle ve ücretli emek kullanımıyla kapitalist meta üretimi süreci de başladı. Bu temel üzerinde oluşan ekonomik pazar, feodal üst yapının dar bölgesel sınırlarını aştığı ölçüde, yeni ve ekonomik yapıya uyumlu bir siyasal yapı ihtiyacı doğurdu. Feodal beyliklerin sınırlarını aşan üretici güçlerin gelişme düzeyi eski yapı tarafından sürekli sınırlandırıcı bir etkiye uğratılıyordu. Bu gelişmenin sonucu feodal beyliklerin göreceli ve gevşek birliğine dayanan krallıkların ortaya çıkması oldu. Ekonomik temelde pazara uygun ve az-çok onun sınırlarında oluşan bu krallıklar yine de siyasal yapısı ve yönetici sınıf ölçütleri üzerinden bir ara çözümdü. Dahası krallıklar ancak feodal beyler arasında bir denge üzerinde varoluyorlardı ve etkinlikleri sınırlıydı. Ekonomik ve toplumsal gelişme içinde feodal ekonomi zayıflayıp kapitalist meta üretiminin gelişmesi güçlendikçe, hem krallıkların etkinliği arttı, hem de kapitalist pazar üzerinde feodal sınıfın bu ara yönetim şeklinin de aşılmasının şartları olgunlaştı. Kapitalizmin gelişmesine paralel olarak ekonomik pazar sınırları üzerindeki insan toplulukları sosyolojik açıdan yeniden yapılanmaya ve değişmeye başladılar. Kapalı zanaat toplulukları içinden burjuvalar ve proleterler olarak farklılaşmalar oluşurken, aslında tüm pazar üzerindeki toplum uluslaşma sürecinin içine girmiş bulunuyordu. Bu süreçte feodalizm içinde kapitalist

ekonominin gelişmesiyle onun siyasal biçimi olan ulusal devletin oluşumu arasında iki farklı yol belirdi. Birincisi İngiltere'nin izlediği yol oldu. Kapitalist gelişmenin ve dolayısıyla uluslaşmanın erken bir evresinde burjuvazi feodal üst yapının temsilcilerine siyasal bir baskı uygulayarak, barışçıl biçimde iktidara fiilen ortak oldu ve bu resmileştirildi de (Magna Carta Liberatatum). Toplumsal gelişmenin mantığı gereğince burjuvazi giderek iktidardaki ağırlığını arttırdı. Henüz 17. yüzyıl gibi erken bir dönemdeki bu sonuç sayesinde İngiltere tarihin ilk sanayi devrimine tanık oldu ve "dünyanın atölyesi" ünvanını kazandı.

İkinci yol ise Fransa örneğidir. İngiltere'deki gibi evrimci ve barışçıl bir gelişim üzerinden siyasal egemenliği eline geçirme olanağı bulamayan burjuvazi, köylü kitlelerinin desteğini arkasına alarak, 1789'da sosyal savaşa dayanarak devrimle iktidarı ele geçirdi. İngiltere'nin Magna Carta'sını yaklaşık 150 yıl geriden takip eden ve bir savaşa, demek oluyor ki yıkıma dayanarak sonuca ulaşan Fransız örneğinin sonraki gelişimini izlemek, özellikle sosyal savaşların, devrimlerin yapıcı etkileri konusunda da açıklıklar yaratacaktır.

İngiltere kendi gelişiminin sonucu olarak sistemin ekonomik planda liderliğini neredeyse 20. yüzyılın başına kadar rakipsiz yürüttü. Buna karşın bir ölçüde 150 yıl geriden gelen Fransa devrim sayesinde aradaki tarihsel farkı, kısa sürede tüketmese de, önemli ölçüde azalttı. Kuşkusuz ki bu, iki ülke burjuvazilerinin birikim farklılığı üzerine bir karşılaştırmadır. Ama meselenin nesnel yanı açısından bakılırsa, bu aynı zamanda üretici güçlerin gelişiminde de bir farklılıktır. Bu sınırlar içinden bakıldığında bile devrimin, yıkıcı sosyal savaşın üretici güçlerin gelişimini hızlandırdığı ve uzun tarihsel evreleri kısa dönemler içinde tüketme olanağını sağladığını görürüz.

Soruna daha geniş ölçekte bakıldığında, İngiltere örneğinin Fransa örneğine kıyasla politik ve kültürel açıdan büyük bir toplumsal gerilik doğurduğunu görürüz. Genel planda toplumsal-kültürel birikimin üreticisi ve zenginliğin taşıyıcısı ekonomik gelişim ve refahtır. Feodal

yapının içinde dönüşümün gerçek gücü ekonomik planda kapitalizmin gelişimi ve zorunlu zaferiydi. Buna karşın ekonomik olarak daha gelişkin İngiltere daha 19. yüzyılda Fransa'nın toplumsal-kültürel birikiminin gerisinde kalmıştı.

Bunun temel nedeni, İngiliz köylüsünün evrimci gelişmenin doğal bir sonucu olarak politik yaşamın dışında kalmasıydı. İngiliz köylüleri, ulusun bu ezici nüfusu, yaşanan tarihsel değişimi gerçek içeriğiyle anlayamadılar ve hatta seyircisi bile olamadılar. Buna karşılık Fransız köylüsü sosyal savaşın, devrimin içinde müthiş devrimci, değiştirici enerjisini ve gücünü farketti. Tarihin sadece değiştiğini değil, onun kendisinin katkılarıyla değiştirildiğini de anladı. Özel bir tarzda köylülükten söz etmekteyiz. Tercihimizi böyle yapmamızın özel bir nedeni, sosyal savaşın içinde kırımdan geçen, yıkıma uğrayan köylülüğün, yine de savaşların sona ermesiyle birlikte büyük bir toplumsal dinamizm gösterdiği.

Köylülük, nesnel olarak burjuva devrimleri ve iktidarlara için savaştı. Ama yarının proletaryasına dönüşecek olan bu köylülük böylelikle de son derece önemli bir deneyim edinmiş oldu. Nitekim köylülük devrimlerle hızlanan kapitalist gelişme içinde gittikçe artan düzeyde farklılaştı ve proletaryanın saflarına doğru aktı. Dahası, proleter sınıfı oluşumunda önemli güç oluşturdu. Bu nedenle kuşaklar arasındaki aktarım sırasında köylülüğün oynadığı devrimci rolün mirası kırılarak da olsa proletaryaya aktı. İngiliz işçi sınıfı 1840'larda Chartizmle kitlesel olarak toplumsal mücadeleye giriştiğinde halen 1789'un Fransız Devrimi'nin derinliğinden hayli uzaktı.

İngiltere'deki barışçıl geçiş ile Fransa'daki devrimci gelişmelerin kendine özgü sonuçları olarak ekonomik, politik, kültürel vb. bütünsel birikim farklılığı kendini ulusal temelde de gösterdi. Sonuçta birikim burjuvazinin hakimiyetinde sınıflı bir toplumsal yapı içinde kendini ifade ediyordu. Bu toplum da ulusa karşılık geliyordu. Her iki örnekte ulus-devlet düzeyine ve kapitalizmin engelsiz gelişimine ulaşmış olsa da, devrim önemli farklı sonuçlar doğurdu.

"Fransız burjuva devriminin ve iç savaşının kendine özgü bir tekrarı Amerikan örneği oldu. Bir İngiliz sömürgesi olan ve Anglo-sakson ağırlığa rağmen farklı milliyetlerden kozmopolit bir yapısı olan Amerika'daki 13 koloni 1776'da Bağımsızlık Savaşı'nı kazandı ve ABD kuruldu. Kozmopolit toplumsal-kültürel şekillenme, bu savaş sayesinde bir Amerikan toplumu-ulusuna dönüştü. Savaş yıkıcı sonuçları kadar yapıcı sonuçlar üretti. Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın eksik bıraktıklarını 1861-

1864 İç Savaş'ı (Kuzey-Güney Savaşı) tamamladı ve kapitalist gelişme ulusallaşmanın önündeki son ciddi sınırlayıcı etkileri de bir kez daha toplumsal altüst oluşa dayanarak, savaşla yıktı. Bu iki savaş, ABD'nin üretici güçlerini önemli ölçüde yıkıma uğrattı. Ancak ABD tam da bu iki savaşa dayanarak sömürgelelikten kurtuluşunun sadece bir yüzyıl sonrasında ekonomik üretim alanında eski efendisi İngiltere'yi zorlamaya başlamıştı.

"Fransız ve ABD örnekleri iç savaşların, ulusal kurtuluş savaşlarının, burjuvaziyi iktidara getiren devrimlerin muazzam yıkıcı etkilerini geride bırakan yapıcı sonuçlar ürettiğini ve tarihsel eşitsiz gelişimin ekonomiden kültüre yüzlerce yıllık farkları kapamak açısından devrimlerin toplumsal gelişmede oynadığı benzersiz rolü gösterdi." (Savaş ve Barış, Kızıl Bayrak, sayı: 68)

Kapitalist gelişme ile 19. yüzyıl içinde ulusal sınırlar giderek aşılmaya ve aşınmaya başladı. Ulusal kapitalist ekonomiler hem hammadde, hem de pazar ihtiyaçları çerçevesinde ulusal sınırların dışına taşıldılar. Gelişimin bu yönüne rağmen ulusal sınırları aşan etkilemenin esas alanı ekonomi değil toplumsal-politik alan oldu. Bunu sağlayan da, bir kez daha, devrimler ve bunun uzantısı olan devrimci savaşlar oldu.

1789 Fransız Devrimi'ni 1815'de Waterloo'daki yenilgilerine dek süren bir savaş dönemi izledi. Fransız Devrimi bir iç savaştan dış savaşa dönüştü ve İngiltere'den Prusya'ya, Avusturya'dan Rusya'ya dek feodalizmin siyasal temsilcileri tüm Avrupa gericiliği devrime karşı birleşti. (Bu savaşlarda kuşkusuz ulusal burjuva devletler arası rekabet, talan ve çıkar çelişkileri de devreye girdi. Ancak bu içiçe geçişin mantığı, o dönem için ilerici, devrimci, yani üretici güçlerin gelişimini temsil eden burjuvazinin de özünde sömürücü ve talancı özelliklerin taşıyıcısı olması gerçeğindedir. Yine

de bu savaşın temel özelliğini gözden kaçırmamalıdır.) Fransa'nın karşısındaki ulus devletlerin de iç çelişki ve çatışmalarına rağmen gerici bir blok olarak birleşmeleri yeterince açıklayıcıdır.

İngiltere'nin bloktaki rolüne ilişkin önemli gördüğümüz bir hususu da belirtmek gerekir. Zira, burjuvazi erken bir tarihte iktidara ağırlığını koymuş olmasına rağmen, İngiltere'nin devrimin karşısına çıkmasının nedeni vardır. Bu İngiliz örneğinin iç savaştan uzak gelişiminin kendi mantığıdır. Kendisi de sömürücü ve yönetici bir sınıf olarak İngiliz burjuvazisi soylulara karşı köylülüğün hareketinden bile korkuya kapılmıştır. Bu, burjuvazinin 19. yüzyılın başı gibi erken bir dönemde gericileşmesinin, tarihsel gelişimin önünde engel oluşunun iyi bir örneğidir.

Bunun ilk ciddi örneğinin İngiltere'de yaşanıyor olmasına rağmen bu, kapitalizmin oturmasına paralel ve hızla tüm ülkelerin burjuvazilerinin ortak ve evrensel bir özelliğine dönüşmüştür. İşçi sınıfının sosyal devriminden duyulan korku bunun temel nedeni olmuştur. 1848 Devrimi'nin dersleri ışığında burjuvazinin tarihsel rolünün sınırları bütün açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Burjuvazi, politik planda feodal sınıfın temsilcileriyle iktidarın ağırlığı üzerine çatışırken, böylesine bir toplumsal altüst oluş süreci içinde gelişecek bir işçi devrimi; burjuvaziye karşı bir sosyal savaşın başlama ihtimali, onun, feodal sınıfın eskimiş politik iktidar kurumlarına ve mutlakiyet biçimine razı olmasını doğurmuştur. Aldığı yegane pay ekonomik sömürüsünü sınırlayabilecek feodal engellerin kaldırılması olmuştur. Burjuvazi tüm Avrupa'da gerisin geri tarihsel planda en geri sürece, İngiliz örneğinin kendisine dönmüştür. Devrim İngiltere'de 200 yıl sonra ortaya çıkan burjuvazinin gerici rolünü Fransa'da 50 yılda fazlasıyla açığa çıkarmıştır. Bir kez daha devrim,

tarihin hızlı gelişimini koşullamış ve yüzyıllık farkları tüketmiştir.

Bir sosyal çatışma üzerinden toplumsal bir altüst oluşla sonuçlanan devrimler, üretici güçlerin gelişiminin önündeki engelleri kaldırmak yoluyla tarihsel anlamda sıçramalar yaratırlar. Bu genel süreç üretici güçlerin gelişiminin daha ileri aşamalarında giderek daha derin ve tarihsel sonuçların üretilmesini de koşullamıştır. Bunun bir ifadesi olarak bir sonraki ekonomik-toplumsal düzenin tarihsel rolü bir öncekine göre daha kısa olmuştur.

Devrimlerin 19. yüzyıl içinde asıl rolünü oynadıkları milad 1848'dir. Bu tarih burjuvazinin devrimci barutunu tüketmeye başlamasının ilk ciddi göstergesi olmuştur. Tarihsel ilerleyişin yapıcı unsurunu hazırlayacak bir sosyal savaş yürütme ve sonuçlandırma misyonu artık işçi sınıfına geçmiştir.

19. yüzyılın ikinci yarısı burjuvazinin sosyal savaşları ezmenin ötesinde giderek güçlenen işçi hareketi ve toplumsal hoşnutsuzluk karşısında dış savaşlar yaratarak kendi ülkesinde de benzer iç savaşları önlemeye çalıştığına tanıklık ediyor. Bu noktada 1871 Fransız-Alman savaşı ve 1905 Rus-Japon savaşı örneklerine bakılabilir. Burjuvazinin ağırlıklı egemen sınıf olmasına rağmen cumhuriyet yönetiminin olmadığı, derin ekonomik zorlanmalar altındaki Fransa ve Rusya bir de savaşlarda yenilince, tam da kaçınmaya çalıştıkları ve bu yüzden tüm toplumun yıkımını dahi tercih ettikleri devrimlerle, iç savaşlarla karşı karşıya kaldılar. Bu burjuvazinin içerde sosyal savaşlarla, dışarıda zaferler aradığı burjuva savaşlar arasında kısır bir döngüye girdiği bir çıkmazlık doğurdu. Dahası da, burjuvazinin tarihsel plandaki rolünün bitirmişliğini kesinleştiren bir sonuç yarattı.

Barış Avrupa'sı ve savaş dünyası: Modern zamanlarda savaşların dünyaya yayılmasının temeli

Savaşın kapitalizmle doğmuş olmadığını belirtmiştik. Yine de eklememiz gereken bir gerçek var. Kapitalizm üretici güçleri geliştirdi ve toplumun tamamının savaşa sürülebilmesinin koşullarını hazırladı. Savaşlar dar ve profesyonel orduların cephede karşı karşıya gelmesini aşmaya başladı. Tüm ulusun askerleştirildiği ve orduların kitleselleştirildiği bir döneme girildi. Cephe ile cephe gerisi arası ayırım silikleşmeye ve tüm topraklar savaş alanına dönmeye başladı. Bunun doğal bir parçası olarak sivil halk, orduların bilinçli ve doğrudan hedefi olmaya başladı. Kapitalizm herşeyi olduğu gibi savaşı da modernleştirdi. Yıkıma yönelik bir modernleştirmenin doğal sonucu ise sistemin topyekün modern bir barbarlığa dönüşmesidir.

Kapitalizm, üretimin toplumsallaşmasıyla mülk edinmenin özel biçimi arasındaki çelişki üzerine kuruludur.

Burjuvazi bu yüzden mülkiyet hakkına dayanarak üretimi kâr elde etmek için yapar. Bu nedenle meta üretimi toplumun ihtiyaçları gözetilerek planlanmaz.

Üretimin böyle bir planlamadan voksunluğu sonucunda anarşik bir üretim süreci doğar.

Toplumun ihtiyacı olan bazı mallar kâr azlığı yüzünden yetersiz derecede üretilir. ya da üretilmez.

Yüksek kâr getiren alanlarda ise farklı burjuvaların ve şirketlerin yönelimi ile aşırı üretim yapılmış olur. Kârın maksimizasyonu için yaşanan bu süreçte tüketilemeyecek derecede mal üretilmiş olduğundan üretim bolluğunun vol açtığı ekonomik krizler yaşanır.

Üretim yavaşlar ve durur, büyüme ve ücretler geriler, kitlesel işsizlikler yaşanır.

Bu yüzden Avrupa dışındaki uygarlığın, sömürgecilik öncesinde de barış içinde olmamakla birlikte, en azından “modern” savaş olgusunun dışında kaldığını söyleyebiliriz. Dikkat edilmesi gereken nokta şudur: Avrupa dışındaki toplumsal yapıların görece barış koşullarına sahip olmalarının nedeni, barışçı bir düşünce ya da kültüre sahip olmalarından değil, sınıflı toplumlar olmalarına rağmen, üretici güçlerin türlü nedenlerle gelişiminin geri kalmasıdır. “Savaş politikanın başka araçlarla devamı” ve “politika ekonominin yoğunlaşmış hali” olduğuna göre, savaş ancak onu doğuran ekonomik çelişki ve çatışmalar giderilerek yokedilebilir.

Dünyanın sömürgeleştirilmesi çabası kapitalizmi öncelemiş, dahası kapitalizmin gelişiminin temel gerekçelerinden biri olmuştur. Bu dönem kaba anlamıyla sömürgeleştirilen toprakların hammadde zenginliklerinin talanı ve yağmasına tanık oldu. Bu talanın ganimetleri giderek makineli üretimin ve sanayi devriminin cansız sermayesine dönüştürüldüler. Demek oluyor ki, Avrupa “medeniyeti”, yerli halkların yağma ve talanla, savaş bile sayılamayacak katliamlarla yüzyüze kalışı üzerine kuruludur. Aynı dönemde sömürgeleştirilen halklar iktisadi, siyasal, kültürel, dini vb. çok yönlü bir baskıya tabi tutuldular. Kapitalizm bu tabloyu devraldı.

“Bu dönemin sömürge toplumları kapitalist bir ekonomik temelden tamamen yoksundular. Ekonomik yönden kapitalizmin gerisindeki yapı yüzünden bir uluslaşma süreci söz konusu değildi. Sömürgeciliğin yönetimini zorlayan hemen hiçbir ciddi gelişme yoktu. Kabileler düzeyinde bir toplumsal örgütlenme seviyesinde olan halkların ağır sömürgecilik şartlarına karşı isyanları ise etkisizdi ve özel cezalandırma seferleri içinde dünyanın çok değişik yerleri modern savaşın sonuçlarıyla karşı karşıya kalıyordu.”

“Eşitsiz gelişimin bir sonucu olarak 19. yüzyılda dünya tablosu ikili bir yan taşıyordu. Bir yanda şu ya da bu yolla, evrimlerle ya da devrimlerle kapitalist gelişme aşamasına ulaşmış bulunan bir dizi Avrupa ülkesi ve onun doğrudan ya da dolaylı olarak sömürgeleştirdiği, kapitalizm öncesi aşamada kalmış geniş bir dünya coğrafyası.” (agy)

Bu tabloda erken dönemde ABD’nin istisnai örnekliği dışında ancak belli bir kapitalistleşme ve uluslaşmaya paralel olarak değişim olanakları doğdu. Güney Afrika’da Boer’lerin, Çin’de Boxer’lerin ayaklanmaları bu yeni tip ayaklanmaların sömürgelerde yaygınlaşacağını da işaretleri oldular. Sömürge ülkelerde kapitalizmin ve ulusal oluşumun temelleri döşenmeye başlamıştı.

“19. yüzyıl ortalarında

Kapitalizm koşullarında bu krizlere engel olunamaz. 19. yüzyıl içinde bu krizler onar yıllık devreler halinde yaşanmıştı.

Bu devreler, üretimin pazarda emilmesinin ardından pazarın doygunluğa ulaşması ve meta tüketiminin bir sınırd durmasıyla yaşandığı ölçüde krizlerin belli bir zaman diliminde tekrarlanması sonucuydu.

Kriz, ekonomi ve üretici güçleri tahrip eder, kitleler yoksullaşır, krizden çıkış süreci de ancak bunun üzerine olanaklı hale gelebilir.

Kriz süreçlerinde, üretici güçler tahrip olduğu ölçüde, sınıf mücadelesi de sertleşme eğilimi gösterir.

Kapitalizm altında sadece sömürülmeyen, bu krizlerle beraber tümünden yıkıma götürülen ve hayatlarını bu düzeyde bile bir istikrardan yoksun olan kesimler

bir toplumsal tepki oluşturur.

Burjuvazi için krizin bu boyutu ek zorlanmalar getirir ve ancak baskıcı bir devlet örgütlenmesiyle giderilebilir.

sömürgeleri “boyuna asılmış değirmen taşı” olarak değerlendiren konuşmaların yapılmasının 20-30 yıl sonrasında dünyada sömürgeleştirilmemiş coğrafik alan kalmamış gibiydi. Böylece kapitalist sömürgeciler arası rekabette görece barışçıl bir gelişmenin sınırlarına da ulaşılmış bulunuyordu. Bundan sonra hammadde ve pazar ihtiyacı çerçevesinde yeni sömürgelere duyulan ihtiyaç ancak bir başka kapitalist sömürgeci ülkeyle yapılacak savaşla karşılanabilirdi.

“Savaş dün olduğu gibi, bir kabile toplumuna ve yarı-silahsız kitlelere değil de, bir başka modern savaş makinasına karşı yürütüleceğine göre, savaş sanayii ve ordular daha da geliştirilmeliydi. Böylece o zamana kadar genel sanayi devrimlerinin ve teknolojik gelişimin bir parçası olarak silahların da gelişimi dönemi kapandı ve ilişki tersine döndü. Artık bir silahlanma yarışı içinde özel bir sanayi, teknoloji alanı doğmuştu. Bu sanayinin kapitalizm koşullarında tıkanmasına da bir ölçüde cevap oldu. Militarizmin savaşı, savaşın da militarizmi beslediği kısır döngü ortaya çıktı.” (agy.)

Bu temel göstergeler ışığında 19. yüzyılın sonlarında bir dönem için yakalanmış olan “barış Avrupası”nın ancak büyük çatışmaları biriktirerek ve dünya çapında durmaksızın yaratılmış olan “savaş dünyası”na dayanarak geçici bir süre yaşayabildiğini söyleyebiliriz.

Devresel krizler ve kapitalist bunalım: Sosyal savaşların öngünü

Savaş ile ekonomik bunalım arası bağlantıyı genel biçimde ifadelendirmiştik. Bunun kapitalizm şartlarında somutlaşmasına da bakmak gerekiyor.

Kapitalizm, üretimin toplumsallaşmasıyla

özel biçimi arasındaki çelişki üzerine kuruludur. Burjuvazi bu yüzden mülkiyet hakkına dayanarak üretimi kâr elde etmek için yapar. Bu nedenle meta üretimi toplumun ihtiyaçları gözetilerek planlanmaz. Üretimin böyle bir planlamadan yoksunluğu sonucunda anarşik bir üretim süreci doğar. Toplumun ihtiyacı olan bazı mallar kâr azlığı yüzünden yetersiz derecede üretilir, ya da üretilmez. Yüksek kâr getiren alanlarda ise farklı burjuvaların ve şirketlerin yönelimi ile aşırı üretim yapılmış olur. Kârın maksimizasyonu için yaşanan bu süreçte tüketilemeyecek derecede mal üretilmiş olduğundan üretim bolluğunun yol açtığı ekonomik krizler yaşanır. Üretim yavaşlar ve durur, büyüme ve ücretler geriler, kitlesel işsizlikler yaşanır.

Kapitalizm koşullarında bu krizlere engel olunamaz. 19. yüzyıl içinde bu krizler onar yıllık devreler halinde yaşanmıştı. Bu devreler, üretimin pazarda emilmesinin ardından pazarın doygunluğa ulaşması ve meta tüketiminin bir sınırd durmasıyla yaşandığı ölçüde krizlerin belli bir zaman diliminde tekrarlanmasının sonucuydu. Kriz, ekonomi ve üretici güçleri tahrip eder, kitleler yoksullaşır, krizden çıkış süreci de ancak bunun üzerine olanaklı hale gelebilir.

Kriz süreçlerinde, üretici güçler tahrip olduğu ölçüde, sınıf mücadelesi de sertleşme eğilimi gösterir. Kapitalizm altında sadece sömürülmeyen, bu krizlerle beraber tümünden yıkıma götürülen ve hayatlarını bu düzeyde bile bir istikrardan yoksun olan kesimler bir toplumsal tepki oluşturur. Burjuvazi için krizin bu boyutu ek zorlanmalar getirir ve ancak baskıcı bir devlet örgütlenmesiyle giderilebilir.

Kapitalist ekonomi, bir ulusal pazar ve bunun üzerine yükselen bir ulusal devlete dayansa da, ekonominin ulusal sınırları daha 19. yüzyıl ortalarında aşmıştı. Sadece

hammadde akışı olarak değil, pazar ihtiyacı çerçevesinde de ticaret temel bir uluslararası ekonomi ögesi olmuş ve kapitalist dünya ekonomik sisteminin temelini oluşturmuştur. Bu tür bir uluslararasılaşma içinde değişik kapitalist ülkeler arasında ekonomik rekabet sertleşir ve özellikle coğrafik bir işgal alanı bulunamayınca birbirlerine döner.

19.yüzyılın ticari kapitalizmi boyunca krizler altında sosyal savaşlar ortamının daha özel olarak öne çıkmasının iki nedeni vardır: Birincisi; henüz dünyanın sömürgeleştirilmemiş toprakları varken kapitalist devletler arası çatışmanın henüz kaçınılabilecek bir olgu olmasıdır. Bu dönem, kapitalizmin emperyalizm aşamasına sıçramasıyla birlikte, yaklaşık olarak 20.yy. başlarında sona erdi. Yüzyılın başından itibaren artık gündemde olan yeni toprakların sömürgeleştirilmesi değil, zaten sömürgeleştirilmiş toprakların yeniden paylaşılması temelindeki rekabet oldu. İkincisi; Avrupa’da devresel kriz süreçlerinin de koşullamasıyla oluşan devrimler dalgasıydı. 1830’da Fransa’da, 1848’de tüm Avrupa’da ve 1871’de Komün’le Fransa’daki tablo kapitalizmin mezar kazıcısı olarak işçi sınıfının siyaset sahnesine çıkışını gösteriyordu.

19. yüzyıl önceki dönemin sarkan sonuçları temelinde ulusal birliklikleri oluşturan savaşlar üretti. Ulusal devlet, kapitalizmin işleyişi içinde, ulusal burjuvazinin kendi pazarını elinde tutması açısından güçlü bir ihtiyaçtır. 1848’in Alman, Macar ve Polonya’sının devrimci dalgaları aynı zamanda bu güçlü etki sayesinde oluştu. Bu üç örnekten yalnızca Almanya güçlü kapitalist altyapısıyla diğer ikisinden ayrıldı ve ulusal birliğini gerçekleştirebildi. Almanya 1866’da Avusturya’ya ve 1871’de Fransa’ya karşı burjuva savaşlar vererek ve onları yenerek bu durumu pekiştirdi. Aynı dönemin evrensel planda burjuvazinin gericileşmesine paralel bir seyir izlemesi artık uluslaşma süreçlerinin üretici güçler üzerinde, yapıcı olmaktan çok, yıkıcı özelliklerle birarada yaşanmasına bir örnek sayılabilir.

Ulusallaşma artık devrimci tarzda dış savaşlar olarak yayılmıyor, tersine yıkıcı dış burjuva savaşlarla bütünleşiyordu. Zira Avrupa’da gecikmiş uluslaşma örneklerinin çevresinde uluslaşma aşılmış bir süreçti. Gericilişmenin daha ileri bir halkası sosyal savaşlara, devrimlere karşı birleşilmesiydi.

Son bir nokta ekleyebiliriz. Güçlü bir kapitalist ekonomiden yoksun olan Macaristan ve Polonya siyasal bağımsızlıklarını ancak 1918’de, birinci emperyalist savaş sonrasında kazanabildiler.

(Devam edecek...)

Barzani ve Talabani ihanette sınır tanımıyor: Güney Kürdistan'da Amerikan barışı

ABD yıllardır Ortadoğu'va yönelik cesitli planlar içinde olmuştur.
Bugün ise, ABD'nin Ortadoğu planının içinde Türkiye-İsrail ana eksenine bağlı bir ceper oluşturmak ve bölgedeki petrol kaynakları üzerinde ABD kontrolünü artırmak ver almaktadır.
Bu plan içinde işbirlikçi Kürt hareketlerine de bir rol düşmektedir. PDK-YNK anlaşması bu çerçevede bir değer kazanmaktadır. ABD'nin elinin altında hazır bulunan birtakım kukla Arap devletleri de bu eksenin zorunlu destekçisi olacaktır.
Bu plan içerisinde PKK've ve Suriye've bir yer yoktur.
Bu eksen üzerinden ABD politikalarına bağlı olmayı kabul etmesi durumunda, Güney Kürdistan'da bile bir ver ayrılmamıştır. Bu aynı zamanda en azından eksenin bir ayağının zavıflığını da ortaya koymaktadır. Dengelerin sürekli değiştiği, karmakarışık bir yapısı olan bölgedeki gelişmelerin ne kadar Amerika'nın kontrolünde olacağı ise Ortadoğu halklarının mücadelesine bağlıdır.

seçimlerinin yapılmasını, petrol ve sınır kapılarından elde edilen gelirin eşit biçimde dağıtılmasını ve Kuzey Kürdistan sınırının "güvenliği"nin sağlanmasını öngörüyor. Yanısıra bu mutabakat KDP ile YNK arasındaki çatışmalara son verilmesini ve yönetimde eşit paylaşımı da içeriyor.

ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright ile birlikte basın mensuplarının karşısına çıkan Talabani imzalanan bu anlaşmayı, "Bu halkımız için tarihi bir andır, bu anlaşmanın tarihimizin bir dönemini kapatacağına inanıyoruz" şeklinde yorumlarken, Barzani, "son günlerde önemli birşey yarattık. Yarattığımız, halkımız için refaha dayalı bir geleceği güvenceye almaktadır. Yaptıklarımız, bölgedeki hiçbir ülkenin çıkarlarına aykırı değildir, yaptığımız sadece bölgedeki sorunların çözülmesine hizmet ediyor" diyerek savundu.

Güneyli işbirlikçiler ilk kez çatışıyor ve ilk kez barışıyor değiller. Barzaniler 1960'lardan beri Talabani ile çatışma halindedir. Onlar bugüne kadar pekçok kez birbirleriyle çatışmış ve pekçok kez barış(tırıl)mışlardır. Barzani'nin üstüne basa basa yaptıkları anlaşmanın bölgedeki hiçbir ülkenin çıkarlarına aykırı olmadığını söylemesinin arkasında, yapılan anlaşmanın basit bir KDP-YNK anlaşması olmanın ötesinde bir değer taşıdığı, bütün Ortadoğu halklarına karşı Amerika-İsrail-Türkiye ekseninde kurulan bir hain plana Kürt halkının payanda yapılması çabası olması yatıyor. Barzani ve Talabani bu Amerikan planına ortaklıklarıyla sadece Kürt halkına değil, bütün Ortadoğu halklarına karşı ihanet içindedirler.

Gerçek böyle iken hem Barzani ve hem de Talabani imzaladıkları mutabakat belgesini büyük bir arsızlıkla Kürt halkının çıkarlarına hizmet ettiğini ileri sürüyorlar. Herşeyden önce bu

anlaşma Kürt halkının iradesi hiçe sayılarak imzalanmıştır. Ve nereden bakılırsa bakılsın hiçbir biçimde Kürt halkının istemlerini yansıtmamaktadır. Kürt halkı nezdinde hiçbir meşruiyeti de yoktur. Öte yandan, bu anlaşmanın temel hedefi yine PKK'dır. PKK'nin bölgeden sökülüp atılması, aynı anlama gelmek üzere Kürt halkının direnişinin ezilmesi ve böylece Kürt sorununun kontrol altına alınması bu anlaşmanın ruhunu oluşturmaktadır.

Güney Kürdistan'da hiçbir kalıcılığı olmayan sözde bir özerklik adına Güneyli işbirlikçiler bir kez daha PKK ve Kürt halkının üzerine salınmak istenmektedir. Anlaşma metnindeki "Kuzey Kürdistan sınırının güvenliği"nin sağlanması maddesi ile anlatılmak istenen de budur.

Talabani ile Barzani'yi biraraya getiren ABD'dir. Görüşmeler başından sonuna dek ABD Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin nezaretinde gerçekleştirilmiştir. Sözkonusu anlaşma da bütünüyle ABD'nin istemi ile sağlanmıştır. Ve dahası bu anlaşma metninin altında bizzat ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Güney Kürdistan'dan sorumlu yetkilisi David Welch'in de imzası vardır.

Kısacası bu anlaşma ABD'nin yıllardır planladığı bir politikanın, son birkaç yıldır adına "Ankara Barış Süreci" de denilen emperyalist barış girişiminin ürünü ve ifadesi bir anlaşmadır. Bir Amerikan barışıdır.

Esasında ABD bu barış planını daha önce de uygulamak istemişti. Hatta bu çerçevede somut bazı adımlar da atmıştı. Körfez Savaşı'nın hemen ardından Barzani ve Talabani'ye Güney Kürdistan'da bir "Federe Kürt Devleti" kurdurtmuştu. Ne var ki ABD'nin bu barış planı PKK ve Kürt halkının silahlı direnişi sonucunda erken bir tarihte boşa çıkmıştı. "Federe Kürt Devleti" de

fazla yaşamadı, dağıldı. Güneyli işbirlikçilerin üstelik de erken bir tarihte emperyalist yağmadan arta kalan kırıntılar üzerinde kıyasıya bir çatışmanın içine girmeleri ve öte yandan sömürgeci Türk devletinin bu çatışmayı derinleştirmeyi de amaçlayan Güney Kürdistan'a dönük ardı arkası kesilmeyen işgal ve ilhak girişimleri, atılan adımların boşa çıkmasını ayrıca kolaylaştırdı.

ABD, önce Dublin ve ardından "Ankara Süreci" ile kendi barış planına yeniden hayatiyet kazandırmaya çalıştıysa da, bunu başaramadı. PKK ve Kürt halkının kararlı direnişi her defasında buna engel oldu. Bu arada Talabani, ABD ve özellikle de sömürgeci Türk devletinin Barzani yanlısı politikasını da bahane ederek "Ankara Süreci'nden" çekildi. Bu ABD barış planını iyice uygulanamaz hale getirdi.

ABD uzun bir süre sonra Talabani'yi yeniden kendi emperyalist çözüm planına kazanmıştır. Ve hazır Talabani'yi de kazanmışken bu planına yeniden hayatiyet kazandırmak üzere yeniden gündemleştirmiştir. Bilindiği gibi ABD daha önce "Ortadoğu Barış Süreci" de denilen emperyalist çözüm girişimi ile Filistin sorununu kontrol altına almıştı. Simdi bu aynı şeyi Barzani ve Talabani üzerinden Güney Kürdistan'da yapmak istiyor. Gerçek budur.

Güney Kürdistan'a dönük bu gelişmeler genel olarak bölgedeki gelişmelerin yalnızca küçük bir boyutudur. Oysa, bu aynı süreçte bölge çapında birçok tarafı olan pek çok başka gelişmeler de oldu. Yoğun ve bir dizi başka hareketlilikler yaşandı.

Örneğin, tam da aynı süreçte PKK üçüncü kez tek taraflı bir ateşkes ilan etti. Buna karşın sömürgeci Türk devleti ateşkesi muhatap almak şöyle dursun, tüm bir Ortadoğu'da gerilimlere yol açan çıkışlar yaptı. Dahası var.

Yine aynı dönemde Türkiye ve dünya kamuoyuna "PKK'nin ikinci adamı" olarak lanse edilen Ş. Sakık apar topar mahkemeye çıkartıldı. PKK'nin ateşkes ilan ettiği bir sırada Ş. Sakık'ın yeniden mahkemeye çıkartılması oldukça anamlıydı. Ş. Sakık sözde savunma adına dikkate değer açıklamalar yaptı. Bu açıklamaların en dikkate değer olanlarından biri de PKK ve ateşkesin Suriye ile olan bağlantılarına dair açıklamaydı.

Ş. Sakık kısaca PKK'nin ilan ettiği

ateşkesin bir inandırıcılığının olmadığını belirtti ve sözü getirip Suriye'ye bağladı. "Suriye savaşın karargahıdır. Öcalan orada olduğu sürece barış olmaz. Savaşı sürdüren Suriye'dir".

Sömürgeci Türk devleti öteden beri Suriye'ye dönük bir gerilim politikası izliyordu. Ancak, bu kez bu çok dolaysız biçimde yapıldı. Suriye'ye dönük açık tehditler biçimine büründü. Cumhurbaşkanı Demirel Harp Akademisi'nde subaylara yaptığı bir konuşmasında açıkça Suriye'yi "tepelemekten" söz etti. Türkiye'nin ABD eski büyükelçisi Şükrü Elekdağ Suriye'nin PKK kartını kullanarak yıllardır Türkiye'ye karşı örtülü bir savaş yürüttüğünü ileri sürerek Suriye merkezli gerilim politikasına katkıda bulundu.

Suriye'ye dönük en sert açıklamalar ise yeni Kara Kuvvetleri Komutanı Atilla Ateş'ten geldi. Ateş, Suriye'yi "Türkiye iyi ilişkiler konusunda gerekli çabayı gösterdi. Ancak sabrımız tükenmek üzeredir. Her türlü fesatlıktan Suriye çıkmaktadır. Türkiye, fesatlıklara karşılık verecek güçtedir. Türkiye beklediği karşılığı almazsa her türlü tedbiri almaya hak kazanacaktır" diyerek açıkça tehdit etti. Kara Kuvvetleri Komutanının bu tehdit dolu konuşmayı hem de Hatay'da yapması ayrıca dikkat çekiciydi.

Yine bu aynı günlerde sermaye devletin başbakanı M. Yılmaz İsrail-Ürdün ve Filistin'i kapsayan üç günlük bir Ortadoğu gezisine çıktı. Bu gezisi sırasında M. Yılmaz da Suriye'ye dönük tehdit dolu sözler sarfetti. Ancak, M. Yılmaz'ın gezisinin bundan öte bir anlamı da vardı. M. Yılmaz'ın gezisinin amacı "Ortadoğu barış süreci"ne katkı yapmak olarak açıkladı. Ne var ki gerçek bu değildi. O yalnızca İsrail'le ilişkileri geliştirmek için de Ortadoğu'ya gitmemiştir. M. Yılmaz içinde Ürdün'ün de olacağı geçmişteki Bağdat Paketi gibi saldırgan yeni bir askeri paktın oluşturulması için girişimlerde bulunmak üzere Ortadoğu'ya gitmişti.

ABD'nin Dışişleri Bakanlığı'nın "Kuzey Irak"tan sorumlu yetkililerinin Barzani ve Talabani'nin Washington ziyaretine ön gelen günlerde "Kuzey Irak"a giderek burada Saddam karşıtı muhalif güçlerle görüşmeleri sözkonusu dönemde yaşanan bir başka gelişmeydi.

Tüm bu gelişmelerden çıkartılacak başlıca sonuç şudur: ABD yıllardır Ortadoğu'ya yönelik çeşitli planlar içinde olmuştur. Bugün ise, ABD'nin Ortadoğu planının içinde Türkiye-İsrail ana eksenine bağlı bir çeper oluşturmak ve bölgedeki petrol kaynakları üzerinde ABD kontrolünü artırmak yer almaktadır. Bu plan içinde işbirlikçi Kürt hareketlerine de bir rol düşmektedir. PDK-YNK anlaşması bu çerçevede bir değer kazanmaktadır. ABD'nin elinin altında hazır bulunan birtakım kukla Arap devletleri de bu eksenin zorunlu destekçisi olacaktır.

Bu plan içerisinde PKK'ya ve Suriye'ye bir yer yoktur. Bu eksen üzerinden ABD politikalarına bağlı olmayı kabul etmesi durumunda, Güney Kürdistan'da bile bir yer ayrılmamıştır. Bu aynı zamanda en azından eksenin bir ayağının zayıflığını da ortaya koymaktadır. Dengelerin sürekli değiştiği, karmakarışık bir yapısı olan bölgedeki gelişmelerin ne kadar Amerika'nın kontrolünde olacağı ise Ortadoğu halklarının mücadelesine bağlıdır.

Sonu hiç olan bir oyun: Ortadoğu barışı

("Junge Welt" gazetesinin 31 Temmuz 1998 tarihli sayısından çevrilmiştir.)

Mohammed Yadallah

Oslo süreci şimdiye kadar Filistinlilere ne getirdi? Acı bir bilanço

FKÖ lideri Yaser Arafat ile İsrail eski başbakanı İzhak Rabin arasında 13 Eylül 1993 tarihinde Washington'da görüntülenen ünlü el sıkışması bütün dünyada İsrail ve Filistinliler arasında uzun yıllardır var olan çelişkilerin barışçıl ve kesin bir şekilde çözümünün sembolü olarak kutlandı. Gerçekten ise bugün ne yapıcı bir süreç, ne de barış yaşıyoruz.

Eski sorunlar gittikçe derinleşti ve İsrail-Filistin arasındaki ilişkileri belirlemeye devam ediyor. Özellikle, Oslo sonrası süreç Filistinliler için ekonomik sıkıntılar ve hareket özgürlüğünde görülmemiş bir sınırlama getirdi. Filistinlilerin abluka altında tutulması sürekli bir durum olarak pekiştirilirken, yahudi yerleşim merkezlerini genişletmek ve ırkçı politikalarına uygun olarak kuşatma şeridi inşa etmek için Filistinlilerin her gün biraz daha fazla topraklarına el konuluyor.

Filistin-İsrail arasında imzalanan iki anlaşma (bugün Oslo I ve Oslo II olarak anılıyor) Filistinlilerin yenilgiyi ve fiili durumu kabullenmeleri anlamına geliyor. Bu süreç Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Körfez Savaşı gibi birçok faktörün bir araya gelmesiyle ortaya çıktı. Fakat, Oslo Anlaşması'nın en önemli özelliği bundan böyle Filistinlilerin toprakları, hakları, bağımsızlıkları ve gelecekleri konularındaki bütün karşıt tutumların ve taleplerin ona endekslenmesidir.

Bu, Batı Şeria ve Gazze şeridinde yaşayan 2,5 milyonu aşkın Filistinlinin üzerinde her türlü yönetim hakkına sahip olan bir yönetimin inşa edilmesi kadar anlamlıdır. Anlaşma, aynı zamanda, seçilmiş fakat sınırlandırılmış yürütme ve yargı hakkına sahip bir Filistin konseyinin kuruluşunu da öngörmektedir.

Böylece, Filistinlileri, Filistin yönetiminin FKÖ ile ilişkisi, Filistin otonom yönetiminin Filistin Ulusal Konseyi ile olan ilişkisi gibi konularda birçok sorun ile karşı karşıya bırakıyordu. Bu alanda en önemli sorun Filistin politik

sisteminin karakterine ilişkin olanıydı. Politik sistemin, Filistin toplumu ile ilişkisi, siyasi partilerin bu bağlamda oynayacakları yeni rol, toplumun tüm alanlarına yerleşmiş olan sivil toplum örgütlenmeleri ile ilişkisi ve bir yenilgi, bir teslimiyet atmosferi içinde imzalanan anlaşma altında ulusal çıkarları koruma konusunda göstereceği yetenek.

Oslo'ya giden yol uzundu, sınırlı başarıların ve büyük yenilgilerin tarihi oldu. Filistinlilerin talepleri ve beklentileri ilerleyen süreçte gittikçe daha mütevazı bir düzeye düştüler. İşgal edilen bütün toprakların geri alınması, Filistinliler ve Yahudiler için "laik-demokratik devlet", "iki devlet çözümü"nden Oslo Anlaşması temelinde sınırlı bir otonomiye kadar süren bir deneyimdi. Fakat, tersinden, Oslo sürecini olanaklı kılan temel faktör 80'li yılların sonundan 90'lı yılların başlarına kadar yaşanan Filistin kitle hareketi (İntifada) idi.

İşgale karşı gelişen bir halk hareketi olarak İntifada İsrail'i yeni çıkmazlarla karşı karşıya getiriyordu. İntifada politik olarak buzları kırma olanağına sahipti. Onu, askeri yöntemlerle bastırma olanağı yoktu, politik bir inisiyatif kaçınılmazdı.

Dağılmanın arifesindeki FKÖ- modeli

İşgal altındaki bölgelerde politik güçlerce gösterilen her politik inisiyatif FKÖ tarafından, kendi politik açılımları doğrultusunda, hemen sahiplenilmeye başlandı. FKÖ İsrail devletini resmen tanımak doğrultusunda gerekli adımları çoktandır atıyordu. Bu politikayı ikili devlet formülüyle 70'li yıllardan itibaren ifade etmeye başladı. Kasım 1988'de Filistin Ulusal Konseyi'nin Cezayir'deki oturumunda belirleyici iki karar alındı. Birincisi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1974 yılında aldığı 181 nolu karara dayanarak Filistin'in bölünmesini içeren İsrail devletinin tam olarak tanınmasını kararlaştırıyordu. İkincisi ise, İsrail'in 1967 sınırları içindeki varlığı, BM Güvenlik Konseyi'nin 242 ve 338 nolu kararlarının kabulüyle resmen onaylanıyordu.

Tunus'ta bulunan FKÖ yönetimi için Batı Şeria ve Gazze'de seçilen temsilcilerin inisiyatifi almaları, alternatif bir yönetim oluşturma tehlikesinden korkuyorlardı. Arafat ve kabinesi ayrı görüşme kanallarının açılmasını zorunlu görüyorlardı. FKÖ, Filistin halkının önderi ve resmi temsilcisi olma meşruiyetini kazanmak için acilen barış görüşmelerine ihtiyaç duyuyordu. Oslo kanalı buna en uygun olandı. Ve sonuç, FKÖ ve İsrail arasında 13 Eylül 1993'te imzalanan ilkesel deklarasyon oldu. Onu, Filistin'in geçici otonomisi ve "Gazze-Jericho"ya ilişkin anlaşmasının 4 Mayıs 1994'te imzalanması izledi.

Filistin halkının büyük kesimi için bu yeni politik gerçeklik, Filistin yönetiminin önemli kentler ve bölgeler üzerindeki kontrolü ve İsrail'in desteğiyle de Filistin köyleri üzerinde denetimi sağlamasından sonra somut bir yapı kazandı. Oslo II doğrultusunda 28 Eylül 1995'te Washington'da imzalanan anlaşmaya uygun olarak bölgelerin A, B ve C olarak bölünmesi izledi. Bu yeni gerçeklik Filistin'in politik yaşamında ve özellikle de muhalif partilerde büyük bir krize yolaçtı. Muhalif partilerin "yeni politikaya" alternatif gösterememeleri, onu reddetmeleri Oslo sonrası Filistin sivil toplumunun gelişimi üzerinde önemli etki bıraktı.

Sivil toplum örgütleri bugün toplumun bütün alanlarında aktif ve yüzlerce örgütü bulunuyor: Eğitim, medya, kültür, iş, kadın ve insan hakları. Bu, kurumlaşmış yardım ve dayanışma örgütlenmelerini kapsıyor. Sivil toplum örgütleri 70'li yılların ortalarından itibaren Filistin toplumunun gelişmesinde ve İsrail askeri işgaline karşı önemli bir rol oynadılar. Sivil toplum örgütleri değişik program ve aktiviteleriyle toplumun yoksul ve marjinal kesimlerine ulaşmayı başardılar. Gerçi, diasporadaki FKÖ modeli, politik bilince sahip bir ön devleti, sendikaları, öğrenci örgütlenmelerini, kadın örgütlerini, yazar ve diğer sivil örgütlenmeleri kapsayan bir yapıyı oluşturuyordu. Fakat, bu modelin yerini Filistin Ulusal Yönetimi (FUY) aldıktan sonra, hükümet ve hükümet dışı yapılar arasında bir

denge oluşturma rolünü yitirdi. Bu hızlı bir şekilde otoriter bir yapı konumunu aldı.

“Güçlü bir polis ekibi”nin inşası FUY’a ilk Oslo Anlaşması’yla tanınan tartışmasız bir yetkiydi. Öngörülen güvenlik personelinin sayısı 21 bin kişiydi. Bütün anlaşmalarda, Filistin polisinin “Filistin’in tek güvenlik gücünü oluşturduğu” ve sivil koruma, kamu güvenliği, olağanüstü önlemler ve gizli istihbarat gibi dört bölümden oluştuğu vurgulanıyordu. Kısa sürede polisin sayısı iki katına çıkartıldı, toplumun sivil yaşamına müdahale etmeye başladı.

Dengesiz güç ilişkisi ve eşit olmayan sorumluluklar

Sivil toplum örgütleri ve politik sol partiler değişik egemen grupların ve baskı aygıtının karşıt çabaları karşısında Filistin toplumunun demokratik karakterinin korunması amacıyla demokratik güçler cephesinde birlikte veya ayrı savaşılmaya devam edecekler. Filistin halkının büyük kesimi tarafından haksız ve ulusal çıkarlara ters düşen bir anlaşmanın diktası altında hareket eden bir yönetim hiçbir zaman demokratik olmayacaktır.

1996 İsrail seçimleri İsrail-Filistin ikilemini tam olarak açıklıyor: Eşit olmayan güç ilişkisi ve iki tarafın eşit olmayan sorumluluklarının yanında, kendi kaderini tayin etme ilkesi gibi her iki tarafın kabul ettiği ilkelerin bulunmaması. Oslo Anlaşması herkesçe tanınan ilkeler ve ondan çıkarılan göreceli adaletten daha çok, gerçek anlamda, güç ilişkisi tarafından yönlendirilmektedir. İsrail’de hükümet değişince anlaşmanın yorumlanış biçimi de değişti.

Netanyahu için salt gelecekteki yeni Yahudi yerleşim birimlerinin altyapısını oluşturan ırkçılık politikaları çerçevesinde abluka şeridinin inşasına, Filistinlilerin yerleşim merkezlerinin doğal bağlantılarını kesen Batı Şeria ve Gazze’yi A, B ve C bölgelerine ayırmak için Oslo Anlaşması bir sis perdesi işlevini görüyor.

İsrail-Filistin ilişkilerini bir dereceye kadar dengeleyebilecek iki yeni faktörden söz edilebilir. Bu, birinci olarak Arapları da hedef alan, Türkiye ile girişilen askeri işbirliğini de içeren, İsrail’in provokatif tutumuna bağlıdır. İkinci olarak da İsrail’in sağcı-dinci hükümeti Oslo Anlaşması’nın temel ilkelerini terketti, ki bu aynı şekilde değişmekte olan bir toplumun yansımasıdır. Ayrıca, İsrail’in iç gelişmeleri var, İsrail’in yapısı ile ilgili otorite üzerine, eski ve yeni siyonist elit gruplar arasında, giderek artan bir çelişki yaşanmaktadır. Siyonist ideolojiye dönüş, İsrail toplumunun büyük çoğunluğunun eğilimidir.

Arap hükümetleri İsrail ile olan çelişkinin barışçıl bir biçimde çözülmesini stratejik bir amaç olarak önlerine koydular. Mısır ve Ürdün İsrail’le barış anlaşmalarını imzalamış bulunuyor. Diğerleri İsrail turistlerine kapılarını açtılar. İsrail girişimcileri ile ortak yatırımlar oluşturuldu. İsrail hükümetine diplomatik düzeyde ticaret temsilciliklerini açma izni verildi. Halkın tepkisi barışın doğası tarafından belirleniyor: Bu teritoryal bir anlaşmanın temeli üzerinde yükselen bir barış mı? Arap dünyasının halkları barıştan yarar göreceklər mi? Evet ise nasıl? Diğer taraftan, hükümetler ise uluslararası acentaların baskısı altında barış anlaşmalarını imzalamaya, ekonomilerini özelleştirmeye ve liberal ekonomik reformları uygulamaya yöneyik bir basınç altında bulunuyorlar. Bunun sonucunda ise Arap toplumunun büyük kesimleri ciddi bir dejenerasyon, işsizlik ve artan bir yoksullukla karşı karşıya kaldılar.

Arap dünyasının krizi

Oslo Anlaşması değişik Arap ülkeleri üzerinde derin etkiler bıraktı. Bundan bazı ilk sonuçlar çıkarılabilir. İlk önce, şüphesiz, Arap ülkelerinin İsrail’e karşı eski tutumları radikal bir biçimde değişmiş olmasıdır. Bazı Arap hükümetleri “yeni

dünyaya” ulaşmak için büyük politik engelleri aşmaya hazırlar. Diğerleri ise biraz çekingen davranıyorlar. Bundan dolayı Arap ülkelerinde fikir ayrılıkları bulunmaktadır. Buna rağmen İsrail ekonomisinin Arap dünyasındaki derin etkisini geriletmek hiç de kolay değildir.

Hem Mısır’da, hem de Ürdün’de bu normalleşme sürecine karşı büyük bir muhalefet mevcuttur. Aynı durum, değişik derecelerde halk muhalefetine olduğu diğer Arap ülkelerinde de sürmektedir. Normalleşmeye karşı muhalefet İsrail’le barışa karşı muhalefet anlamına gelmemektedir. Araplar arasında barışa yönelik güçlü ve genel bir istemin olduğunu gösteren yeterli olgular vardır. Ayrıca, halkın ekonomik gelişme ve büyüme çabalarını gerçekleştirme olanağına kavuşması bağlamında İsrail ve Araplar arasında varolan trajik çelişkinin namuslu bir biçimde sonuçlanması gerektiğine ilişkin yaygın bir kanı mevcuttur. Araplar arasında İsrail ile varolan çelişkinin çözümünün biçimi konusunda bir konsensüs vardır. Filistin boyutu sorunun hala ana çekirdeğini oluşturmaktadır. Bölgedeki halk İsrail’in 1967 yılındaki sınırlarına çekilmesini sağlayan, Doğu Kudüs’ün başkent olduğu bağımsız bir Filistin devletini olanaklı kılan ve mültecilerin tazminat alması ve geri dönüş haklarını öngören düzenlemeleri kabul etmeye hazırlar. Ayrıca, Araplar İsraililerin Golan tepelerinden ve Güney Lübnan’dan geri çekilmesini istemektedirler.

Araplar atom bombasına sahip olan İsrail’in konvansiyonel bir savaşta bütün Arap ordularını yenebilecek güç üstünlüğünün olduğunun bilincindedirler. (Kısa süre önce İsrail’in tersanelerini güçlendiren Almanya’nın denizaltılarıyla veya onlarsız). Bu çelişkinin askeri çözümünün mevcut imkanları aştığı kanısı egemendir. Araplar, İsrail’i bölgede bağımsız bir devlet olarak kabul etmeye hazırlar, fakat onu bölgede hegemonyacı ekonomik bir güç olarak görmeye razı değiller.

Arap devlet sistemleri büyük bir meşruiyet bunalımı yaşamaktadırlar. Ekonomik ve politik entegrasyon ve gelişim çabaları şimdiye kadar başarısız oldu. Rejimlerin çoğu zayıf bir kitle desteğine sahip ve düzeni korumak için esas olarak ordu ve güvenlik aygıtlarına dayanmaktadırlar. Dünya ekonomisine bağımlılıklarından dolayı Arap ülkeleri 21. yüzyıla ağır bir ekonomik bunalım içinde girmektedirler. Bu ülkeler dünyada “kendilerine yetecek gıda maddelerini en az karşılayabilen” bölgelerdendir. Barış süreci ticari ilişkiler ve ortak işletmelerin bugüne kadar sadece ekonomik olarak bölgenin en güçlü ülkesi olan İsrail’e yarayan oluşumuna ivme kazandırdığı bir gerçektir.

Buna rağmen barış süreci büyük bir olasılıkla sonuçsuz kalacaktır. Amerikan hükümeti tarafından tam olarak desteklenen Netanyahu’nun çizgisi: Kudüs üzerinde herhangi bir tartışmaya girmemek ve sınırları genişleterek, yeni yerleşim birimleri oluşturarak kentin Arap tarafını hızlı şekilde işgal etmek. Kentte Filistinlilerin nüfus sayısını azaltmaya ve “transferini” hızlandırmaya yönelik yürütülen kampanya bu amaca hizmet etmektedir. Bunun yanında İsrail Golan tepelerinden geri çekilmeyecektir, Suriye topraksız bir barışı kabullenmek zorundadır. Sonuçta, Batı Şeria’da herhangi bir Yahudi yerleşim biriminin çekilmesi söz konusu olmayacaktır. Gittikçe daha fazla topraklara el konulacak, ta ki Filistin ve Araplarla sonu boş olan bir oyun üzerinde anlaşma sağlanana dek.

Arap ülkeleri büyük olasılıkla Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası tarafından dikte edilen yapısal reformlar sürecini dayatmaya devam edeceklerdir. Olası sonuç: yoksulluk düzeyi çığ gibi büyüyecek, bölge politik olarak daha da istikrarsızlaşacak.

(M. Yadallah, Filistin’in Kurtuluşu İçin Demokratik Cephe (DFLP) üyesi ve Kudüs Kalkınma Merkez Müdürü’dür)

Çeteleşmiş

Hukuk sınıfsal bir nitelik taşır. Bu sınıfsal hukukun düzenlenişi ise mevcut iktidar gücünün sınıfsal karakteri, ezen ve ezilen sınıflar arası mücadelesinin düzeyi ve güç ilişkilerine bağlı olarak bir biçim alır.

Kapitalist düzende hukuk, toplumsal-siyasal sistemin tamamlayıcı bir ögesi, bir parçasıdır. Hukuksal yapının siyasal sınıf olgusundan bağımsız olarak düzenlendiği, sınıflar üstü olduğu yanılsaması yaratmak, böylelikle emekçi yığınlar nezdinde sömürü sistemine meşruiyet kazandırmak ve emekçi yığınları burjuva yasa ve yasaklarla bağlamak, egemen burjuvazinin özel bir tarzda gözettiği bir husustur.

Hukuksal sistemin özü daima aynıdır. Fakat biçimde, sınıf çatışmalarının aldığı seyre, rejimin esneme olanaklarına bağlı olarak düzenleme yapılmakta, aldığı biçimde değişim söz konusu olabilmektedir.

MGK, 28 Şubat müdahalesiyle birlikte ekonomik-siyasal alanlardan sosyal yaşama varıncaya kadar ağırlığını giderek artırdı. Son dönemde, yıpranma pahasına da olsa, dizginlere tüm hızıyla asılmaya devam etmektedir. Çeteleşmiş iktidarın yasal kılıfı, generaller yönetiminin paravanı olarak MGK bugünkü çeteleşmiş iktidarın beyin gücüdür. TBMM bir paravandır, bir tür asma yaprağıdır. Çeteler iktidarının öteki temel kurumları ise ordu, polis, MİT ve kontr-gerilladan oluşan militarist kuvvetler, burjuva medya ve yargı alanında DGM’lerdir.

DGM’ler çeteler iktidarının anayasal bir kurumudur. 1971’de gündeme getirilen DGM’ler, ‘73’te yasallaştırılmış, fakat, işçi sınıfı ve emekçi hareketi başta olmak üzere toplumsal muhalefetin karşı tepkileriyle anında karşılaşmıştır. Bu tepkiler sonucu DGM saldırısı 1976 yılında püskürtülmüştür. Gerçekte DGM, yükselen devrimci hareketin ve gelişen toplumsal mücadelenin bastırılmasının bir yöntemi olarak devreye sokulmuştu. Ne ki saldırı amacı, ulaştığı adresten yanıtı almakta gecikmemiştir: Binlerce işçinin iş bırakması, örgütlenen mitingler, DGM’yi boşa çıkarmaya yetmişti.

12 Eylül faşist cuntasının sıkıyönetim mahkemelerinin bir devamı olarak DGM’ler ‘84’te tekrar uygulamaya konuldu. Binlerce siyasi tutsak iç savaş koşullarına göre yargılandı. Toplumsal muhalefet bununla susturulacak, devrimci mücadelenin gelişiminin önüne böylelikle geçilecek sanıldı.

Sistemin yapısal krizi, işçi sınıfı ve emekçilere yönelik saldırı ağının genişletilmesini ve süreklileştirilmesini gerektirmektedir. Sömürü ve sefaletin artarak devamı, işten atmalar, özelleştirmeler, sendikasılaştırılmalar, sefalet ücreti politikaları, zenginliklerin emperyalist tekellere peşkeş çekilmesi, İMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist finans kuruluşlarının yörüngesinde emperyalizme kayıtsız şartsız teslimiyet; tüm bunların uygulanma zemininin hazırlanmasını gerektirmektedir. DGM’ler, gerçekte bu zeminin temel bileşenlerinden biridir. İşçi sınıfı ve emekçilerin mücadelelerini teslim alma, sindirmede yargı alanında oluşturulan kurumsal biçimlerden biridir. Ortaçağdaki engizisyon mahkemelerinin yerini 12 Eylül’de kitlesel mücadeleyi bastırmanın, önüne geçmenin bir aracı

sermaye iktidarının bir kurumu:

DGM

olarak devreye sokulan sıkıyönetim mahkemeleri almış, onun bir devamı olan DGM'ler devreye konulmuştur.

“DGM’yi ezdik, sıra MESS’te!”

1976 yılında DGM’yi ezen işçi sınıfının o zamanki şiarıdır bu. Bir süre önce başlayan DGM’yi boykot eylemi, tüm cezaevlerinde birleşik bir tarzda sürmektedir. Sorunun en önemli yanı, DGM’yi boykot talebinde değil, bu talebin nasıl, hangi perspektifle ele alındığında ortaya çıkmaktadır. Çünkü, DGM’lerin bir iç savaş hukukunun ürünü oldukları, çeteleşmiş sermaye iktidarının yargı alanındaki kolu işlevi gördükleri artık yeterince açıktır. Öyle ki, AİHM bile DGM’lerin meşru bir mahkeme olmadığını karar altına almak durumunda kalmıştır.

“DGM’ler kapatılsın!” istemi işçi sınıfı ve emekçilerden bağımsız formüle edilemez. Siyasal özgürlük talebi, maddi-toplumsal dayanağa oturur, onun üzerinde yükselir, bu tabanın mücadelesinin bir ürünü olarak ortaya çıkar. Kazanımın sonuçlanması, kitle mücadelelerinin bir ürünü olabilir. Hukuk, siyasetin arkasından gelmektedir. Onun yaşadığı değişime paralel olarak farklılaşma gösterir. DGM’lerin lağvedilmesi ve tüm davaların iptali; ancak, DGM’lerin esasta işçi sınıfı ve emekçilere yönelik bir saldırı kurumu olmasından yola çıkarak, bu talebi sınıfa ve emekçilere taşımak, mücadeleye kanallandırmak ve toplumsal mücadeleyi örgütlemenin bir dayanağı olarak ele alınmalıdır.

DGM’ler gerçekte yalnızca bugünkü ilerici ve devrimci harekete karşı değil, esasında yükselecek bir siyasal işçi ve emekçi hareketine karşı kullanıma hazır bekletilen kirli araçlardır. İşçi sınıfı ve emekçi hareketinin siyasal alandaki durgunluğu ve geriliği koşullarında bu kirli silahın bu kesimlere karşı henüz etkince kullanılmıyor olması yanıltıcı olmamalıdır. Bu durum siyasal mücadelenin seyrinin bugünkü gidişatının mantığına uygundur. Aras Kargo, kamu emekçileri eylemleri ve çeşitli işçi grevleri ve gösterileri karşısında DGM’lerin anında devreye sokuluyor olması, asıl işlevlerine de bir göstergedir. Fiili işçi eylemlerinin, hak grevi, dayanışma grevi, protesto ve işgallerin “terör eylemi” muamelesi görmesi DGM yasasının kapsamındadır.

Bu nedenlerle, DGM’leri boykot ve bu saldırı kurumunun yerle bir edilmesi hedefi ezilen yığınların hareketiyle bağını kopararak kendi başına ele almak, yasal değişiklikleri kendi içinde hedeflemek, siyasal demokrasi sorununa çarpık yaklaşımın bir kez daha ifadesi olacağı gibi, işçi sınıfı ve emekçi yığınların siyasallaşma araçlarını da, devrimci sınıf mücadelesinde gereğince kullanamama anlamına gelecektir. Dönüp yakın tarihteki DGM’lerin kaldırılmasına bakmak gerekiyor. ‘75-76 kitlesel direşleriyle, işçi sınıfının üretimi durdurması, düzenlenen mitinglerle, (ki bu aynı zamanda işçi sınıfının siyasallaşmasının da göstergesiydi) DGM çöplükteki yerini alabilmiştir. Çünkü DGM esasta, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini baskılamak amacıyla kurulmuştu. Kaldırılması ise, yine bu talebin sınıfa taşınmasını, talebi yığınların kucaklaması için gerekli devrimci politik faaliyetin asıl olarak buralara taşınmasını gerektirmektedir. Ana damar burasıdır. Buraya kan taşımaksızın eylemi kendi içinde bir talep olarak ele almak ve zindanlarla sınırlı tutmak, DGM’yi boykot sürecinin temel bir zaafı olarak ortaya çıkabilecektir. “DGM’yi ezeceğiz!” şiarı işçi sınıfı ve

emekçilere mal edilmeli, eylemliliğin acil bir hedefi haline getirilmelidir.

Kaldı ki, AİHM’in kararıyla birlikte DGM’lerin anti-demokratik niteliğinin vurgulanması, diğer yandan sermayenin yığınlara yönelik saldırı politikaları için yargı alanında zemin döşemenin zorunlu bir gereği olarak yargıda yapılması düşünülen muhtemel değişiklik ve düzenlemeler söz konusu olduğunda, talebin nasıl ele alındığı, özel bir önem kazanmaktadır. Sermaye devleti uzun bir süredir “yargıda tıkanma”, “yargıda bağımsızlık”, “yargıda reform” adı altında tartışma başlatmıştı. Bu girişim, demokratik iyileştirmeleri yapma arzusundan değil, gerçekte var olan ve teşhiri günbe gün açığa çıkan “yargıda bağımlılığı” ve yargı sistemindeki tıkanıklığı, yeni düzenleme ve değişikliklerle başka bir biçimde

tanımlama isteğinden kaynaklanmaktadır.

DGM’ler üzerinde yapılacak değişiklik, sivilleştirme adı altında askeri unsurların çıkarılıp yerine sivil adı altında faşist unsurların yerleştirilmesinden ibaret olacaktır. DGM’lerin lağvedilmesi talebi, yukarıda çerçevesi çizilmiş biçimiyle ele alınarak, devletin yargı alanındaki tahkimat operasyonu boşa çıkartılmalıdır.

DGM boykotu ve HADEP’in tutumu

DGM boykotu zindanlardaki tüm tutsakların katılımı ile 5 Eylül’de fiilen başladı. 21 Eylül’e kadar tüm tutsakların tam katılımı ile süren DGM boykotu, HADEP yöneticilerinin 21 Eylül’deki duruşmalara çıkmasıyla ilk kez delinmiş oldu.

Bu bir eylem kırılcılığıdır. Hangi kaygılar ve ne adına yapıyor olursa olsun, böyle bir davranışın makul hiçbir gerekçesi olamaz.

ÇHD ve TOHAV başta olmak üzere, bir dizi ilerici kuruluş ve aydın çevreler söz konusu boykota aktif destek vermektedirler. Devrimci tutsakların çağrılarının yanısıra sözünü ettiğimiz kurum ve kişiler de yaptıkları çağrıda DGM boykotuna destek vermenin insani ve ilerici kimlik taşımanın asgari bir gereği olduğunu vurgulamaktadırlar.

Olay gerçekte de böyledir. Yapılan çağrıların Kürt emekçileri de dahil, ilerici emekçi katmanlar tarafından ilgi ve destek gördüğü de tartışmasızdır. DGM boykotu, meşru ve somut bir demokratik istem temelinde devrimci ve ilerici güçleri birlikte davranma kanalına çekmiştir. Ve böylesi bir birlikteliğin oluşturduğu güç, engizisyon mahkemeleri olan DGM’leri, demek oluyor ki, çeteleşmiş iktidarın yargı terörünü püskürtmeye dönük etkili bir adım olma imkanlarına fazlasıyla sahiptir.

Hal böyleyken, demokrasi ve özgürlük için mücadele ettiğini söyleyen, milletvekilleri karga tulumba TBMM’den alınarak DGM’lerde alelacele yıllarca hapislere çarptırılan, yüzlerce yöneticisi ve üyesi tutuklanmış olan, üye tabanı üzerinde DGM terörünün bir kılıç gibi sallandığı bir parti olan HADEP’in yöneticileri, kendileri adına hiç de onurlandırıcı olmayan bu eylem kırılcılıklarını neyle ve nasıl izah edeceklerdir? HADEP

yöneticilerinin demokrasi mücadelesi, hukuk adı altında kurumsallaştırılan ve meşrulaştırılmaya çalışılan DGM terörünün püskürtülmesini içermiyor mu? HADEP yöneticilerinin deyişiyle “demokrasi güçleri”nin son derece haklı ve meşru bir talep için başlattıkları bir mücadeleyi baltalayan bir tutumun demokrasi mücadelesiyle bir ilgisi, alakası olabilir mi? “Barış Süreci” adı altında çeteler rejimine iyi niyet gösterilerinde bulunmanın demokrasi istemi ve Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle nasıl bir ilişkisi kurulabilir? Soruları uzatmak mümkün, fakat gereksiz. HADEP yöneticileri, uzlaşmacılığın ve pragmatizmin hiçbir yararını görmeyeceklerdir. Daha önce görmedikleri gibi. Tahliye olmalarından sonra düzenlemeye çalıştıkları yasal miting ve gösterilerin yasaklanması çeteleşmiş sömürgeci sermaye iktidarının hiç de iyi niyet göstermediğini somut olarak ortaya koymuştur. Kendi pratiklerinden öğrenmek isteyenler için bu yeni bir acı derstir.

HADEP yöneticilerinin bu eylem kırılcı tutumlarını yurtsever hareketin tavrıyla elbette aynileştirmiyoruz. Fakat, alınan tutumun tümüyle bağımsız bir tasarruf olduğunu söylemek de safdillik olur. ‘94 DGM boykotu da tüm tutsakların katılımıyla başlamıştı. Kürt yurtsever hareketi de söz konusu boykotun aktif taraflarından biriydi. Ne var ki, zindanlardaki gelenekleri olduğu üzere, sürecin bir yerinde bu boykotu kırdılar.

DGM’lerin çeteleşmiş kirli iktidarın Engizisyon Mahkemeleri, hukuk adı altında terörün kurumsallaştırılması ve meşrulaştırılması olduğunu söyleyen herkes süren boykotu sonuna kadar sürdürmek durumundadır. Aksi bir davranış affedilmez bir eylem kırılcılığı olacaktır. Eylem kırılcılığının hakkı lanetlenmektedir.

Bir deneyim, bir örnek: Ankara Merkez Kapalı Cezaevi Direnişi

Sermaye devletinin hücre saldırısına karşı güçlü eylemin zayıf sonuçları - 2

Bu aşamadan sonra karar, biz ve TİKB'nin muhalefetine rağmen eyleme katılan örgütlerin çoğunluk kararıyla çıktı ve bu karar idareye iletildi. Çok normal, umursamayan ve bunun üzerine sabaha kadar görüşme ihtiyacı bile duymayan düşman, gayet kendine güvenli hareket ediyordu.

Bu kararın idareye bildirilmesinden sonra sadece barikattaki pankartı indirdik, barikatı biraz bozduk. Güvenlik nedeniyle diğer tüm mevzilerimizi sabaha kadar koruduk.

11 Eylül 1998 günü (beşinci gün) saat 13:00 civarında idare yürütmeyi görüşmeye çağırdı. Yaptığımız bu görüşmede, müdür ve savcı bakanlıkla görüştüklerini ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Çağatay Kayran'ın "Kemalettin Çelik'in Ankara Merkez Kapalı ve Çankırı Cezaevi dışında kendi istemi üzerine herhangi bir cezaevine sevk edileceğine söz verdiğini" söylediler. Yani bizim akşam vazgeçtiğimiz talebimiz, sabaha kabul edilmişti. Tombala bu olsa gerek!

Eylem içinde yeralan adli tutuklu ve hükümlülere soruşturma açılmayacağı ve sevk-sürgün dayatılmayacağı yönündeki talebimiz de kabul edildi. Ayrıca bizim belirleyeceğimiz avukat ve ailelerden oluşacak bir heyetle görüşme talebimiz de kabul edildi.

Bunun üzerine idare elimizdeki sopa ve demir türü (yani sağdan soldan kırıp aldıklarımız) aletleri kendilerine teslim etmemizi (ki zaten vereceğimizi söylemiştik, bahsi geçenler ihtiyaç fazlasıydı) istedi.

Son olarak idare askerin girip arama yapacağını söyledi. Bu önemli bir adımdı idare için. Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde 1994'ten bu yana asker aramalara falan girmiyor. Ancak adli kısımlarda adam vurma vb. olaylar olunca bizim bilimiz dahilinde birkaç kez aramaya girilmiş. İdare asker aramasını bize dayatırken gücünü eylemimizin giderek zayıflayan yönünden alıyordu.

Biz ise kesinlikle asker aramasını kabul etmeyeceğimizi ifade ettik. Bunun üzerine savcı ve müdür alay komutanı ile durumu yeniden değerlendirmek üzere kalktılar. Belli bir süre sonra geri döndüler. Askerle konuştuklarını, siyasi koğuşlara girilmeyeceğini, sadece adli koğuşlara girip arama yapacaklarını söylediler. Belli bir itirazdan sonra bu eylem nedeniyle bir defaya mahsus olmak üzere askerin cezaevine (adli koğuşlarda arama yapmak üzere) girmesine

Biz EKİM'ci tutsaklar olarak gerek düşmanın saldırısına karşı duruşumuz ve eyleme katılan diğer yapılarla uyum içerisinde gösterdiğimiz pratik performansımızla gerekse CMK'nın yanlış müdahalelerine karşı üzerimize düşen devrimci sorumluluğumuzu yerine getirdiğimizi

düşünüyoruz. Sadece içeride değil, direnişin haberini duyar duymaz ulaşabildikleri tüm ilişki ve güçleriyle cezaevinin önüne gelerek sonuna kadar orada diğer ailelerle birlikte düşmanın üzerinde basıncı oluşturan ve eylemimizin başarısında büyük payı olan yoldaşlarımızın performansı da takdire değerdir. Bugün olduğu gibi varın da düşmanın her hamlesine bir hamleyle karşılık vereceğiz. Zulüm sahipleri her zaman devrimci iradenin karşısında diz çökmek zorundadırlar!

müsaade edeceğimizi belirterek görüşmeyi bitirdik. Anlaştığımız gibi önce bizim koğuşlarda gardiyanlar arama yaptı. Sonra da adli koğuşlarda asker arama yaparak çıktı. Ondan sonra da belirlediğimiz iki avukat ve dokuz aileden oluşan (her yapıdan bir aile) heyetle görüşerek durumu tamamıyla normale döndürdük.

Sonuç olarak

Eylemimiz idarenin usulsüz olarak eşkiyalık yöntemiyle bir arkadaşı sürgüne göndermesine tepki olarak başladı. Ancak cezaevi idaresinin daha ilk anda cezaevini terkederek işi askere havale etmesi ve sürekli olarak bize "son çağrı"lar yapması üzerine konsey olarak iradi davranarak; bir yandan düşmanın olası saldırılarına karşı tüm stratejik noktaları tutarak mevzilendik. Diğer yandan yemeklerden hastalara tıbbi müdahaleye kadar cezaevinin işleyişini aksatmadan sürdürdük. Ankara'nın göbeğinde 5 gün boyunca cezaevini elde tutmak terör devletinin prestijini kamuoyunda sarsmakla kalmamış, tüm sinsî planlarına rağmen operasyonun mafya ile birlikte önemli bir yönü devrimci tutsaklara yönelik olduğu teşhir olmuştur. **Yani bir kez daha çete devleti kendi hamlesinin altında kaldı. Kazanan devrimci irade oldu.**

PKK'nin tutumu

PKK'nin zindan politikasını yakından tanıyoruz. Ve bunun sömürgecilikle girilen siyasal çözüm arayışından bağımsız olmadığını da biliyoruz. Dolayısıyla cezaevlerinde gelişen eylemlere karşı tutumu ve bu çerçevede devrimci yapılarla arasındaki mesafeyi birçok vesile ile

eleştirdik, dostane uyarılarda bulunduk. Ancak bizi üzen ve bir anlamda da kaygılandıran şey, PKK'nin bu eylemimiz karşısındaki tutumunun öncekilerle kıyaslanmayacak düzeyde ilerleyerek fiili karşı duruşa varmış olmasıdır. Sadece kendisi eyleme katılmamakla kalmamış, katılan adli tutukluları da hükmedebildiklerini eylemden çekmiş, bunu da açıkça ifade etmiştir (PKK'nin adli kısımlardaki ilişkilerini eylemden çektiği bizzat konseyden bir arkadaşına iletildi). Kendi siyasal çizgisi doğrultusunda politik bir duruş sergileyen PKK, nasıl ki herhangi bir saldırısı karşısında eylemsizliği kendinde hak görüyorsa, başkalarının da aynı

hakkı eylem yapma noktasında kullanacağını kabul etmek zorundadır. Bir koğuşu paylaşmanın değil bir cezaevinde kalmanın dahi bizleri ortaklaştıracağı yegâne nokta budur. Farklı ideolojileri, politikaları ve siyasal duruşları olan siyasal yapıları asgari düzeyde bir mekanda kalmasını düzenleyen demokratik ilke de budur.

Cezaevleri Merkezi Koordinasyonu'nun tutumu

CMK'nın zindan direnişinde ve mücadelesinde nereye oturduğunu biliyoruz. Böyle bir platformu sürekli olarak güçlendirmenin önemini de biliyoruz. Eylemimizle beraber düşmanın daha birinci gün CMK ile ilişkiye geçmesi bizi memnun etmiş ve bu platformu bir kez daha çözüm merkezi yapmıştır. Ancak hangi gerekçeyle olursa olsun CMK'nın "parçayı bütüne feda etme" hakkı olmadığını da düşünüyoruz. Herkes tarafından biliniyor ki, düşmanın ilk saldırı hedefinden olan başlıca üç cezaevinden biri de Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'dir (diğerleri Bayrampaşa ve Buca). Bu anlamda burada düşmanın açacağı gedik herhangi bir cezaevinde açacağı gedige benzemez. Direnişimizin bir boyutu da buydu. Düşman hücre politikası çerçevesinde koşullar olgunlaştığında başvuracağı temel yöntem olan usulsüz sevk ve sürgün politikasını Ankara Merkez Kapalı'da denemiştir. Bunun cevabını ise en sert biçimde almıştır. CMK bütün bunları gözetmeliydi. Müdahalesini bu çerçevede; yani direnişi zayıflatan değil güçlendiren bir noktadan yapmalıydı. Maalesef CMK direnişi birçok yönüyle zayıflatmış ve direnişçilerin kafasında eylemin doğruluğunu, yanlışlığını, gerekli ve gereksizliğini

tartıştırmıştır.

Bize göre doğru müdahale şu olabilirdi. Gerek biçim, gerekse talepsel yönden esnenebilecek yere ve noktaya dikkat çekilir, ancak bahsi geçen esnemenin nasıl, hangi taktik manevra ile gerçekleştirileceği ise bizzat eylemi yürüten güçlerin (birimlerin) inisiyatifine bırakılmalıydı. Aksi durumda kesin talimatlarla “hala ne tartışıyorsunuz, gidin eylemi bitirdiğinizi açıklayın” şeklindeki bir müdahalenin eylemi yürüten güçlerin inisiyatifini kırdığı gibi psikolojik üstünlüğü dolayısıyla pazarlık gücünü de düşmanın lehine güçlendirir.

Bu yönüyle CMK kendi müdahale tarzını bir kez daha gözden geçirmelidir. Aksi durumda biz EKİM’ci tutsaklar bulunduğumuz cezaevlerinde CMK üyesi yapılarla örgütleyeceğimiz her eyleme kuşkulu ve tereddütlü yaklaşmak zorunluluğu duyacağız. Çünkü bu eylem özgülünde de görüldüğü gibi beraber eylemi örgütlediğimiz bu yapılarla belirlediğimiz eylem talebi 6 Eylül 1998 tarihinde Kemalettin Çelik’in Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’ne geri getirilmesi, ancak olmazsa Çankırı’ya getirilmesiydi (esneme payı olarak kabul edilmişti). Buna rağmen eylemin bitim tarihi olan 10 Eylül 1998’e kadar CMK, aşamalı kararlarıyla eylem taleplerini kuşa çevirip silikleştirmekle kalmadı, en sonunda yeni bir talimatla “talebinizden vazgeçtiğinizi ve eylemi bitirdiğinizi açıklayın” gibi belki de tarihte ender görülür bir taktikle(!) eylemin bitirilmesini sağladı. Bu durum bundan sonra bu yapılarla (CMK’daki tutumlarını bilmiyoruz ama Ankara Merkez Kapalı’daki konseyde eylem süresince aldıkları tutum çerçevesinde TİKB’yi bunun dışında tutuyoruz) örgütleyeceğimiz eylemlere ilişkin yerel kararlarına kaygılı yaklaşmayı zorunlu kılıyor. Eğer CMK’nın kararları (eylemlere müdahalesi) “tartışılmaz talimatlar” olarak algılanırsa demek oluyor ki her eylemde yaşayacaklarımız bu eylem şahsında yaşadıklarımız olacaktır. En nihayetinde daha eylemin üzerinden iki gün bile geçmemesine rağmen eylem süresince konsey toplantılarında söylediklerimiz bugün tek tek doğrulanıyor. Düşman bizim güçlü başlayıp giderek zayıflayan, talepleri CMK sayesinde silikleşen ve en sonunda talepsizleşen eylemimizin bu zayıf yönünden kazandığı psikolojik üstünlükle adım adım üstümüze geliyor, kazanılmış mevzilerimize saldırıyor.

Son söz

Biz EKİM’ci tutsaklar olarak gerek düşmanın saldırısına karşı duruşumuz ve eyleme katılan diğer yapılarla uyum içerisinde gösterdiğimiz pratik performansımızla gerekse CMK’nın yanlış müdahalelerine karşı üzerimize düşen devrimci sorumluluğumuzu yerine getirdiğimizi düşünüyoruz. Sadece içeride değil, direnişin haberini duyar duymaz ulaşabildikleri tüm ilişki ve güçleriyle cezaevinin önüne gelerek sonuna kadar orada diğer ailelerle birlikte düşmanın üzerinde basınç oluşturan ve eylemimizin başarısında büyük payı olan yoldaşlarımızın performansı da takdire değerdir.

Bugün olduğu gibi yarın da düşmanın her hamlesine bir hamleyle karşılık vereceğiz.

Zulüm sahipleri her zaman devrimci iradenin karşısında diz çökmek zorundadırlar!

**Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’ndeki
EKİM’ci tutsaklar
15 Eylül 1998**

Sermayenin hücre politikasına karşı ortak devrimci tavır belirlenmelidir!

Uzun süreden beri yapımına başlanan hücre sistemi cezaevleri ve eşliğinde sürdürülen propagandaların, düzen cephesinde komünist ve devrimci tutsaklara yönelik tecrit ve teslim alma politikasının somut hazırlıkları olduğu herkes tarafından bilinmektedir. 30 Mart’ta Buca, 6 Eylül’de Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’ndeki saldırı ve sürgünler bu politikayı yaşama geçirme konusunda hem bir deneme hem de bir yoklamaydı. Sermaye devletinin bu iki denemesine karşı gelişen tepkiler oldukça anlamlıydı. Ancak sermaye devletinin bu politikalarının tamamıyla boşa çıktığı anlamına gelmiyor. Tam tersine sermaye devleti her durumdan kendine deneyimler çıkararak hareket etmektedir. Örneğin Buca saldırısından sonra birçok cezaevinde rehin alınabilmişti. Bu durum hem sermaye devletini zor durumda bırakmış, geri adım atmaya zorlamıştı, hem de devrimci tutsakların pazarlık ve yaptırım gücünü arttırmıştı. Bu durumdan ders çıkaran sermaye devleti Ankara Merkez Kapalı’daki saldırıyı daha planlı ve temkinli gerçekleştirdi. Örneğin operasyon gece saat 06:00’da bitmesine rağmen siyasi koşullara ne sayıma gelindi, ne de kapılar açıldı. Kapıları açmak bir yana tutsakların tüm çabalarına rağmen saat 10:00’a kadar hiç kimse bilgilendirmeye dahi gelmedi. Koğuş kapıları siyasi tutsaklarca kırılmaya başlanınca da tüm cezaevi personeli bir anda cezaevini terkederek dışarı çıktı. Bu durum olası bir rehin almayı önlemek amaçlı olup, önden hesaplanıp planlanmıştı. Ve planlandığı kadar etkili de olduğunu söyleyebiliriz. Aynı şekilde diğer cezaevlerinde de (birçoğunda) Ankara’daki direniş süresince idarelerin sayıma dahi gitmediklerini düşünürsek, bu planın sadece saldırının olduğu Ankara Merkez Kapalı’ya yönelik olmadığını, genel bir plan olduğunu daha iyi anlayabiliriz.

Ankara’nın göbeğinde beş gün süresince cezaevi komple devrimci tutsakların elinde kalıyor, bir anda kamuoyunun birinci gündemi oluyor. Ama gerek cezaevi idaresi, gerekse bakanlık bırakalım sorunun çözümü için çaba harcamayı, sürekli olarak “operasyon yapıldı, yapılacak” gibi haberler yayarak saldırının zeminini hazırlıyor. Devrimci tutsakların görüşme taleplerine kayıtsız ve umursamaz kalınabiliyor.

Kuşkusuz düşmana bu umursamazlığı ve rahatlığı veren nedenlerden biri elimizde rehinelere olmaması (çünkü rehin olduğu zaman eylemin yaptırım gücü artıyor. Bu, sermaye devletinin üç-beş gardiyan ve müdüre verdiği değerden değil, kamuoyunun eyleme yoğunlaşan ilgisinin yanısıra rehin ailelerinin oluşturduğu basınç da düşmanı kısa sürede ya çözüme ya da saldırıya zorluyor) iken, bir diğer önemli yönü ise diğer cezaevlerinde kayda değer bir tepkinin gelişmemesinin yanısıra CMK’nın sürekli olarak (eylem süresince) eylemcilerin iradesini geri bir temelde boşa çıkaran tutumuyla idareyle girdiği diyalogla sorunu bir an önce bitirme çabasıdır. Daha önceki eylemlerde (30 Mart’da Buca

Direnişi) olduğu gibi sermaye devleti her saldırı hamlesine karşı devrimci tutsakların verdiği tepki düzeyinden çok yönlü sonuç çıkarmakta ve yeni saldırı hamlelerinde deneyim olarak değerlendirmektedir. Örneğin Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’nde 6 Eylül Direnişi’nden önce tamirat ve onarım yaptığı adli koğuşlardan birini (Bu koğuş ya da kısım her zaman bizim etki ve iletişimimizdedir. Bu direnişte barikatın arkasında 5 gün boyunca bizim yanımda yeralan 50 kadar adli tutuklu bu kısımdadırlar.) eylemden sonra yıktı. Bu yıkımla amaçlanan bizim adli tutuklularla diyalogumuzu kesmektir. Kuşkusuz bu sadece işin görünürdeki ve basit yönüdür.

Bugüne kadar hücre politikasını hayata geçirmek konusunda bir kararlılık gösterisi yapan ve bu “kararlılığı”nı da bir-iki hamle ile denemeye çalışan sermaye devletine karşı komünist ve devrimci tutsaklar uzun vadeli ama her yönüyle net bir çizgi ve tutum belirlemelidirler. Daha önceki deneyimlerin de gösterdiği gibi (Eskişehir Tabutluğu’nun faaliyete geçirilişi) sermaye devleti tüm cezaevlerine operasyonlar düzenleyerek tutsakları hücrelere götürmek yerine daha ziyade yeni tutuklanan tutsakları bu tabutluklara götürerek faaliyete geçirmeyi deneyecektir. Aynı şekilde İstanbul’da da Kartal Cezaevi’ne, Ege’de ise yeni yapılmış ya da hücre inşaatları bitmiş olan cezaevlerine götürecektir. Hiç kuşku yok ki komünist ve devrimci tutsakların buna tepkisi sert olacaktır. Ancak bugünden merkezi olarak da tartışılıp netleşmesi gereken birtakım sorunların olduğunu düşünüyoruz.

Örneğin;

1) Tutuklanıp hücrelere götürülen tutsakların koyacakları ilk tavır.

2) Tüm cezaevlerinde nasıl bir eylemlilikle karşılanacak?

Düşmana bedel ödettirmeyi esas alan fiili direnişler mi?

Uzun soluklu, sürece yayılan eylemlilikler mi?

Kuşkusuz bütün bu eylem biçimlerini o günün koşullarıyla birlikte değerlendirmek daha uygun olacaktır. Ancak önden tüm örgüt ve partilerin ortaklaştığı asgari bir nokta oluşturmak gerekmektedir.

Yine o günün koşullarıyla beraber değerlendirmenin yanında biz EKİM’ci tutsaklar, geçmişin deneyimleri üzerinden ve bugünün koşulları içinde baktığımızda düşmanın böyle bir saldırısını, yeni tutuklanıp hücrelere götürülecek yoldaşlarımızın fiili direnişin yanısıra uzun süreli eylem biçimleriyle karşılaması, bunun yanında diğer cezaevlerinde ise düşmana bedel ödetmeyi esas alan eylem biçimleriyle karşılaması gerektiğini düşünüyoruz.

Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!

Bedel ödeyerek kazandığımız mevzilerimizi bedel ödeterek koruyacağız!

**Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’ndeki
EKİM’ci tutsaklar**

**Kaybedenler,
kayıp analarının
üzerinde terör estiriyor!**

**Anaların öfkesi
katilleri boğacak!**

Kızıl Bayrak